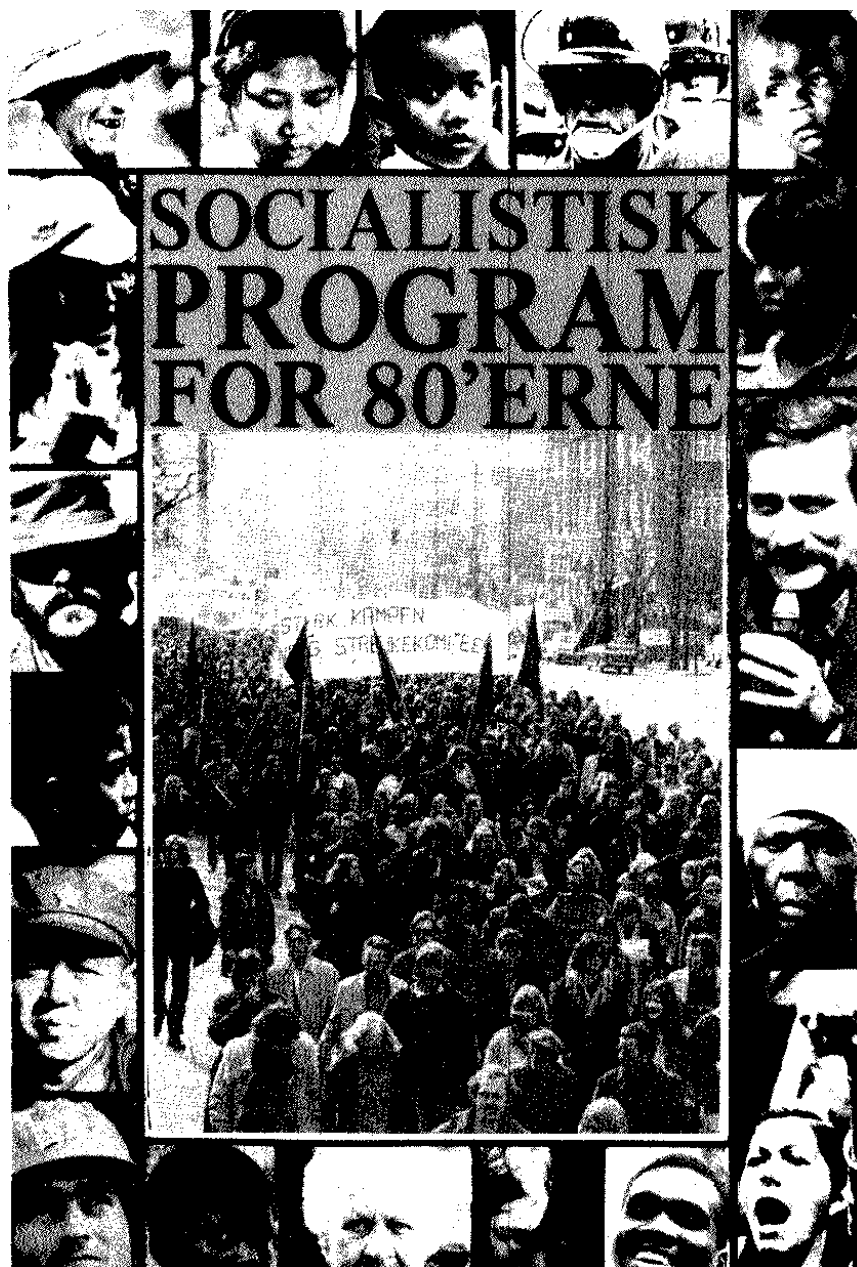

Elektronisk reprint af: Socialistisk program for 80'erne, 1980.
Copyright: Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv.

"Socialistisk program for 80'erne"
er program for Socialistisk Arbejderparti, vedtaget i maj 1980.

*Udgivet af Socialistisk Arbejderforlag,
september 1980. !SBN 87-87602-11-3*

Indhold

FORORD	5
INDLEDNING	7
I. DET BORGERLIGE SAMFUNDS KRISE.	12
Historien om klassekamp	12
Kapitalismen og arbejderklassen.	14
Imperialismen.	17
Kapitalismens døds kamp - revolutionens aktualitet.	18
Verdensrevolutionens tre sektorer.	19
De imperialistiske lande	20
Arbejderstaterne og deres bureaukratisering	21
Den koloniale revolution.	29
Sammenhængen mellem verdensrevolutionens tre sektorer	31
Imperialismen og arbejderstaterne.	33
En ny langvarig krise	37
Krisen i arbejderbevægelsen.	39
II. ARBEJDERBEVÆGELSENS UDVIKLING.	40
Arbejderbevægelsens start.	40
Revisionismen.	41
Bureaukratiet	42
Reformismen i den imperialistiske epoke	45
Kommunistpartierne - stalinismen i arbejderbevægelsen.	49
Stalinistpartierne i dag	53
SF - det lille socialdemokrati	55
SF og DKP - klassesamarbejdets juniorpartnere	57
Centrismen - VS.	58
III. FOR EN ARBEJDERPOLITIK.	62
Kamp, enhed, organisering	64
Fagbevægelsen	66
For en uafhængig, kæmpende og demokratisk fagbevægelse. . . .	67
Klassekampstendenser	71
Hovedpunkter i en arbejderpolitik	73
Forsvar reallønnen.	74
Alles ret til arbejde	75
Retten til en bolig	76
Kontrol med kreditten - hjælp til småselvstændige.	77
Planlægning af boliger, miljø trafik.	78
Nej til A-kraft.	79

Uddannelse og sundhed må forsvares.	79
Retten til at være rask.	79
Retten til at få hjælp.	80
Retten til uddannelse.	81
Kultur er for alle.	83
Nedlæg borgerskabets militær.	85
Nedlæg statskirken og monarkiet.	88
Skat på de rige.	89
higen revolution uden kvinderne.	90
Forsvar bosser og lesbiske.	94
Fremmedarbejdere - en del af arbejderklassen.	95
!•or svar de demokratiske rettigheder.	95
International solidaritet.	97
higen fred under imperialismen.	99
Selvbestemmelse for Færøerne og Grønland.	101
Arbejderklassens enhedsfront.	101
Tendensfrihed i enhedsfronten.	103
Nej til folkefront.	104
Arbejderregering.	104
 IV KAMPE FOR ARBEJDERKLASSENS MAGT.	 108
Kan det lade sig gøre?	108
Staten - et redskab for den herskende klasse.	110
Arbejderkontrol og arbejdsråd.	114
Dobbeltmagt og revolution.	118
Fredelig revolution?	119
 V. OVERGANGSSAMFUND, SOCIALISME, KOMMUNISME.	 122
Arbejderstaten vokser ud af kapitalismen.	122
Øjeblikkelige forbedringer for de arbejdende.	123
Et samfund, der er tusind gange så demokratisk.	125
Overgangssamfundet og verdensrevolutionen.	127
Det verdenssocialistiske samfund.	329
 VI. SOCIALISTISK ARBEJDERPARTI OG 4. INTERNATIONAL!	 132
Det revolutionære partis opgaver.	134
Den demokratiske centralisme.	135
Det revolutionære verdensparti.	137

Forord

Ethvert parti og enhver organisation er bestemt af sit program. Heri fortæller partiet, hvad det er:

Hvad det vil gøre, hvorfor det vil gøre sådan, og hvad målet med at gøre dette er.

Programmet er det fælles grundlag, der giver alle medlemmer i partiet mulighed for at handle som een kraft. De har netop sluttet sig til partiet, fordi de var enige i dets program.

Sådan forstår Socialistisk Arbejderparti sig selv og sit program. For os er programmet et våben, vi selv bruger til at lægge den daglige politik ud fra. Det er et middel til at overbevise mange flere om, at det, vi siger og gør, er rigtigt.

Programmet, som her udgives, er ikke sprunget fikst og færdigt ud af skrivemaskinen hos nogle enkelt-personer. Det er resultatet af en lang, kollektiv proces.

Først og fremmest henter SAP (tidligere RSF) sin inspiration og historiske baggrund i 4. Internationale, der har videreført den revolutionære tradition fra den russiske revolution og videre frem. SAP er den danske afdeling af 4. Internationale.

At drage de rigtige erfaringer fra arbejderbevægelsens historie er imidlertid heller ikke nok til at føre arbejder-politik i dag. Det kræver, at man er med i den levende klassekamp og i den prøver, om programmet og politikken er rigtig.

Derfor udtrykker dette første program for SAP, at partiet nu deltager så meget i den danske arbejderklassens og andre gruppers kamp, at vi har erfaringer til at drage konklusioner om de vigtigste problemer i klassekampen.

Før dette program blev vedtaget på SAP's 1. kongres i maj 1980 foregik en lang og grundig diskussion. Det forslag til program, der blev behandlet, var det tredje udkast, efter at medlemmerne havde påvist fejl og mangler ved de tidligere forslag.

I selve diskussionen op til kongressen blev der udgivet 10 diskussions-bulletiner med flere hundrede sider, hvor medlemmer kom med kommentarer og forslag. Under selve kongressen blev programmet diskuteret grundigt, og omkring 100 ændringer blev vedtaget.

Derfor afspejler dette program den kollektive erfaring, som SAP er nået frem til.

Men dermed tror vi ikke, at vi ikke kan lære mere. I takt med at SAP deltager mere og mere i den kamp, som arbejderklassen og andre grupper fører, vil partiet kunne lære endnu mere, som også skal udtrykkes i dets program og politik.

Selv om de afgørende punkter i partiets program efter vores mening ligger fast, fordi deres rigtighed er bevist, er vi således klar over, at dette program på mange punkter må forbedres.

Folk, der i dag ikke er med i SAP — fordi de står udenfor partierne eller er med i et andet — opfordrer vi også til at komme med forslag eller kommentarer til programmet,

Dette er netop en del af meningen med at udsende det. Vi er parate til at tage en diskussion om det, vi står for: Er I enige, eller er I ikke? Og hvis ikke: Hvorfor er I uenige med os?

August 1980
SAP's programudvalg.

INDLEDNING

Nu var det krisefri samfund nået. Det prøvede de borgerlige for kun få år siden at bilde befolkningen ind — i Danmark og overalt i den kapitalistiske verden.

Både arbejderne og arbejdsgiverne skulle nyde godt af den fortsatte, uendelige økonomiske fremgang, der ville føre til, at modsætningerne mellem de forskellige klasser i samfundet forsvandt, hævdede de.

Staten skulle være en neutral part, som regulerede udviklingen og sikre, at „få fik for meget og færre for lidt.“

Klassekampen er slut, deklamerede de borgerlige. Dog fortalte de ikke, hvem der havde vundet den.

Kun drømmere, drankere eller dårer tror længere på al den gammeldags snak om kapitalisme eller socialisme, fortalte de stolt.

Siden har udviklingen og den nye krise vist, hvem der var de virkelige dårer. Kendsgerninger er nogle hårde krabater at komme uden om.

Almindelige arbejdende mennesker oplevede økonomisk fremgang og et opsving i levestandarden fra midten af 50'erne til begyndelsen af 70'erne. Men det har vist sig at være und-

tagelsen - ikke reglen. Der var ikke skabt en „ny og krisefri kapitalisme“.

Krisen, der nu rammer Danmark og hele den kapitalistiske verden, viser det absurde og idiotiske i dette system:

- bygnings-arbejdere gå arbejdsløse, mens befolkningen mangler boliger, skoler og dag-institutioner.

- milliarder af kroner smides ud til jet-fly, raketter og andre ødelæggelsesvåben, så der bliver færre og færre penge til hospitalerne, hvor patienter og ansatte får det dåligere.

- milliarder bruges til vildledende reklamer, samtidig med at madvarer fyldes med gift og tilsætnings-stoffer.

- varerne fremstilles og sælges med indbygget forældelse, så de hurtigt går i stykker og folk må købe nye.

- flere penge ofres på politi, fængsler, vagthunde og tyveri-alarmer, mens de unge ikke kan få lov til at uddanne sig, arbejde eller opnå andre elementære rettigheder og goder.

- hundredetusinder gøres arbejdsløse og må føde sig til overs i et samfund, hvor mange nødvendige opgaver ikke bliver løst.

- kvinderne fratages retten til et job og en selvstændig tilværelse og presses tilbage til hjem og børn.

- t den 3. Verden sulter og dør millioner, mens de midler, der kunne have hjulpet dem, ofres på bomber og raketter. Samtidig destrueres tusinder af tons fødevarer i de rige landes overskuds-lagre.

mennesket har sat sin fod på månen, men store dele af jordens befolkning nægtes retten til at lære at læse og skrive.

mennesket har det ikke godt, selv om det ikke altid lider direkte materiel nød i dette system.

Kapitalismen spilder ikke kun vores materielle ressourcer. Systemet ødelægger også vores psykiske overskud, om man vil: vores psykiske ressourcer.

Druk, narko-misbrug og som den sidste fortvivlede udvej fer mennesker, der ikke ser nogen mening med det hele: selvmordet. Antallet af disse krise-symptomer er ikke faldet, men steget i det moderne kapitalistiske samfund.

Og det er blot nogle af de utallige måder, som depressioner, angst-neuroser og andre psykiske lidelser viser sig på i dette samfund.

Dybest set udtrykker det, en følelse af at være utilstrækkelig, ensom og overflødig hos flere og flere.

Folk føder sig til overs og får disse lidelser, fordi de, der arbejder og producerer, ikke styrer arbejds-processen. Den er tværtimod underlagt en fremmed kapital-magt, der ikke altid er lige til at gennemskue.

Vi oplever det ikke kun på arbejdspladsen. Også når vi skal købe ind, eller der hvor vi skal bo og leve — overalt kan vi opleve at blive gjort til et ligegyldigt vedhæng til en produktion, som ikke foregår for vores skyld, men for sin egen.

I hverdagen står vi tit tilbage uden indflydelse på — eller mening med det hele. Hvis man så yderligere ryger ud af arbejdet, havner man i en gruppe, f.eks. som arbejdsløs, handicappet eller pensionist, som dette samfund slet ikke har plads til eller regner med.

Alle disse forhold i vores tilværelse er med til at fremmedgøre forholdene mellem os. Vi isolerer os, i stedet for at skabe noget sammen.

Vi oplever vores psykiske elendighed som et problem, der netop er specielt for hver enkelt af os. Og derfor bukker mange under for dette pres, som er en vigtig del af magthavernes undertrykkelse.

Sådan er kapitalismen. Alle disse himmelråbende uretfærdigheder og modsætninger er skabt af mennesker — og kan løses af mennesker.

Muligheden for at sikre alle en tryk tilværelse eksisterer nemlig. Mennesket råder i dag over en enorm teknisk kunnen. Det har en videnskabelig indsigt i produktions-processen, i naturen og i samfundets opbygning.

Bliver disse muligheder brugt til gavn for alle, vil ingen længere sulte, være uden arbejde eller en ordentlig bolig. Ingen ville mere mangle tøj eller være frataget chancen for at læse og skrive. Alle ville kunne leve trygt og få et stadigt rigere indhold i alle sider af deres tilværelse.

Med vilje bruges disse muligheder ikke. Det er et lille mindretal af kapitalister og spekulanter, der i dag har retten til at bestemme, hvordan den tekniske viden og kunnen bruges. Og de bruger kun deres magt til at sikre sig selv de største fordele.

Produktionen foregår for profit. For at det mindretal, der lever af flertallets arbejde, kan få stadig mere.

Denne modsætning mellem, hvad der er muligt, og hvad der faktisk sker, viser urimeligheden og planløsheden under kapitalismen. Krisen skyldes selve det kapitalistiske samfunds-system.

Lapperier på det samme system kan derfor ikke løse krisen. Den fjernes kun gennem dybtgående ændringer, så produktionen og samfundet indrettes efter det store flertals behov — i stedet for som nu efter det lille mindretals profit.

De få private ret til at skatte med de produktions-midler, vi alle er afhængige af, må ophæves. I stedet skal indføres en planlagt økonomi, hvor alle de, der er med til at producere, de-

mokratisk styrer produktionen og samfundet. De arbejdende mennesker, som producerer værdierne, skal bestemme, hvordan de vil nyde frugterne af deres eget arbejde.

Godvilligt vil det lille mindretal af kapitalister imidlertid ikke opgive det system, som giver dem alle fordelene.

Derfor må arbejderklassen og flertallet i befolkningen, som lide under kapitalisternes system, kæmpe mod dem, De må erobre magten i samfundet gennem en revolution.

Først da kan det arbejdende flertal gennemføre sin løsning: en demokratisk plan-økonomi, opbygningen af socialisme, der leder til det klasseløse samfund, kommunismen.

Socialistisk Arbejderparti (SAP) udgiver dette program for at vise denne løsning på krisen. Det fortæller, hvordan den socialistiske revolution er både nødvendig og mulig.

De få kapitalisters ret til at bestemme under kapitalismen skaber kriser, elendighed og truslen om krig og katastrofe, der udsletter alle mennesker. Derfor er en revolution, som ændrer dette forældede samfunds-system, nødvendig.

Samtidig har kapitalismen allerede skabt de tekniske og økonomiske forudsætninger for et mere udviklet samfunds-system til gavn for alle.

Det kapitalistiske system har i sin midte frembragt den klasse, arbejderne, der kan løse denne opgave ved at gennemføre en revolution.

Menneskets problem er nu, hvordan arbejderklassen kan erobre magten og dermed skabe dette historiske fremskridt: den nødvendige løsning.

Programmet repræsenterer arbejderklassen og det store flertals interesser. Det sammenfatter arbejdernes erfaringer igennem historien under deres kamp for at erobre magten og opbygge et nyt og bedre samfund.

SAP vil vise, hvordan arbejderklassen og andre undertrykte grupper, når de kæmper mod kapitalisterne, kan skabe et samfund, der betyder deres egen frigørelse, og som giver tilværelsen mening.

Programmet gennemgår, hvordan arbejderne, i spidsen for alle undertrykte, kan gøre en ende på kapitalismen med al dens spild og planløshed og kriser. Det viser, at socialister og alle arbejdende mennesker må slå for deres interesser i dag og for dette mål, og at de to opgaver hænger sammen.

Det gør programmet med en række krav, der forsvare arbejderklassens interesser i dag, og som i deres konsekvens fører til den endelige konklusion:

Arbejderne må erobre magten i samfundet.

11

Da programmet således viser overgangen fra situationen i dag og frem til socialisme, er det et overgangsprogram.

Ord alene skaber ingen forandring. Programmet får først sin mening, når det gennemføres i den daglige kamp. Det vil Socialistisk Arbejderparti.

1. DET BORGERLIGE SAMFUNDS KRISE

Historien om klassekamp.

„Alle hidtidige samfunds historie er en klassekampens historie". Sådan skrev Karl Marx og Friedrich Engels i Det Kommunistiske Manifest i 1847. Manifestet var det, politiske grundlag for den første internationale arbejdersammenslutning „Kommunisternes Forbund".

På samme måde er denne forståelse grundlag for den eneste internationale revolutionære arbejdersammenslutning, der eksisterer idag: 4. Internationale, som SAP er den danske sektion af.

I størstedelen af menneskehedens kendte historie har samfundene og deres udvikling været præget af kampen mellem to klasser: et besiddende mindretal og et arbejdende flertal. De første levede af at udbytte de andre og kunne kun opretholde deres privilegerede stilling ved at undertrykke dem.

I oldtidens slave-samfund var de arbejdende deres herrers ejendom, et levende redskab i produktionen slet og ret. Ejeren kunne sætte en slave til at dyrke jorden, udføre et håndværk, drive handel — eller dræbe hende eller ham, hvis han havde lyst til det.

Bønderne i middelalderen måtte arbejde gratis eller aflevere en stor del af den høst, de skabte gennem deres arbejde, til gods-

ejere eller præster.

Alt i samfundet blev indrettet med eet formål: at sikre at den herskende klasse forblev ved magten og fortsat kunne leve af det mer-produkt, som den undertrykte og arbejdende klasse skabte gennem sit *merarbejde* for dem.

Med vold og magt gav konger, kejsere og fyrster deres bidrag, når de indrettede love og holdt dem i hævd ved hjælp af væbnede korps. Religionen skulle få den undertrykte klasse til at tro, at udbytningen var „Guds vilje“ eller „naturens orden“, og at forholdene ikke kunne være anderledes, så de undertrykte ikke gjorde oprør.

Alligevel har de undertrykte bestandigt søgt at ryste udbytningen af sig. Gang på gang rejste de sig og forsøgte med magt at slippe ud af elendigheden. Slave-ejere og herremænd reagerede med blodig undertrykkelse for at holde dem nede.

Denne klassekamp har ikke blot fra tid til anden skaffet den undertrykte klasse mere tålelige forhold. Uden kampen mellem klasserne havde samfundene stået i stampe. Det er klassekampen, som har knust forældede samfundssystemer, der hænmede udviklingen af den menneskelige produktion. I stedet har den skabt plads for en ny samfunds-organisering og banet vejen for nye herskende klasser.

Menneskets opfindsomhed, dets evne til at lære af erfaringer, betød, at man hele tiden fandt nye og bedre måder at fremstille tingene på. Nye *produktiv-kræfter* blev udviklet, når mennesket opfandt ny teknik med bedre redskaber.

Men for at de nye muligheder kunne udnyttes fuldt ud, krævede det også at produktionen og ejendoms-forholdene blev organiseret anderledes, så de svarede til den nye teknik. Det krævede andre *produktions-forhold*.

Den gamle herskende klasse opgav imidlertid ikke frivilligt sin magt over samfundet — med alle de fordele, den havde heraf. Selv når den havde mistet størstedelen af sin økonomiske magt, kæmpede den for at beholde den politiske magt.

Derfor er overgangen fra een samfunds-formation til en anden altid foregået i voldsomme brud. Når en ny herskende klasse har taget magten i samfundet for at udnytte produktions-mulighederne fuldt ud, fandt disse ændringer sted under *krige og revolutioner*.

De hidtidige revolutioner har indsat et nyt herskende mindretal, men hver gang har de arbejdende masser været kanonføde for den nye klasse. Med løfter om en bedre tilværelse er de blevet draget ind i kampen, men har altid været henvist til den vante rolle, når den nye orden kom til.

Kapitalismen og arbejderklassen.

Kapitalistklassen, der er den herskende klasse idag, opstod med industrialiseringen og de tekniske fremskridt, som muliggjorde og fulgte industrien. Først og fremmest gennem handel opsamlede de første kapitalister så stor rigdom, at de kunne ansætte mange mennesker til at arbejde for sig.

Ved kun at betale arbejderne en del af den værdi tilbage, som de producerede, kunne kapitalisterne opsamle endnu mere rigdom, udkonkurrere de fleste små selvstændige håndværkere, investere i nye tekniske fremskridt og stadig udvide.

Den nye produktionsmåde skabte dermed samtidig en ny klasse, arbejderne, der kun kunne leve ved at sælge deres arbejdskraft til kapitalisterne.

Efterhånden som kapitalisterne fik mere og mere økonomisk magt i samfundet, følte de sig også i stand til at overtage den politiske, som de behøvede til at holde arbejderne nede og til at konkurrere med kapitalisterne i andre lande. Under de borgerlige revolutioner erobrede de magten i samfundet fra adelen.

Alene kunne forholdsvis få kapitalister naturligvis ikke lave revolution, men i de lande, hvor de borgerlige revolutioner blev til drastiske og voldelige konfrontationer, fik kapitalisterne et flertal af bønder og arbejdere til at kæmpe på deres side.

Arbejderne fik ikke noget til gengæld. I begyndelsen blev de direkte fattigere. Lønnen var kun lige omkring eksistensminimum. De blev klumpet sammen i elendige lejekaserner i storbyer omkring fabrikkerne.

Arbejdet i de store fabrikker blev en kollektiv læreproces. Her blev arbejderne vant til at arbejde mange sammen og at fremstille produkterne. Den erfaring kunne de også bruge til at skabe bedre forhold for sig selv. De lærte, hvordan organisation og masse-aktion giver styrke.

Under store ofre oprettede arbejderne fagforeninger og egne partier. De tilkæmpede sig en række indrømmelser og rettigheder, som borgerskabet kunne afstå uden at dets politiske magt over samfundet blev truet.

I denne periode frem til begyndelsen af det tyvende århundrede spillede det kapitalistiske system stadig en progressiv rolle. Det udviklede produktivkræfterne med nye tekniske opfindelser- og stordrift i fabrikkerne. Gennem sin tendens til stadig udvidelse spredte kapitalismen sig til nye områder, hvor det forældede feudal-samfund blev afskaffet.

Men allerede fra sin fødsel var kapitalismen hærgt af tilbagevendende kriser, hvor produktionen, lå stille, varerne hobede sig

op, maskinerne stod ubrugte, og titusinder af arbejdere blev sendt i arbejdsløshed. Nøjagtig som vi ser det i den kapitalistiske verden i dag.

Ligesom idag skyldtes de økonomiske kriser ikke, at der ikke var behov for produkterne i samfundet. Den slags overvejelser og planlægning er der ikke plads til i det kapitalistiske system. I stedet afgøres produktionen af, om de, der ejer produktionsmidlerne, tjener tilstrækkelig profit. Gør de ikke det, lukker de fabrikkerne og flytter kapitalen over i obligationer, jord, ejerlejligheder, guld eller malerier.

De tilbagevendende økonomiske kriser under kapitalismen har en "rensende virkning" for systemet. Den indbyrdes konkurrence bliver skarpere mellem kapital-ejerne i en sådan situation, hvor profitten og salget er faldende.

De kapitalister, der har de mindste eller mest gammeldags produktions-anlæg, og som derfor har større omkostninger på hver vare, de fremstiller, bukker under. De kan ikke gå så langt ned i pris under konkurrencen om at få dem solgt på markedet.

Ejerne af de store og mere moderne virksomheder, som har lavere udgifter på hver vare, klarer sig bedre. Det gør også de kapitalister, som har store økonomiske reserver til at stå imod med.

Kapitalister, der bliver udkonkurrerede, må lukke eller lade sig opsluge af de stærkere. Deres kapital er ødelagt.

For de færre kapitalister, som nu er tilbage, bliver konkurrencen dermed mindre hård. Den profit, de får hjem, bliver større i forhold til den kapital, de har investeret. Derfor vil de med udsigten til en større fortjeneste gøre nye investeringer.

Det skaber et nyt økonomisk opsving, ind til en ny krise sætter denne mekanisme igang igen.

Ikke alene medfører det kapitalistiske system, at kapital-ejerne fratager de arbejdende en del af den værdi, der bliver produceret. Ikke alene kaster kapitalismen hele verden ud i den ene krise efter den anden.

Dertil kommer, at det store arbejdende flertal er sat uden for reel indflydelse på sit eget liv.

I den store del af dagen, man tilbringer på sin arbejdsplads, bestemmer arbejdsgiveren via sine underdirektører, værkførere og formænd, hvad man skal lave, i hvilken rækkefølge, i hvilket tempo og under hvilken risiko.

Denne magt bygger arbejdsgiveren bl.a. på at han i sidste ende kan bestemme, om man får lov at arbejde videre, eller man bliver fyret.

Og lige som i andre tidligere samfund er produktionen og måden, produktionen organiseres på, også fundamentet for alt andet, i samfundet. I det kapitalistiske system indrettes trafikken, boligerne, loven¹, kunsten, skolerne, aviserne og selv samværsformerne efter, hvad der bedst sikrer, at det kapitalistiske system overlever. Det vil sige efter, hvad der bedst sikrer den højeste profit.

Med disse og andre midler opnar den herskende klasse, at dens tanker og ideer bliver de herskende i samfundet. Den borgerlige ideologi om, at enhver er sin egen lykkes smed, at arbejdsgivernes profit er rimelig, og at arbejderne må finde sig i udbytning og undertrykkelse, har det store flertal i befolkningen accepteret.

Langt ind i arbejderklassen godtages disse borgerlige ideer om, at det er retfærdigt, når arbejdsgiverne hugger en del af de værdier, arbejderne producerer, fordi arbejdsgiveren „yder sin indsats“ ved at risikere „sin kapital“,

Men de to klasser, som står over for hinanden i det kapitalistiske samfund, er ikke to „lige parter“.

Skulle en arbejder skrabe tilstrækkelig med penge sammen til at skaffe sig en kapital, der er stor nok til at starte en masseproduktion og holde den igang, måtte hun eller han spare sin løn sammen i hundreder af år, før der var nok.

Kun når arbejderne gennem strejker eller andre former for aktioner går til kamp, kan de påvirke beslutningerne i samfundet. Og selv da står kapitalistklassen altid i en stærk position til at slå igen og tilbageerobre de goder og rettigheder, arbejderne tidligere har tilkæmpet sig. De står stærkest, så længe de ejer produktionsmidlerne.

Men det gør de heller ikke evigt. For samtidig med at kapitalismen har skabt et verdens-omspændende system af udbytning, undertrykkelse og ødelæggelse, har det også skabt sin egen banemand; arbejderklassen.

Arbejderklassen kunne godt undvære kapitalisterne til at eje og styre produktionen, men kapitalisterne kan ikke undvære arbejderne til at skabe ny værdi.

Ligesom det feudale samfund skabte den nye herskende klasse, skaber kapitalismen den klasse, der skal vælte dette system og erstatte det med et nyt.

Men der er en afgørende forskel: For første gang i historien udgør den nye klasse det overvældende flertal i samfundet, og dens historiske interesse og mål er derfor ikke at opbygge et nyt klassesamfund med et nyt herskende mindretal. Tværtimod er dens objektive mål at afskaffe alt klasse-herredømme og indføre det klasseløse samfund.

Imperialismen.

I kapitalismens opgangsfasen fortsatte de forskellige arbejdsgivere deres indbyrdes konkurrence. Der blev derfor færre og færre af dem.

De stærkeste kapitalister udkonkurrerede de svagere. Få men store virksomheder kom derfor efterhånden til at dominere markederne i de enkelte lande. De blev *monopoler*.

Samtidig smeltede bank- og industri-kapital sammen til en *finans-kapital*. Når de samtidig kontrollerede banker, forsikrings-selskaber, industri, transport, råvare-miner og varehuse, hvori de færdige produkter blev solgt, kom en håndfuld stor-kapitalister til at dominere.

Hver kapitalist og hver koncern måtte ekspandere — eller gå under. For stadig at få større profit og kunne sælge på nye markeder, efter at de havde kontrol over de nationale markeder, samt for at hente flere råstoffer, underlagde de forskellige borgerskaber i de kapitalistiske lande sig resten af verden i slutningen af sidste århundrede. Ud over kloden, i Afrika og Asien, gik den vilde jagt efter kolonier.

De fleste lande i Latinamerika blev ikke direkte underlagt som kolonier, besat og styret af de udviklede kapitalistiske lande. Men de havde den samme økonomiske placering.

Ikke alene blev varerne nu produceret i masse-omfang, beregnet til at blive afsat over hele verden. Også kapitalen blev eksporteret. De store kapitalistiske virksomheder investerede direkte i andre lande.

På den måde blev alle lande og befolknings-grupper overalt på jorden — med eller mod deres vilje — trukket ind i et verdens-omspændende system.

I den tidlige kapitalisme havde kapitalisterne i nogle lande endnu kunnet nå at opbygge en produktion og sikre sig et marked i deres eget land, selv om de var kommet mange år bagud. F.eks. blev England industrialiseret 50 år før Frankrig og Belgien, mens bl.a. Tyskland først opbyggede sin industri endnu senere.

Men ved slutningen af sidste århundrede og begyndelsen af det 20. havde de første kapitalistiske lande erobret hele jordkloden — direkte eller indirekte. De kunne nu kontrollere produktionen i hele verden, og de var i stand til at forhindre en selvstændig kapitalistisk udvikling i de andre lande.

Der var nu skabt et *imperialistisk* verdens-system, hvor alle lande var delt op i to grupper: de *imperialistiske*, der havde en udviklet kapitalisme, og som tilsammen dominerede, kontrollerede og bremsede udviklingen i de *hel- og halv-koloniale* lande. De sidste fik kapitalismen påført udefra af de imperialistiske-

ke lande, uden at der opstod en selvstændig kapitalistklasse.

Det betød også at hele verden nu var underlagt en *ujævn og kombineret* udvikling. Ujævn, fordi nogle lande havde en højt-udviklet kapitalisme med en langt højere leve-standard end i de underudviklede koloni-områder.

Kombineret fordi de højt-udviklede lande med deres overlegne produktions-teknik nu kunne sælge billigere varer overalt på jorden, samtidig med at de også med militær magt fastholdt deres forspring ved at holde de underudviklede lande nede, og fordi enhver økonomisk og politisk begivenhed i en del af det imperialistiske verdens-system straks påvirkede resten af systemet.

Med kapitalismen udbredt til hele verden blev den grundlæggende klassemodsætning på internationalt plan konfrontationen mellem det internationale borgerskab og den internationale arbejderklasse, ikke blot i de imperialistiske lande, men også i de lande, hvor arbejderklassen talmæssigt kun udgør en lille del af befolkningen.

Kapitalismens døds-kamp — revolutionens aktualitet.
Med imperialismen nåede *kapitalismen* i begyndelsen af dette århundrede sit *højeste udviklings-stadie*. Systemet kom i en grundlæggende krise, som ikke kan overvindes, men som er en døds-kamp — uanset om det lykkes at forlænge de sidste kram-petrækninger.

Den geografiske ekspansion, som fandt sted i kapitalismens første fase, var ikke længere mulig. Da imperialisterne havde delt jordkloden imellem sig, måtte de fortsætte konkurrencen indbyrdes, selv om de ikke længere kunne beslaglægge nye land-områder. Regeringerne i de imperialistiske lande, som repræsenterede disse landes kapitalister, erklærede til sidst hinanden krig.

Den imperialistiske røver-krig 1914-18 drejede sig om en ny-fordeling af markeder, råstoffer, produktions-muligheder og profit. Kapitalisterne sendte arbejderne fra de forskellige lande ud i skyttegravene, hvor de måtte skyde hinanden ned i milliontal for at tilfredsstille arbejdsgivernes jagt efter profit.

2. Verdenskrig, der kom en generation senere, var pasamme måde en krig om markeder. Samtidig var den dog også et forsøg på at genvinde verdens første arbejderstat, Sovjetunionen, for kapitalismen.

I denne fase kan kapitalismen ikke længere sikre varige forbedringer til det store flertal af mennesker. Siden starten af århundredet har dette økonomiske system holdt menneske-

dens udvikling tilbage i et jerngreb.

Ganske vist gøres der stadig store tekniske fremskridt. Men de bliver ikke udnyttet fuldt ud under kapitalismen, hvor konkurrence-motivet får kapitalister til at skjule de store opfindelser som forretnings-hemmeligheder. Økonomiske kriser medfører, at opfindelserne ligger uanvendte i årevis, indtil kapitalisterne regner med at kunne profitere tilstrækkeligt på dem.

Og når de tekniske ny-skabelser bliver taget i anvendelse, er det ofte med destruktive formål, så de bliver en trussel for flertallet: nye og værre krigsmidler, eller nye maskiner, der gør arbejdere arbejdsløse i stedet for at forkorte arbejdstiden.

Over for påstanden om, at kapitalismen ikke har skabt forbedringer for menneskeheden i dette århundrede, vil mange henvise til den forbedrede levestandard, arbejdere i Danmark har opnået.

Men det er altsammen sket på trods af kapitalismen, ikke på grund af den. Det er resultater, som arbejderklassen i kamp har vristet ud af systemet, og havde arbejderklassen tilmed kunnet vriste magten i samfundet fra borgerskabet for at indføre en demokratisk planøkonomi, havde forbedringerne været umådelig meget større.

Og de forbedringer, vi i Danmark kender til, er kun blevet gennemført i et fåtal af verdens lande. På verdensplan er situationen idag ikke bedre end i starten af århundredet. Det viser alene det faktum, — at antallet af sultende og underernærede aldrig har været så stort som idag, hvor over halvdelen af jordens befolkning, dvs. mere end 2 1/2 milliard mennesker ikke får nok at spise.

Som alle andre produktionsmåder bliver kapitalismen først udskiftet, i det øjeblik den har udbrændt alle sine udviklings-muligheder. Fra det tidspunkt, hvor kapitalismen havde bredt sig over hele verden og dermed var gået over i den imperialistiske fase, har den været moden til at blive erstattet af sin efterfølger: socialismen.

Derfor kunne det russiske proletariat — i alliance med fattig-bønderne — tage magten i 1917.

Kapitalismens afskaffelse er altså både *nødvendig* for at udvikle samfundet og *mulig*, fordi den har udbredt sig til hele verden og skabt stor-industrien og den internationale arbejdsdeling. Derfor går systemet gennem en periode med krig, kriser og revolutioner. Vi siger, at perioden er præget af *revolutionens aktualitet*.

Verdensrevolutionens tre sektorer.

Efter at den imperialistiske udvikling havde opdelt den kapita-

listiske verden i to dele, og efter at den russiske revolution havde afskaffet kapitalismen og skabt verdens første arbejderstat, var verden som helhed delt op i tre forskellige grupper lande:

1) de imperialistiske lande.

2) de bureaukratiske arbejderstater,

3) de halv- og hel-koloniale lande, også kaldet de afhængige lande.

I hver af disse *sektorer* udvikler revolutionen sig på forskellige måder og under forskellige betingelser, samtidig med at begivenhederne i hver af sektorerne påvirker de andre.

De imperialistiske lande.

De lande, der nåede at gennemføre en borgerlig demokratisk revolution mod feudalismen og udvikle en selvstændig kapitalisme med en stærk kapitalistklasse inden den imperialistiske epoke, udgør den imperialistiske sektor.

Det drejer sig om landene i Vesteuropa, Nordamerika, Japan, Australien og New Zealand.

Her eksisterer en højt udviklet, koncentreret og monopoliseret industri. Sammen udgør de økonomiske centre, der styrer hele det kapitalistiske system, også i de afhængige lande.

Herudfra starter de økonomiske kriser, og her bliver de i sidste ende afgjort. På grund af de tilbagevendende økonomiske kriser plages de imperialistiske lande også af tilbagevendende politiske kriser. Kapitalistklasserne er ofte dybt splittede over, hvordan de skal bekæmpe arbejderklassen, hvordan de skal konkurrere med andre landes kapitalistklasser, og hvordan de skal slå igen over for alle trusler mod det kapitalistiske system på verdensplan.

Selv om det internationale borgerskab står sammen mod ydre fjender, slår de samtidig indbyrdes og deler sig op i blokke over for hinanden. De tre vigtigste imperialistiske blokke idag er henholdsvis, USA, EF og Japan.

For at opretholde systemet må disse landes regeringer gribe ind over alt i verden, økonomisk, politisk og militært. Som den stærkeste imperialistiske magt har USA påtaget sig størsteparten af disse opgaver med støtte til diktaturer i den tredje verden, med undergravning af regeringer, der ikke lyster imperialismen og med direkte militær intervention som i Vietnam.

Men USA har ikke været alene om det. Gennem NATO og andre såkaldte forsvars-pagter har de øvrige imperialistiske lande hjulpet godt med i USA's militære eventyr. Og et land som Frankrig har også på egen hånd grebet militært ind, både i Indokina og i Afrika.

Samtidig med at det internationale borgerskab har sin væsentligste styrke i de imperialistiske lande, er dets historiske fjende, arbejderklassen, også stærkest her. For at opretholde sine profitter og sin magt, må borgerskabet hele tiden udkæmpe slag med arbejderklassen om lønnen, om arbejdsbetingelser om de demokratiske rettigheder, og om magten i samfundet.

Danmark er et imperialistisk land, en del af det imperialistiske system. Danske kapitalister producerer til verdensmarkedet — direkte eller f.eks. som underleverandører, der sælger til multinationale koncerner.

En række danske firmaer, som f.eks. F.L. Smith, De forenede Bryggerier, Ø K og A.P. Møller fungerer i mindre målestok som multinationale koncerner. De har fabrikker i mange lande og tjener tykt på den lave løn og de dårlige leveforhold, som regimerne i de tidligere koloni-lande holder befolkningen nede i.

Politisk varetager de danske kapitalister deres interesser gennem et samarbejde med andre og stærkere borgerskaber. EF er f.eks. de vest-europæiske kapitalisters fælles instrument, som de bruger til at holde arbejderne nede i deres egne lande og til at udbytte en række lande i Afrika og Asien. NATO bruges i samarbejde med USA's kapitalister til den samme opgave med militære midler.

Arbejderstaterne og deres bureaukratisering.

Arbejderne, bønderne og soldaterne gennemførte den første socialistiske revolution i Rusland i 1917. At revolutionen lykkedes skyldtes især to forhold:

— At det russiske borgerskab var svækket efter, at det havde deltaget i — og tabt 1. Verdenskrig, mens arbejderne, soldaterne og bønderne begyndte at opbygge deres egne magt-organer som alternativ til den borgerlige statsmagt. Der var en *revolutionær krise*, hvor de to klasser, borgerskabet og arbejderklassen, stod organiseret og bevæbnet over for hinanden.

— Samt at de russiske arbejdere havde skabt et revolutionært parti, bolsjevikkerne (senere kaldet Sovjetunionens Kommunistiske Parti, SUKP). Det havde en stærk opbakning i arbejderklassen, hvor de mest aktive og politisk bevidste støttede dets linie. Det var et *revolutionært parti*, der forstod, at arbejderne og bønderne problemer kun kunne løses gennem en magtovertagelse. Gennem sine forslag og aktiviteter vandt partiet tilslutning for denne linje blandt arbejdere, soldater og bønder, og det kunne lede kampen for magten. Partiet var en

revolutionær ledelse for arbejderklassen.

I de første år fulgte bolsjevikkerne en revolutionær politik indenfor Sovjetunionens grænser.

Internationalt fulgte Komintern (Kommunistisk Internationale), der bestod af en række nye partier i de forskellige lande, en tilsvarende linje.

De mente bl.a., at Sovjetunionen kun kunne forsvare sig og overleve over for kontra-revolutionen, hvis arbejderne også gennemførte revolutioner i andre lande. Når arbejderne og soldaterne gjorde oprør i de imperialistiske lande, ville det effektivt forhindre en invasion af Sovjetunionen,

Men den nye arbejderstat stod med store objektive problemer. Først og fremmest, at *revolutionen forblev isoleret*.

Den revolutionære ledelse i SUKP havde ventet en revolution i Europa, med det teknisk og økonomisk fremskredne Tyskland i spidsen. Sovjetunionen, som var præget af en begrænset industrialisering og en stor tilbagestående landbrugssektor, ville have haft enorm fordel af en fælles produktionsplan med de tyske arbejdere, når de havde gennemført en revolution og fået magten over deres moderne industri. Det ville også have været til gavn for de tyske arbejdere.

Men revolutionen led nederlag i Tyskland og i andre europæiske lande i perioden lige efter 1. Verdenskrig, f.eks. i Italien, Ungarn og Finland. Det skete bl.a. fordi de nye kommunistiske partier ikke var stærke og erfarne nok til at lede en revolution.

Dertil kom, at en dyb nød prægede den russiske arbejderstat, i de første år. Kapitalister og godsejere prøvede, støttet af invasionshære fra de imperialistiske lande, at generobre deres ejendom og magt gennem en borgerkrig. Mange af de dygtigste og mest bevidste arbejdere, der var medlemmer af Kommunistpartiet, faldt ved fronten. Landet var præget af en anspændt krigs-økonomi. Arbejdstiden i fabrikkerne blev sat op, og arbejderne mistede indflydelsen på de politiske beslutninger.

For sent indså revolutionens ledere, at denne situation skabte en *fare for bureaukratisering*. Lenin og Trotskij og andre af de parti-ledere, der havde været i spidsen under revolutionen, ventede for længe med at organisere en politisk kamp inden for partiet mod bureaukraterne og deres politiske fraktion, ledet af Stalin,

På den baggrund kunne et lag af ledere og funktionærer i parti- og statsapparatet tage den politiske magt fra arbejderne, der var udmattede og demoraliserede. Bureaukraterne fratog dem

yderligere deres demokratiske rettigheder, t.eks. til fri diskussion og valg i fagforeninger og inden for Kommunistpartiet, så pamperne bedre kunne undgå kritik og sikre deres magt.

Dette skete i midten af 20'erne. Stalin-fraktionen tog magten i SUKP og i Sovjetunionen og brugte deres stilling til at skaffe sig personlige fordele, som bedre boliger, mad, tøj, biler, osv.

Ved på denne måde at tilrane sig den politiske magt fra arbejderklassen og ved at sikre sig selv en økonomisk privilegeret situation udviklede bureaukratiet sig til et selvstændigt socialt lag. Det skilte sig ud fra arbejderklassen, samtidig med at det snyltede på den klasse, som gennem revolutionen havde tilkæmpet sig den økonomiske magt i samfundet.

Men der skete ikke nogen afgørende ændringer i ejendomsforholdene. Fabrikker og andre produktionsmidler forblev og er stadig nationaliserede. De bruges ud fra en fælles plan for hele økonomien. Staten har fortsat monopol på udenrigshandlen, så imperialisterne ikke kan trænge ind og investere og sælge varer under fri konkurrence.

Borgerskabet genopstod altså ikke som klasse, og bureaukratiet er altså *ikke en ny klasse*, hvis politiske magt stammer fra dets ejendomsret til produktionsmidlerne, som det kan give videre i arv til sine børn.

Det kan de ikke. Tværtimod er fundamentet for bureaukратиets magt den nationaliserede økonomi og arbejderklassens økonomiske magt-position. Derfor kalder vi *bureaukratiet* for en *kaste*, en snyltende udvækst på arbejderklassen og arbejderstaten.

Ligesom alle klasser og andre grupper i samfundet er bureaukратиets politik og handlinger bestemt af det materielle grundlag for dets eksistens. Bureaukратиets grundlæggende interesse er at fastholde sin privilegerede særstilling og sin politiske magt. Derfor er det *konservativt* i sin grundindstilling.

Bureaukratiet vil forsvare sig selv, når arbejderklassen forsøger at fjerne det for selv at generobre den politiske magt, som arbejderne havde i de første år efter den russiske revolution.

Bureaukraterne vil gøre alt for at forhindre, at den sovjetiske arbejderklasse opnår en organisatorisk og politisk styrke, der kan true deres eget herredømme. Derfor vil bureaukratiet også forsøge at hindre, at den socialistiske revolution udbredes internationalt.

Hvis revolutionen spredes til flere lande, styrker det arbejderklassen på internationalt plan — også i Sovjetunionen. Dermed trues bureaukратиets magt imidlertid også og derfor er bureaukraterne med til at fastholde borgerskabets magt over hele verden.

Samtidig må bureaukratiet dog søge at forsvare arbejderstaten mod imperialistiske trusler og angreb. Pampernes magt og privilegier stammer jo netop fra deres herredømme over arbejderstaten, og derfor har de en egen interesse i at forhindre, at kapitalismen genoprettes i Sovjetunionen, så de selv erstattes af en ny kapitalist-klasse.

Men bureaukratiet forsvare imidlertid arbejderstaten med sine egne bureaukratiske og administrative metoder. Og disse fremmer ikke en revolutionær mobilisering af arbejderklassen i resten af verden til at forsvare den sovjetiske arbejderstat. Derfor er pampernes forsvar af arbejderstaten ikke effektiv.

Bureaukraternes konservatisme er altså ikke blot en mindre fejl, som uden videre kan rettes af dem selv. Netop fordi den skyldes deres egne sociale interesser, er denne konservatisme fastgroet,

Da bureaukratiet tog magten i Sovjetunionen i midten af 20'erne, medførte det derfor også en ændring af SUKP's politik og derefter også af Kominterns. Denne politik svækkede arbejderstaten indefra.

Når en lille klike kontrollerer og styrer efter sine egne interesser, som står i modsætning til arbejderklassens, bliver planøkonomiens umådelige muligheder ikke udnyttet. Kun hvis arbejderklassen selv aktivt medvirker i planlægningen og udførelsen, kan den blive effektiv. Når arbejderne bliver holdt nede af bureaukratiet, er der en stor risiko for, at arbejderne direkte modarbejder og saboterer produktionen.

Også over for forsøg på kontra-revolutioner står Sovjetunionen ringere på grund af bureaukratiseringen. Det gælder både indefra og udefra.

Hvis arbejderne selv direkte styrede fabrikkerne, hæren og hele samfundet, ville de have bedre muligheder for at rette skytset mod kontra-revolutionen. De ville være bedre politisk forberedt og mere engagerede i forsvaret af en stat, hvor de selv på alle måder havde magten.

Endelig svækkes hæren af, at officererne bliver udnævnt efter deres evne til at efterplapre den herskende klike og ikke efter deres militære og politiske kvalifikationer.

For at forsvare sin reaktionære politik, udviklede Stalin-bureaukratiet en teori, som stod i modstrid med den revolutionære marxisme, som Marx, Engels og Lenin havde udviklet den. Det var teorien om „Socialisme i eet land“.

I stedet for at forsvare Sovjet ved at sprede revolutionen til andre lande, hævdede Stalin, at man kunne opbygge socialismen i Sovjetunionen alene. Derfor var opgaven, at Sovjet over-

levede for enhver pris. Og „enhver pris“, påstod Stalin, var også at bremse revolutionære opsving i andre lande.

I stedet satsede Stalin på aftaler med regeringerne i de imperialistiske lande. Til gengæld for handels-aftaler og løfter om at lade Sovjetunionen i fred, skulle Sovjet-bureaukratiet gennem Kommunistpartierne, som var tilsluttet Komintern, bremse og afspore revolutionære opstande i de kapitalistiske lande.

Det blev kaldt *fredelig sameksistens*.

Samtidig forhindrede Stalin på den måde, at arbejderklassen i Sovjetunionen blev inspireret af arbejdernes aktioner i andre lande og forsøgte at smide bureaukratiet i Sovjet på porten.

Reelt accepterede de dermed imperialisternes fortsatte mulighed for at undertrykke og udbytte arbejderne og bønderne, der stadig var prisgivet kapitalismen.

Men alliancer med imperialismen sikrer ikke arbejderstaten. Lige meget hvilke aftaler imperialisterne indgå med bureaukraterne, vil de atter og atter igen forsøge at generobre arbejderstaten og dermed udvide det kapitalistiske verdensmarked.

Derfor undergravede denne fredelige sameksistens-politik forsvaret af arbejderstaten.

I begyndelsen forvirrede og modarbejdede Stalin-bureaukratiet arbejderklassen i de kapitalistiske lande med en svingende, men hver gang kontra-revolutionær kurs.

I de første år efter at de havde sat sig på magten, indgik de forskellige aftaler med borgerskabet. En af de mest katastrofale var, da de tvang det Kinesiske Kommunistparti til at nedlægge sig selv og gå ind i det borgerlige Kuomintang.

Fra slutningen af 20'erne svingede bureaukratiet over i den modsatte kurs og førte en venstre-sekterisk politik over for den store del af arbejderklassen, som fulgte de socialdemokratiske ledere, der blev udråbt til at være *socialfacister* og hovedfjenden.

Med denne linje, som kaldes 3. periode-stalinisme, medvirkede de stalinistiske ledere af Kommunist-partierne til at splitte arbejderklassen, så den stod svagt overfor borgerskabet. 3. periode-stalinismen var på denne måde medansvarlig for, at Hitler kunne tage magten i Tyskland uden videre modstand fra arbejderklassen.

Efter Hitlers og fascismens sejr svingede Stalin tilbage til det internationale klasse-samarbejde, som i 1935 fik betegnelsen *folkefront*. Folkefrontens erklærede mål var at oprette et samarbejde mellem arbejderklassen og en del af borgerskabet, som skulle være særlig „antifascistisk“. På den måde påstod stalinisterne, at man kunne forsvare det borgerlige demokrati mod dik-

tatur og fascisme.

For at opnå denne alliance var det nødvendigt, at arbejderne og Kommunistpartierne undlod at kæmpe for arbejdernes krav og lage magten, fordi det stred mod interesserne hos det borgerskab, man ville alliere sig med.

Resultatet blev imidlertid det stik modsatte af, hvad stalinisterne påstod. Når arbejderne og fattigbønderne blev forhindret i at slå for deres egne krav og interesser mod borgerskabet, mistede de både viljen og styrken til at kæmpe mod fascismen,

I Spanien tvang stalinisterne under borgerkrigen -- ofte med brutale midler -- arbejderne til at opgive fabriks-besættelser og arbejdsråd, og de sørgede for, at de godser, som fattigbønder og landarbejdere havde besat, blev leveret tilbage til godsejerne. På den måde blev arbejdernes styrke undergravet, og den spanske fascisme kunne besejre dem.

Til sidst blev Sovjetunionen selv angrebet af det fascistiske Tyskland.

Stalin og hele bureaukratiet hævdede, at Sovjetunionen med den internationale klassesamarbejds-politik kunne købe sig fred med den aggressive, fascistiske imperialisme i Tyskland.

Bureaukraterne forsøgte at forberede landet på et angreb. Derfor havde de tyske imperialister nær løbet det over ende. På trods af bureaukatiets dårlige ledelse af krigen rejste de sovjetiske arbejdere og bønder sig imidlertid og kastede den tyske invasion tilbage.

Efter krigen stod Sovjetunionens Røde Hær i Østeuropa, hvorfra den havde fordrevet nazisterne. Tro imod sin klassesamarbejds-politik, havde Stalin-bureaukratiet indgået en aftale med de sejrende imperialistiske magter, hvor de delte verden imellem sig.

Ifølge den skulle Sovjetunionen bevare sin politiske indflydelse i Østeuropa. Samtidig lod det sovjetiske bureaukati imidlertid de svage borgerskaber bevare kapitalismen i disse lande Stalin ønskede at fortsætte samarbejde med imperialisterne.

Imperialisterne stillede sig imidlertid ikke tilfreds med de indgåede aftaler. De gik i offensiven kort efter krigen.

I de lande — som Italien og Frankrig — hvor Kommunistpartierne tro over for Sovjetunionens aftaler var gået ind i samarbejds-regeringer med borgerskabet for at opretholde kapitalismen, blev de smidt ud efter veludført dåd.

I Grækenland kastede de britiske og amerikanske imperialister sig ind i en borgerkrig mod deri kommunistiske modstandsbevægelse.

Samtidig tilbød USA mange millioner gennem den såkaldte Marshall-hjælp, der skulle bestikke borgerskabet og arbejderne i disse lande til at bryde med Sovjetunionen.

Først over for denne trussel om, at imperialisterne ville genskabe fjendtlige borgerlige regimer og få et udgangspunkt for en ny invasion i Sovjetunionen reagerede bureaukratiet.

Under pres fra massernes mobilisering og især i kraft af den Røde Hærs militære magt i disse lande, blev de borgerlige smidt ud af regeringerne, økonomien blev nationaliseret, og udenrigshandlen kom under statens kontrol. En ny række arbejderstater opstod.

I Kina, Korea, Jugoslavien og Vietnam er der opstået arbejderstater på en anden måde. Imperialismen og det nationale borgerskab stod usædvanligt svagt i disse lande, stats-apparatet var ved at bryde sammen, og arbejderne og bønderne gik i aktion.

Fanget mellem massernes pres og kamp for en bedre tilværelse på den ene side og imperialisternes væbnede angreb på den anden side måtte Kommunistpartierne bryde med Moskvas ordrer og sætte sig i spidsen for en omvæltning.

I disse lande kunne stalinisternes ledelse ikke begrænse kampen til at dreje sig om „den demokratiske fase“. Det borgerskab, de drønte om at samarbejde med, var totalt i lommen på de imperialistiske magter.

Under disse omvæltninger oplevede arbejderne og bønderne imidlertid flere tilbageslag og måtte igennem flere lidelser på grund af den stalinistiske ledelse. Kommunistpartiet i Kina og Vietnam prøvede flere gange at indgå aftaler med borgerskabet og imperialisterne om at nå en fredelig sameksistens.

Arbejderne og bønderne måtte betale med ekstra års krig og flere døde, før imperialisterne og borgerskabet blev besejret.

Disse nye arbejderstater i Østeuropa og i Asien blev fra fødslen præget af de svagheder, som bureaukratiet påførte Sovjetunionen. Også i de lande styrer et lag af privilegerede pampere. Arbejderne har ingen magt-organer, hvorigennem de kan styre samfundet. Tværtimod undertrykkes deres ret til at organisere sig og diskutere frit.

Som en fælles betegnelse kalder vi alle disse arbejderstater — inklusiv Sovjetunionen — for *bureaukratiserede*.

Sovjetunionen, der oprindeligt var en revolutionær arbejderstat uden bureaukratidiktatur, kalder vi for en *degenereret arbejderstat*, fordi landet har gennemgået en reaktionær udvikling. De andre stater kalder vi *deformerede arbejderstater*, fordi de var deformet fra starten.

I nogle af de nye arbejdstater, som opstod efter 2. Verdenskrig, Jugoslavien og først og fremmest Kina, havde bureaukratiet en stærkere og mere selvstændig stilling overfor det sovjetiske bureaukрати, fordi det selv havde stået i spidsen for den kamp, der smed borgerskabet og imperialismen på porten.

Lige som det sovjetiske bureaukрати tidligere, var disse bureaukratier først og fremmest interesseret i deres egen magt og økonomiske fordele deraf.

Da de sovjetiske bureaukrater forlangte, at de andre skulle indrette deres økonomi og opbygning, så det passede ind i de sovjetiske planer, følte disse bureaukratier sig stærke nok til at bryde med Sovjet for at forfølge deres egne interesser.

Det førte til bruddet mellem Sovjetunionen og Jugoslavien i 1948 og mellem Sovjetunionen og Kina i 1960.

Ud fra sine egne snævre nationale interesser har det stalinistiske bureaukрати i Peking siden ført en politik, som internationalt er fuldt ud lige så kontrarevolutionær, som den kollegerne i Moskva står for.

Hvis arbejdstaterne ikke skal fastlåses i dette *overgangs-samfund* mellem kapitalisme og socialisme — med stigende fare for kapitalistisk kontrarevolution — må arbejderklassen rejse sig mod bureaukratiet i en *politisk revolution*. Revolutionen er politisk, fordi den fordriver bureaukratiet og genindsætter arbejderklassen i den politiske magt. Den er ikke social, fordi den ikke ændrer ved ejendomsretten til produktions-midlerne.

Den politiske revolutions hovedopgaver bliver: 1) at tilkæmpe demokratiske rettigheder, 2) at opbygge arbejderklassens egne magt-organer, sovjetterne, hvorigennem den kan styre landet, herunder beslutte og gennemføre en demokratisk vedtaget økonomisk plan, 3) at erstatte bureaukратиets reaktionære klassesamarbejds-politik med den proletariske internationalisme.

På Cuba blev revolutionen gennemført af en massebevægelse, ledet af en gruppe, 26. juli-bevægelsen, med et nationalistisk og anti-imperialistisk politisk udgangspunkt. Den lille gruppe havde startet en guerilla-krig, som efterhånden fik massiv støtte fra fattig-bønder, jordløse landarbejdere og arbejderne i byerne, mod den forhadte diktator, Batista.

Båret frem af massernes forventninger om en ny og bedre tilværelse og stillet over for USA-imperialismens forsøg på at kvæle landets økonomiske opbygning, gik denne ledelse langt videre end til at indføre borgerligt demokrati med fortsat kapitalisme, sådan som Fidel Castro, Che Guevara og de øvrige oprindeligt havde tænkt sig.

Castro-ledelsen mobiliserede masserne omkring sin politik,

hvor den nationaliserede nøgle-sektor i økonomien, udstykkede jorden og sikrede statens kontrol med al udenrigs-handel.

Idet befolkningens store flertal nød gavn af og støttede disse forbedringer, var det også parat til at slå den kontra-revolutionære invasion, USA organiserede, tilbage. Castros styrke byggede på flertallets mobilisering bag hans politik.

Kapitalisterne blev afskaffet som klasse, og Cuba blev en ny arbejderstat.

Selv om ledelsen på Cuba også nød fortrin frem for flertallet, og selv om der ikke blev opbygget arbejderråds-lignende organer, hvorigennem den arbejdende befolkning kunne diskutere, beslutte og styre, udviklede ledelsen sig ikke til et fasttømret bureaukrati, adskilt fra og med andre interesser end arbejderklassen — som det skete i de øvrige arbejderstater.

Folk deltager langt mere direkte i at styre landet, produktionen og økonomien. Der foregår en langt friere diskussion mellem personer, der har forskellige politiske meninger, om hvordan Cuba skal udvikle sig.

Cuba er derfor ikke en bureaukratiseret arbejderstat. 4. Internationale kalder den en *arbejderstat med visse bureaukratiske deformationer*.

(Ved udgivelsen af dette program i 1980 føres der en diskussion indenfor 4. Internationale, om udviklingen på Cuba kræver en ny vurdering af denne stats karakter).

Den koloniale revolution

Før 2. Verdenskrig blev det store flertal af landene i Asien og Afrika udbyttet direkte som kolonier. Den imperialistiske kolonimagts administrations-folk, soldater og præster sørgede med hver deres midler for, at befolkningen i koloni-landene puklede for at skabe rigdomme til kapitalisterne i London, Paris, New York, Amsterdam, Bruxelles — og København.

Under krigen trængte de japanske imperialister frem og fordrev de gamle koloni-styrer fra store dele af Asien. Selv om USA og England til sidst slog Japan, genvandt imperialisterne aldrig den gamle kontrol med områderne.

Samtidig var USA blevet den absolut ledende imperialistiske magt. For selv at få adgang til disse markeder tvang USA sine allierede til at opgive kampen mod befrielses-bevægelserne og give landene formel selvstændighed. Dermed kunne de tidligere koloni-magter ikke bevare eneretten på at udbytte landene, og USA's overlegne industri kunne udkonkurrere dem.

I begyndelsen af 60'erne måtte England, Frankrig og Belgien på samme måde give formel selvstændighed til landene i Afrika.

Under afkoloniserings-bølgen skyndte Danmark sig at gøre

Grønland til en provins i kongeriget. Senere har det i lighed med Færøerne fået formelt indre selvstyre, men den økonomiske afhængighed fortsætter. Island rev sig fuldstændigt løs og blev en selvstændig stat i 1944, mens Danmark var besat af Tyskland,

Økonomisk og politisk har den formelle selvstændighed lige så lidt stim i de latinamerikanske lande, der fik denne status langt tidligere, skabt forbedringer for det store arbejdende flertal i de tidligere koloni-lande. De har ikke frigjort sig fra den økonomiske underudvikling og udbytning, imperialismen har bragt dem i,

Råvare-ressourcerne i deres lande ejes eller kontrolleres stadig af multinationale koncerner.

Når disse bygger store moderne fabrikker i et u-land, er det for at udnytte den billige arbejdskraft. Lønningerne holdes på sulte-stadiet. Varene sendes tilbage til de imperialistiske lande. Der foregår ingen økonomisk udvikling med stigende købekraft og afsætning i selve landet.

Mekanisering og modernisering med nye dyrknings-metoder har forøget landbrugs-produktionen i mange u-lande. Men det fører kun til, at et fåtal tjener meget mere og får kontrol over det meste af jorden, mens det store flertal bliver fattigere og lever dårligere. Fødevarerne fremstilles ikke til landets befolkning, men for at blive solgt på det internationale marked.

Denne udvikling skyldes politiske forhold. Magten i disse afhængige lande er i hænderne på et lokalt borgerskab, som er totalt afhængigt af imperialisterne.

I nogle af landene er det en flok administratorer og mellem-handlere, som imperialisterne selv har uddannet, der har fået overdraget den politiske magt ved afkoloniseringen.

I andre tilfælde er denne nye herskende klasse opstået ud af en småborgerlig, nationalistisk ledelse, der stod i spidsen for befrielses-kampen mod koloni-magten. F.eks. i Indien, Algeriet og Angola.

Denne gruppe turde ikke slå for en fuldstændig frigørelse og selvstændighed. Den accepterede de multinationale koncerners fortsatte kontrol over ressourcerne i landet. Den accepterede, at landets økonomi og udenrigshandlen stadig var domineret og forvredet af det imperialistiske verdenssystem og medvirkede til at opbygge et lokalt borgerskab, som den selv blev en del af.

Ved at fungere som agent for imperialismen opnår dette borgerskab en række fordele. Det lever i luksus af de „smuler“, imperialisterne giver det, mens flertallet i befolkningen

lider nød og sulter.

På grund af denne stilling er det lokale borgerskab bange for, at arbejderne og bønderne skal gøre oprør mod de elendige vilkår, afskaffe kapitalismen og frigøre landet fra afhængigheden og udbytningen under det imperialistiske system. Derfor må det lokale borgerskab som regel organisere sit styre som et brutalt diktatur. Blodige militær-regimer regerer i de fleste lande i den 3. verden.

Når arbejderne og bønderne gør oprør, henter det lokale borgerskab hjælp fra deres imperialistiske overordnede. Det har stoppet revolutioner med hjælp fra multinationale koncerner, den amerikanske efterretningstjeneste CIA — eller med direkte invasion af imperialistiske regeringers tropper.

Arbejdernes og bøndernes seire, da de oprettede arbejderstater i lande som Kina, Korea, Vietnam og Cuba, er imidlertid stadig eksempler til efterfølgelse. Befolkningen i disse lande har i løbet af få årtier fjernet plager som hungersnød, sygdomme eller analfabetisme.

Revolutionen i de afhængige lande må gennemføres af arbejderklassen i spidsen for de fattige bønder. De udgør den eneste kraft, der kan løse denne opgave.

De indfødte kapitalister i disse lande er så afhængige af det imperialistiske borgerskab i industri-landene, at de ikke kan gennemføre en revolution, bryde ud af den imperialistiske udbytning og opbygge en national kapitalisme. Dertil mangler dette nationale borgerskab både økonomisk og social styrke.

Selv om de mest elementære dele af en borgerlig revolution — så som indførelse af national selvstændighed, demokratiske rettigheder og jordreformer — ikke er gennemført i disse lande, kan revolutionen ikke indskrænke sig til den borgerlige revolutions opgaver.

Det imperialistiske verdens-system levner ingen plads for opbygningen af nye selvstændige kapitalistiske lande. Derfor kan de afhængige lande ikke opnå økonomisk og politisk selvstændighed over for de imperialistiske lande, før de kombinerer den borgerlige revolutions demokratiske opgaver med den socialistiske revolution og opbygger en arbejderstat. Dvs. permanent revolution.

Sammenhængen mellem verdensrevolutionens sektorer.

Klassekampen er international i den imperialistiske epoke. Der er en tæt sammenhæng mellem revolutionens udvikling i de tre sektorer. Den internationale klassekamp deler de forskellige klasser og lag i to lejre, som på trods af en række indbyrdes

modsatninger står over for hinanden:

På den ene side står det imperialistiske borgerskab i de udviklede lande og det nationale borgerskab i de afhængige lande. Til deres gode hjælp har de bureaukratierne i arbejderstaterne og i toppen af arbejderne organisationer i de kapitalistiske lande.

På den anden side står arbejderklassen over alt i verden sammen med sine allierede, først og fremmest de fattige bønder i de afhængige lande.

Når kapitalismen kommer i krise, må borgerskabet i alle lande skærpe udbytningen både i de imperialistiske lande og i de halv og hel-koloniale lande. De må slå hårdere ned på arbejderklassens allierede. Samtidig må de optrappe forsøgene på at gennemføre kapitalistiske kontra-revolutioner i arbejderstaterne for at prøve at løse krise-problemerne ved at øge markedet for varer og investeringer.

Vinder arbejderklassen og dens allierede fremgang inden for en af sektorerne, styrker det også deres kamp i andre, fordi det samlede borgerskab bliver svækket. Og omvendt, hvis borgerskabet vinder frem i en af sektorerne, får det mulighed for at angribe hårdere i alle andre dele af verden.

Når arbejderne aktionerer og truer borgerskabets magt i et imperialistisk land, hjælper de kampen for national frigørelse i de afhængige lande, der undertrykkes af dette imperialistiske land. De opmuntrer også arbejderne til at kræve faglige og politiske rettigheder.

Når arbejderne i arbejderstaterne kæmper for at få ret til at arbejde fagligt eller politisk, undergraver det borgerskabets muligheder for at bruge netop bureaukратиets undertrykkelse til at skrænke arbejderne i de kapitalistiske lande fra at kæmpe for en magt-overtagelse. Af gode grunde ønsker arbejderne i f.eks. de vest-europæiske lande ikke at miste retten til at danne fagforeninger og arbejderpartier eller retten til at strejke.

I det øjeblik arbejderne gennemfører en politisk revolution i en eller flere af de bureaukratiserede arbejderstater, vil arbejderklassen i resten af verden få en uvurderlig materiel og politisk støtte.

Vinder befrielses-bevægelserne frem og sejrer i et af de afhængige lande, svækkes borgerskaberne i de imperialistiske lande, som har undertrykt det. Arbejderne i disse imperialistiske lande kommer dermed også til at stå stærkere i klassekampen.

F.eks. var det befrielses-bevægelsernes fremgang i de portugisiske kolonier i Afrika, der i 1974 hjalp de portugisiske arbejdere og bønder til at slippe af med diktaturet.

Den gensidige revolutionære inspiration udfoldede sig tydeligt i året 1968. De franske arbejdere og studenter rystede borgerskabets regime i deres land. De vietnamesiske arbejdere og bønder tilføjede USA et nederlag med Tet-offensiven, hvor de indtog flere centrale byer i det besatte Sydvietnam. Og arbejderne i Tjekkoslovakiet var mobiliseret for at vælte bureaukratiet endeligt og tage magten i deres land.

Imperialismen og arbejderstaterne.

Selv ikke da de var stærkest i 50'erne og begyndelsen af 60'erne, lykkedes det for imperialisterne at dæmme helt op for udviklingen i verdensrevolutionen. I flere og flere lande erstattede arbejderklassen og bønderne gennem kampen for national selvstændighed kapitalismen med en planøkonomi og oprettede nye arbejderstater.

Internationalt blev borgerskabet og dets imperialistiske system svækket over for arbejderklassen. Derfor har imperialisterne indtil videre ikke kunnet tilbageerobre de „tabte områder“, dvs. genindføre kapitalisme i arbejderstaterne. Ikke fordi „øst-blokken“ er stærkere rent militært. På det felt har de imperialistiske magter været overlegne. Men fordi arbejdernes politiske styrke forhindrer sådanne imperialistiske krigsforsøg.

Arbejderne i de imperialistiske lande vil ikke acceptere en krig mod Sovjetunionen og de andre arbejderstater. Imperialisterne er også blevet afskrækket fra at angribe, efter at de så hvordan de sovjetiske arbejdere under 2. Verdenskrig — trods det stalinistiske bureaukrati — kæmpede indædt for at forsvare deres erobringer med den nationaliserede økonomi og deres materielle fremskridt.

Imperialismens indre modsætninger presser den imidlertid til stadig ekspansion. Derfor kan den heller ikke endeligt opgive og afskrive „de tabte markeder“. Imperialismen er fundamentalt aggressiv.

Derfor går USA's og NATO's militær-strategi ud på at udvikle en evne til at ”slå først” i en væbnet konfrontation med Sovjet, således at de kan lamme Sovjets muligheder for at reagere med konventionelle våben eller med atomvåben mod angreb fra USA.

Samtidig opnår USA med sin oprustning at tvinge Sovjetunionen til at spille de ressourcer på militær-budgettet.

I modsætning til imperialisterne har hverken arbejderstaterne eller bureaukraterne i spidsen for dem nogen interesse i den endeløse oprustning. Det skyldes de to forskellige økonomier.

I en planøkonomi kommer militær-udgifterne på ingen måde

til at gavne andre dele af økonomien, sådan som det er tilfældet i kapitalismens planløse markeds-økonomi. Derfor er oprustningen i arbejderstaterne rent spild.

Sovjetunionens og de øvrige arbejderstaters militær-strategi afgøres også på en helt anden baggrund end imperialismens. Bureaukratiet har ikke — som imperialismen — en materiel og økonomisk tvang, som presser det til at ekspandere geografisk.

Tværtimod er bureaukратиets centrale mål at fastholde sine privilegier i arbejderstaten, uden en afgørende ændring af styrkeforholdet mellem klasserne på internationalt plan. Sovjet-bureaukratiet ønsker at opretholde status quo uforandret.

For at kunne gøre det forsøger bureaukraterne at fastholde og konsolidere styrke-positioner overfor imperialismen.

På den ene side prøver bureaukraterne at styrke den økonomiske udvikling i Sovjetunionen, så det står så stærkt som muligt over for den ekspansions-lystne imperialisme.

På den anden side forsøger pamperne at forstærke det sovjetiske militær, så trusler fra imperialisterne kan afvises,

Den sovjetiske atom-slagstyrke opbygges med det defensive formål at forhindre et lammende amerikansk atom-øverstokkesangreb. Dette mål skal opnås ved, at Sovjetunionen kan besvare et amerikansk angreb med så stor gengældelses-virkning i selve USA, at imperialisterne ikke tør begynde sådan et angreb.

Desuden har Sovjetunionen betydelige konventionelle hærstyrker til at forsvare landet mod andre former for imperialistiske angreb. Bureaukratiet kan i særlige situationer skride til at gribe militært ind i andre lande, der ligger op til Sovjetunionen.

Det sker ikke for at udbrede den socialistiske revolution. Formålet er i stedet at opnå eller fastholde kontrollen med udviklingen, så der ikke skabes et stærkt imperialistisk pres mod Sovjetunionen.

Dette kan ske i situationer, hvor bureaukratiet vurderer, at sådanne aktioner kan gennemføres — og dets egne positioner styrkes derigennem — uden at det fører til et generelt, frontalt sammenstød med imperialismen. F.eks. som i Østeuropa under slutningen af 2. Verdenskrig eller i Afghanistan i 1980.

I andre situationer — Østberlin 1953, Ungarn 1956 og Tjekkoslovakiet 1968 — har Sovjet-bureaukratiet grebet militært ind for at hindre en arbejder-revolution, der var ved at udvikle sig og kunne vælte bureaukratiet i det pågældende land, samtidig med at sådan en arbejder-revolution ville være en konstant opfordring til de sovjetiske arbejdere om også at vælte bureaukratiet i selve Sovjetunionen.

Når Sovjetunionen og USA til tider kan blive enige om det, de kaldet „afspændings-politik“, på trods af forskellige underliggende motiver, skyldes det, at Sovjet-bureaukratiet konstant tilbyder imperialismen samarbejde og fredelig sameksistens.

Før de imperialistiske magter kan prøve en ny interventions-krig mod arbejderstaterne, som mod Sovjetunionen under 2. Verdenskrig, må borgerskabet have tilføjet arbejderklassen i de vestlige lande et afgørende nederlag. Uden sådan en ændring i styrken mellem de to klasser, først og fremmest i USA, forhindrer modstanden i arbejderbefolkningen og blandt menige soldater sådan et angreb.

I den situation tager USA-imperialismen imod Sovjets tilbud om fredelig sameksistens herunder diverse „afrustnings“-aftaler.

USA risikerer ikke noget med disse aftaler. „Afspænding“ er ikke nedrustning. Kun stigningen i antallet af visse typer våben begrænses. Derimod prøver USA hele tiden at udvikle helt nye våben.

Dertil kommer, at USA-imperialismen får fred fra Sovjet til at gribe ind rundt omkring i verden.

Med splittelsen i stalinismen mellem Moskva- og Peking-bureaukaterne har USA også fået muligheden — og udnyttet den — for at spille de to arbejderstaters ledelser ud mod hinanden ved skiftevis at tage imod hver af de to's tilbud om fredelig sameksistens.

På denne måde udnytter imperialisterne de kontra-revolutionære bureaukratier til at nedbryde den arbejdende befolknings kamp mod imperialisme og kapitalisme over hele verden.

Når imperialismen er ramt af dybtgående økonomisk krise og er under betydeligt pres af arbejdernes kamp i de imperialistiske lande og af befolknings-flertallets kamp for national frigørelse i de afhængige lande, og når denne kamp ikke kan bremses af de stalinistiske bureaukratier — vil det imperialistiske borgerskab med USA i spidsen tage skridt; fra en „afspændings-politik“ til en eventuel varm krig.

De imperialistiske borgerskaber vil prøve at tvinge arbejderklassen i deres egne lande til at leve med en radikal økonomisk nedskærings-politik og forberedelser til krig. Imperialisterne vil prøve at få arbejderne til at acceptere nye kampagner og anslag mod de anti-imperialistiske befrielses-kampe i de afhængige lande, samt godkende angreb mod arbejderstaterne.

Imperialisterne vil prøve at vinde sådan en styrke overfor arbejderne i deres lande, at de får frie hænder til at starte en politisk, økonomisk og militær offensiv mod arbejderstaterne.

Sådan er imperialisternes tak for de tjenester, som bureaukra-

tiet i den fredelige sameksistens navn har ydet dem med at holde revolutionen tilbage i hele verden.

Umiddelbart efter 2. Verdenskrig stod USA frem som den absolut ledende imperialistiske magt, der var totalt overlegen på alle felter.

Siden har de vesttyske og japanske imperialister indhentet dette forspring på det industrielle og økonomiske område. Dette ændrede forhold mellem de forskellige imperialistiske borgerskaber viser sig nu bl.a. i form af valuta-kriser,

Samtidig har de europæiske koncerner fået deres regeringer til at gå ind i et tættere samarbejde i EF. Denne sammenslutning har dog ikke indtil nu kunnet udvikle sig til en ny „super-magt“. EF kan ikke erstatte — eller blot true - USA's rolle som den ledende imperialistiske magt.

EF er forblevet et samarbejde mellem imperialistiske regeringer, der stadig forfølger til dels forskellige interesser. EF stiller imidlertid de europæiske kapitalister stærkere over for arbejderne i Vesteuropa, over for både det nationale borgerskab og den arbejdende befolkning i de afhængige lande, samt over for arbejderstaterne.

USA har bevaret sin imperialistiske fører-stilling først og fremmest takket være sin politiske og militære overlegenhed. Den bygger på den indenlandske økonomisk enorme størrelse, let adgang til mange råvarer, samt; det arsenal med tusinder af kernevåben, som de øvrige imperialistiske borgerskaber også er afhængige af.

Denne militære og politiske overlegenhed bruger den amerikanske imperialismes til at presse finansielle og økonomiske indrømmelser fra sine imperialistiske allierede.

Det økonomiske tilbageslag i 1974-75 svækkede imperialismen og skærpede den indbyrdes konkurrence mellem de imperialistiske magter.

Før ville sådan en krise, samt ændringer i de forskellige borgerskabers indbyrdes styrke, have lagt op til en ny imperialistisk verdenskrig, hvor de forskellige landes kapitalister prøvede at omfordele verdensmarkedet til deres fordel. Som det skete i 1914 og 1939.

Men idag har USA stadig en enorm overlegenhed i forhold til sine imperialistiske konkurrenter. Samtidig er hele det imperialistiske system presset af revolutionens udvikling, hvor arbejdere og bønder har frigjort stadig flere lande fra imperialismen i de nye arbejderstater. Denne nye situation tvinger imperialisterne til at holde sammen for at stoppe revolutionen.

En ny langvarig krise

Omkring 1974/75 skete der et afgørende omsving i den internationale klassekamp. Efter at det imperialistiske system i en periode med økonomisk opsving havde fået et pusterum, rendte det ind i en langvarig økonomisk og politisk krise.

Men hvordan var imperialismen i stand til at overleve og styrke sig i en så lang periode, der på verdensplan gik fra slutningen af 40'erne til midten af 70'erne? Ikke fordi kapitalismen har umådelige ressourcer, og grundlæggende er et sundt system. Det fremgår både af, at imperialismen også i denne periode skabte nye og store problemer for menneskeheden som øget forurening og a-kraft-værker, og af, at systemet med usvigelig sikkerhed er gået ind i en ny langstrakt krise-periode.

Den afgørende årsag til, at imperialismen kunne overleve så lang tid, var de kæmpemæssige nederlag, den tilføjede arbejderklassen i 30'erne og under 2. Verdenskrig. F.eks. da kapitalisterne indførte fascistiske systemer i en række lande, ødelagde arbejderne organisationer og hævdede profitten på deres bekostning.

Den anden imperialistiske verdenskrig 1939-45 kom netop, fordi arbejderklassen internationalt havde lidt historiske nederlag i de forudgående år: nazismens sejr i Tyskland, reaktionens kup og nedslagtningen af arbejderklassen i Østrig, samt borgerskabets sejr over arbejderklassen i den spanske borgerkrig 1936-39.

Arbejderne blev igen tvunget til at skyde hinanden ned på slagmarkerne. Mens de henviste til forsvaret af det hellige „fædreland“, sankede kapitalisterne arbejderne realløn yderligere, forbød enhver form for strejke eller aktion fra arbejderne side — og skovlede super-profitter hjem på krigs-produktion.

Fabrikker og maskiner blev bombet og skudt i grus under krigen. Produktions-kapaciteten blev dermed skåret drastisk ned. Samtidig udbyggede staterne en „krigs-økonomi“ med en kunstig efterspørgsel af en produktion, som regeringerne garanterede profitten ved. Denne „krigs-økonomi“ fortsatte efter krigens afslutning.

Her blev forudsætningen for det økonomiske opsving gennem 20 år efter krigen skabt. Det skyldtes altså arbejderklassens store nederlag, krigens million-myrderier og milliard-ødelæggelser. Kun med de metoder kunne borgerskabet bevare sit system og få det gennem krisen for en periode.

Men nu kan de ikke skubbe den uundgåelige økonomiske krise i et kapitalistisk samfund foran sig længere. Vi er gået ind i en langvarig krise-periode, hvor udsigterne for arbejderklassen

er lige så dystre som i 30'erne og 40'erne, hvis ikke den omstyrter det kapitalistiske samfund.

En langvarig krise-periode indebærer ikke, at der ikke kan forekomme mindre, kortvarige økonomiske opsving, men de vil netop være begrænset til et par år, og de vil ikke kunne opveje den forudgående og deri næstfølgende konjunktur-nedgang,

For at „løse“ denne krise på kapitalisternes betingelser er det nødvendigt med dybtgående ændringer i den nuværende fordeling af markeder og profitter — i lighed med resultatet af 2. Verdenskrig. Og det kræver en kraftig sænkning af „omkostningerne“, dvs. arbejderklassens levestandard.

Derfor stræber borgerskabet ikke blot mod en midlertidig sænkning af levestandarden for arbejderne i de imperialistiske lande og befolkningen i de koloniale lande. Kapitalisterne må tilføje arbejderne og de afhængige landes befolkninger et afgørende nederlag, sådisse finder sig i en massiv elendighed.

Men de første krise-år tyder på ingen måde på at arbejderklassen vil finde sig passivt i det. Når borgerskaberne begynder at angribe de stærkeste dele af arbejderklassen i de store industrier, svarer arbejderne igen med forsvarskampe, som hurtigt udvikler sig til offensive kampe mod vigtige dele af systemet.

Borgerskabet har derfor i næsten alle kapitalistiske lande haft alvorlige problemer med sin krise-politik. Den økonomiske krise bliver til politiske kriser, der undergraver hele det kapitalistiske system.

80'erne bliver derfor en periode med skærpet klassekamp overalt i den kapitalistiske verden. Ikke blot står arbejderklassen stærkt rustet efter en periode uden afgørende nederlag.

1975/79 var også perioden med alvorlige nederlag for imperialismen og dens ledende kraft, USA, som tabte krigen i Vietnam.

Førhen har USA med direkte militær intervention eller støtte til militære kup grebet ind og stoppet befolkningens kamp for national selvbestemmelse og revolutionen i disse lande, der prøvede at frigøre sig fra det imperialistiske greb. F.eks. havde USA succes med sine kontra-revolutionære indgreb ved statskuppet i Iran i 1953, Guatemala 1954, interventionen i Den dominikanske Republik i 1965 samt kuppet i Chile i 1973.

Men efter Vietnam-nederlaget har USA's regering i en periode ikke kunnet gribe ind og stoppe revolutionære opsving i de afhængige lande.

Dette nederlag for imperialismen kom efter, at nye grupper i de imperialistiske lande var blevet radikaliseret, bl.a. på grund af denne krig, Arbejderklassen og store dele af befolkningen i USA modsætter sig nu, at deres regering starter en kontra-re-

volutionær krig, hvor mange amerikanske soldater sendes ind i et fremmed land.

I 1976 kunne USA's imperialister ikke sende deres soldater ind i borgerkrigen i Angola. I 1979 har de også måttet se en revolutionær udvikling i Iran og Nicaragua.

Krisen i arbejderbevægelsen.

Med sin udvikling har imperialismen altså selv skabt de nødvendige forudsætninger for, at kapitalismen over hele verden afløses af en højere samfundsform: et socialistisk verdens-samfund.

Imperialismen har frembragt en verdens-økonomi og et verdens-proletariat, som kan erobre magten og opbygge en planlagt produktion og økonomi.

Arbejderklassen må derfor sammen med sine allierede gennemføre sin løsnings: erobre magten gennem en revolution og afskaffe kapitalismen. Alternativerne er *barbari eller socialisme*.

I modsætning til alle tidligere revolutioner, ved overgangen fra een samfunds-formation til en anden, er arbejderklassens magt-overtagelse imidlertid en bevidst proces. Den kræver bevidst aktion. Kapitalisterne havde allerede opnået den dominerende økonomiske stilling i samfundet, før de erobrede den politiske magt. Arbejderne, som er den undertrykte klasse både økonomisk og politisk, er nødt til at erobre den politiske magt over samfundet, før den kan omforme det, så produktionen, økonomien og hele tilværelsen kan tilrettelægges ud fra deres interesser.

Det er krisen i arbejderklassens politiske ledelse, både internationalt og i de enkelte lande, som har udskudt løsningen. De nuværende ledere i arbejderbevægelsen har — direkte og indirekte, bevidst og ubevidst — hindret, at arbejderne fra den daglige kamp slog sig vej frem til målet: revolutionen og erobringen af magten.

Dermed har disse ledere spillet en afgørende rolle. De har sikret imperialismens fortsatte beståen med alle dens kriser og ødelæggende virkninger.

Menneskehedens krise er altså i sidste ende en krise i arbejderbevægelsen og dens ledelse.

II. ARBEJDERBEVÆGELSENS UDVIKLING

SAP er ikke det første arbejderparti, som siger, at det arbejder for at indføre socialisme. Det er heller ikke det første, der erklærer sig parat til at kæmpe for, at arbejderne overtager magten, såvel i Danmark som i resten af verden.

Gennem mere end 100 år har klassebevidste arbejdere kæmpet for dette mål. Alligevel har de på trods af en stor indsats ikke fået: ændret kapitalismens grundlæggende måde at fungere på

Arbejderbevægelsens historie er historien om millioner af arbejdere, som brugte deres liv til at kæmpe for målet om et andet og bedre samfund. Og dog red borgerskabet stormen af, hver gang det trak op til en afgørende kamp om magten.

Arbejderbevægelsens historie opviser nemlig også en lang liste af ledere, der svigtede og ikke gennemførte den opgave, de var sat på. De foretrak samarbejde med kapitalister og imperialister frem for at lede kampen frem til dens nødvendige konklusion: kampen for magten, revolutionen.

Arbejderbevægelsens start

Arbejderne skabte deres første selvstændige masse-organisationer for omkring 100 år siden, i Danmark startede den organi-

serede arbejderbevægelse i 1871. Fagforeninger og socialdemokratiske arbejderpartier blev oprettet for at bekæmpe den planløshed og elendighed, som kapitalismen påførte arbejderne.

Med fagforeningerne kunne arbejderne ophæve deres indbyrdes konkurrence. De kunne stå sammen i kampen mod arbejdsgiverne, når disse prøvede at presse lønnen ned under eksistens-minimum. Medlemmerne kunne bruge fagforeningerne til at slå for bedre faglige uddannelser og kvalifikationer, for en arbejdstid som gav tid til at hvile ud mellem arbejdsdagene. Arbejderne kunne gennem fagforeningerne sikre sig i tilfælde af sygdom og arbejdsløshed.

Da de socialdemokratiske arbejderpartier blev dannet omtrent samtidig, var de et tilsvarende historisk fremskridt for arbejderklassen. Gennem dem kunne arbejderne og andre grupper samle sig om fælles politiske opgaver. Arbejderklassen kunne nu ytre sig politisk selvstændig. Den havde sit parti.

Socialdemokratierne voksede frem i de europæiske imperia-listiske lande og arbejdede løst internationalt sammen i 2. Internationale (1. Internationale, som blev startet af Karl Marx selv i 1860'erne, eksisterede kun i få år). Blandt de socialdemokratiske partier indtog især det tyske en ledende stilling.

I første omgang koncentrerede socialdemokratierne sig især om at sikre grundlæggende sociale og demokratiske rettigheder for arbejderne. De arbejdede for retten til at danne fagforeninger og partier, for lige og almindelig valgret, otte timers arbejdsdag, bedre sociallove, osv.

Socialdemokratiet prioriterede først at fjerne de groveste uretfærdigheder, arbejderne led under. For at opnå det prøvede de at sikre sig indflydelse på den måde, det kapitalistiske samfund bliver administreret på. Partierne stillede op til valg og fik stadig flere stemmer, flere repræsentanter i folketing, byråd eller sogneråd.

Revisionismen.

Socialdemokratiet havde fra starten et uklart program. Det så kapitalismen som lig med elendigheden, arbejderne blev udsat for i industrialiseringens første perioder.

I slutningen af sidste århundrede var kapitalismen endnu i en opgangs-periode. Borgerskabet kunne give arbejderklassen en række indrømmelser i kampen.

Kapitalisterne var bange for arbejderne efter den første store arbejder-opstand i Pariser-kommunen i 1871. Her overtog arbejderne og de fattige håndværkere i den franske hovedstad gennem flere måneder den væbnede magt i byen og styrede den selv, indtil det franske borgerskabs hær nedkæmpede dem med

blodig militær vold.

For at fjerne den dybeste elendighed og få arbejderne til at lade være med at tænke på revolution, gennemførte kapitalisterne rundt om i Europa i den følgende tid en række sociallove der hjalp folk i den yderste nød. Disse love blev indført af stokonservative borgerlige regeringer, som Bismarcks i Tyskland eller Estrups i Danmark. De var også resultater af et pres fra den nye arbejderbevægelse, der netop i disse år voksede hurtigt frem.

Med disse små indrømmelser fra borgerskabet opstod de materielle forudsætninger for, at lederne i socialdemokratiene efterhånden åbenbart gik ind på en revisionistisk og reformistisk tankegang. Ifølge den var revolutionen ikke længere nødvendig for at nå frem til socialisme og skabe et retfærdigt samfund for arbejderne.

I stedet mente reformisterne, at det gjaldt om at arbejde for reformer, der kunne gennemføres inden for det kapitalistiske samfund i fremgang. Det gav jo resultater i denne periode, kunne disse socialdemokratiske ledere henvise til.

Fagforeningerne skulle skaffe sig flere medlemmer og stadig bedre overenskomster. Socialdemokratiet skulle skaffe stadig flere stemmer og dermed vinde nye sæder i parlamentet ved valget.

Socialdemokratiet og fagforeningerne adskilte skarpt den økonomiske kamp fra den politiske.

Partiet delte sit program op i et *minimums-* og et *maksimumsprogram*, der ikke hang sammen. Socialismen blev udskudt til en ubestemt og fjern fremtid. De små skridt fremad, som fagforeningerne og partiet koncentrerede sig om i det daglige arbejde, blev reelt partiets politik og program — selv om lederne lovede, at de små reformer på en eller anden måde skulle føre til socialisme.

Bureaukratiet

Den reformistiske linje opstod ikke spontant i arbejderklassen. Den blev båret af et bureaukrati, der voksede frem i toppen af arbejderbevægelsens organisationer. Et lag af heltids-ansatte ledere i fagforeninger og parti tiltog sig magten over arbejderne organisationer.

Fra fagforeningernes og arbejderbevægelsens fremvækst har det været nødvendigt med både en stram organisering og at ansætte folk på fuld tid, så de som ledere af organisationerne kunne bruge hele arbejdsdagen for at hamle op med arbejdsgrønt.

Skulle fagforeningerne, mens de blev bygget op, overhove-

det fungere som effektive organisationer, måtte de vælge og ansætte folk, der kunne køre dem til dagligt:

Til at organisere og agitere blandt arbejderne, der endnu ikke var organiserede, til at udarbejde løn-statistikker, til at indsamle kontingenter, til at udgive aviser, som fortalte medlemmerne om organisationens arbejde og meninger.

Over for arbejdsgivernes mængde af betalte eksperter og bøder måtte arbejderne have et modstykke: en stærk og effektiv organisation.

Så længe disse fuldtids-ansatte blev kontrolleret fuldt ud af medlemmerne, kun udførte de beslutninger, medlemmerne demokratisk havde taget — og så længe de ikke selv fik økonomiske eller sociale fordele i deres stilling — opstod der ikke alvorlige problemer.

Men i perioder, hvor flertallet i arbejderklassen var passiv, træ og mismodig, slog bureaukrater og pampere sig op i organisationerne. Det var især i situationer, hvor arbejderklassen havde lidt nederlag.

I Danmark ser vi netop, hvordan denne bureaukratisering tog fart i årene efter den store arbejdskonflikt i 1899. Den sluttede med et delvist nederlag for arbejderne. Det blev udtrykt i September-forliget, som stadfæstede arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet, deres magt over produktionen.

Pamperne var fritaget for det daglige slid på fabrikkerne. De søgede for, at de fik en højere løn end dem, de repræsenterede. I det hele taget opnåede de et mere behageligt liv end arbejderne.

Samtidig påvirkede den hyppige omgang med arbejdsgiverne og deres repræsentanter og med borgerlige politikere og embedsmænd også deres måde at tænke på. De overtog mange af borgerskabets vaner og værdier.

Denne levevis — pampernes materielle grundlag — kom til at bestemme den politik, de førte og stadig fører.

Udgangspunktet blev for dem ikke længere, hvordan bruger vi organisationerne til at tilkæmpe arbejderklassen bedre arbejds- og leveforhold. For dem blev hovedformålet for enhver pris at bevare organisationerne, deres egne privilegier og den daglige, stabile og behagelige arbejds-rutine.

En afgørende del af dette mere behagelige liv var de jævnlige forhandlinger med arbejdsgiverne og politikerne. Her fandt bureaukraterne deres eksistensberettigelse.

Hvis derimod arbejderne blev så utilfredse, at de begyndte at strejke og demonstrere, risikerede de, at der ikke længere var brug for det voksende apparat af „professionelle forhandlere og mæglere“.

Arbejderne ville så hele tiden kunne vælge de repræsentanter, de havde brug for. Disse ville så blive sendt afsted til arbejdsgiverne med præcis besked om, hvad medlemmerne krævede — ;>g hvad de under ingen omstændigheder kunne acceptere. Før en ny overenskomst eller aftale med arbejdsgiverne kunne godkendes og træde i kraft, skulle den vedtages af arbejderne selv, når repræsentanterne vendte tilbage og aflagde rapporten.

Hvis arbejderne brugte organisationerne på den måde, ville arbejdsgiverne heller ikke længere forhandle med pampeme. De ville ikke kunne stole på at medlemmerne accepterede det, når pampeme bag lukkede døre indgik aftaler og „garanterede arbejdsfreden“.

Bureaukraterne sætter altså *klasse-samarbejdet* over alt andet. Derfor er de grundlæggende konservative.

På den ene side vil de gerne forsvare arbejderklassens organisationer, og de er tvunget til at skaffe resultater til medlemmerne indimellem, for ikke at blive vættet. Men på den anden side frygter de enhver trussel mod det kapitalistiske system, hvor der er brug for dem til at føre forhandlinger for den ene klasse med den anden.

Bureaukratiet er opstået i arbejderklassen og er afhængig af den og dens organisationer. Det er derfor ikke en ny klasse eller en del af kapitalistklassen, som tjener penge på at andre arbejder for den. Men samtidig har det fået andre økonomiske og sociale interesser end den klasse, det er udsprunget af og repræsenterer. Derfor er *bureaukratiet* et særligt *socialt lag*, der nasser på arbejderklassen.

Men bureaukraterne handler ikke nøjagtig ens i enhver situation. De pampere, som er længst nede i hierarkiet, og som derfor er mest afhængige af den direkte kontakt med arbejderne, vil ofte være tilbøjelige til at lade sig presse af medlemmernes ønsker. Jo højere op i bureaukratiet, pampeme når, jo mere indretter de sig efter samarbejdet med kapitalisterne, dvs. efter det kapitalistiske samfunds behov og ikke medlemmernes. Derfor opstår der ofte stridigheder mellem de lavere og de højere bureaukrater.

Også på den anden led splittes bureaukratiet i uenigheder fra tid til anden.

Bureaukraterne i ledelsen af partiet, Socialdemokratiet, er via deres poster som parlaments-medlemmer, byråds-medlemmer, avis-redaktører, parti-sekretærer kommet endnu længere væk fra arbejderklassens leve-vilkår og den daglige kontakt med arbejderne. De mærker kun arbejdernes pres indirekte gennem vælgerforeninger og gennem fag-bureaukratiet.

Denne del af bureaukratiet identificerer sig derfor oftest endnu mere med systemet end fag-pamperne. Parti-bureaukratiet er især efter 2. Verdenskrig blev øget og styrket af et lag af socialdemokrater, der arbejder som embedsmænd i stats-apparatet. Dette lag trækker bureaukratiet endnu længere væk fra arbejderklassen.

Bureaukratiet i toppen af arbejdernes organisationer i de imperialistiske lande har mange træk fælles med bureaukratiet i arbejderstaterne.

Begge er de udvækster på henholdsvis arbejderstatens nationaliserede økonomi og på fagforeningerne eller arbejderpartierne. De har hugget magten fra arbejderne og bruger deres stilling til at skabe sig personlige fordele. Derfor må de undertrykke og holde arbejderne nede.

Samtidig frygter de en konfrontation med imperialisterne eller med arbejdsgiverne. Enhver kamp kan ryste deres skrøbelige magt og føre til, at arbejderne kaster dem på porten. Derfor prøver de hele tiden på at få fred med imperialisterne eller arbejdsgiverne. Derfor er de grundlæggende konservative og kontrarevolutionære.

Reformismen i den imperialistiske epoke.

Det er konservatismen hos de bureaukratiske arbejderledere, der er årsag til reformismen i den danske arbejderbevægelse. Bureaukraterne bruger den magt over arbejdernes organisationer, som de har tiltaget sig i toppen af fagforeninger og partier, til at sprede borgerlige ideer i arbejderklassen.

De socialdemokratiske bureaukrater — hvad enten det er i partiet eller i fagbevægelsen — siger stadig, at de vil forsvare arbejderne og skabe et mere retfærdigt samfund.

Men de vil nå dette mål gennem klasse-samarbejdet med borgerlige partier og arbejdsgiver-organisationer, og de vil under ingen omstændigheder true dette samarbejde eller angribe vigtige dele af det kapitalistiske system.

I den imperialistiske epoke, hvor selv Socialdemokratiets delmål om mere retfærdighed kun kan opfyldes gennem en konsekvent kamp mod kapitalisterne, fører denne politik til, at Socialdemokratiet ikke engang kan gennemføre og fastholde sine forslag om begrænsede forbedringer.

Tværtimod fører klasse-samarbejdet fra arbejdsplads til regering dem ud i en politik, hvor de styrer det kapitalistiske samfund på arbejdsgivernes betingelser og på arbejdernes bekostning.

Internationalt hjælper Socialdemokratiets politik den danske

kapitalisme i konkurrencen med den udenlandske — selv om det på den måde rammer både danske og udenlandske arbejdere i el; opgør om, hvilket lands arbejdere som kan gå mest tilbage i levestandard og forære størst profit eller tilskud til kapitalisterne,

Det har ført til, at den socialdemokratiske ledelse støtter Danmarks indlemmelse i imperialisternes sammenslutninger som f.eks. EF., NATO, Verdensbanken, OECD.

Partiet har gjort sin store indsats for, at den danske stat fortsætter sit imperialistiske politik og opretholder sit koloniagtige herredømme over Grønland og Færøerne.

I andre europæiske lande har socialdemokratierne mange gange været med til at stoppe og direkte militært bekæmpe arbejdernes revolutioner, f.eks. i Tyskland i 1918-19 eller i Portugal 1974-75.

Socialdemokratierne gik definitivt fra arbejderklassens sag til borgerskabets og kontra-revolutionens tjeneste ved 1. Verdenskrigsudbrud i 1914.

Formelt havde partierne indtil da agiteret for, at arbejderne i tilfælde af krig mellem de imperialistiske regeringer skulle nægte at gå med og skyde på hinanden.

Men da krigen kom, havde bureaukraterne sat sig fast på partiernes ledelser. Ved at stemme for krigs-bevillingerne foretrak de samarbejdet med deres eget borgerskab i de imperialistiske lande og gik imod international arbejdersolidaritet.

Når systemet ryger ud i en alvorlig krise, påtager de socialdemokratiske ledere sig at redde det på arbejdernes bekostning. Midlet er at „sænke omkostningerne“ for kapitalisterne. I 70'ernes krise har de kaldt det indkomstpolitik.

Den socialdemokratiske reformisme indebærer altså ikke blot, at arbejderklassen ikke opnår så mange forbedringer, som det havde været muligt, hvis den havde kæmpet konsekvent med revolutionære ledere i spidsen. Som Socialdemokratiets krise-politik under Anker Jørgensen har vist, resulterer reformismen i, at lønnen, arbejdsforhold, sociale ordninger, uddannelser og alt andet — undtagen militært og arbejdsgiver-tilskuddene — skæres ned.

Samtidig forbereder Socialdemokratiet med denne „mindste onde“-politik en endnu hårdere offensiv fra borgerskabets side. For at gennemføre sin politik må de socialdemokratiske bureaukrater nemlig undergrave arbejderklassens styrke — først og fremmest dens organisationer.

Lige siden begyndelsen af århundredet og med store resultater i 50'erne og 60'erne har Socialdemokratiet udspreidt borger-

lige tanker og ideer i arbejderklassen. „Vi er alle i samme båd" — både arbejdere og arbejdsgivere, fortæller de, og derfor „går det arbejderne godt, når det går kapitalisterne godt".

På grund af de borgerliges og Socialdemokratiets succes med at udbrede denne borgerlige ideologi havde Fremskridtspartiet let ved at kapre stemmer også blandt arbejdere. Den slags ideer bremser arbejder-sammenholdet og evnen til at slå igen, når borgerskabet tager de barske midler i brug i krise-tider.

Gang på gang udvikler der sig oppositioner i fagbevægelsen, som ønsker en mere konsekvent linje over for arbejdsgiverne. Kravet om at gøre fagbevægelsen til en kamp-organisation dukker op hele tiden.

Pamperne i fagbevægelsens top reagerer hver gang ved at fratage medlemmerne mulighederne for at afgøre, hvad fagforeningernes og forbundenes linje skal være. Demokratiet i fagbevægelsen angribes, sådan som Metalforbundet gjorde det i 1978, og kan pamperne slippe afsted med det, ekskluderer de oppositionen.

Men en diktatorisk styret fagbevægelse er svag. Når medlemmerne er sat uden for indflydelse, kan de ikke bruge fagforeningerne over for arbejdsgiverne. De mister tiltroen til dem, og kapitalisterne får let spil.

Også udefra nedbryder Socialdemokratiets top fagbevægelsens styrke, når de binder organisationerne til den borgerlige statsmagts opsyn. Forligsmandsreglerne griber ind i fagbevægelsens interne demokrati og dikterer, hvordan arbejderne skal foretage deres afstemninger. Arbejdsretten, der er oprettet af Folketinget, pålægger arbejdere og fagforeninger kæmpe-boder.

Med 70'ernes indkomstpoltik har Socialdemokratiet ladet regering og folketing sætte de frie forhandlinger ud af spil. Strejkeretten er undergravet, og politiet bliver sat ind mod strejkende arbejdere. Bliver denne linje ikke standset, er konsekvensen, at fagbevægelsen mister sin eksistens-berettigelse.

Som et plaster på såret, sukker på den bitre pille, eller hvad de nu kalder det, kræver Socialdemokratiet Økonomisk-Demokrati „til gengæld".

Men hvem får noget „til gengæld"? Ikke arbejderne. De mister en del af deres løn til gengæld for et værdiløst papir. For arbejderne er ØD tvangsopsparing. Den bliver bare aldrig udbetalt.

Samtidig svækker ØD arbejderklassen som helhed, fordi arbejderne på hver enkelt arbejdsplads bliver mere afhængig af, om den nu giver stort overskud, dvs. om arbejderne ikke får „for meget i løn". Det vil arbejdsgiverne vide at benytte sig af.

De, der får noget til gengæld for arbejdernes løn-tilbagehol-

denhed, er pampene i toppen af fagbevægelsens organer. Gennem kapital-fonde vil de få delvis magt over produktionen. Resultatet bliver, at de i endnu højere grad vil få andre mål og interesser end arbejderne.

Når en fagforening som aktie-ejer skulle sikre sig størst mulig profit, ville den ikke længere kunne fungere som arbejderne kamp-organisation, der sikrer deres interesser, f.eks. under en strejke.

Når arbejdsgiverne og deres organisationer raser så kraftigt mod ØD, skyldes det altså ikke, at det er den skinbarlige socialisme, men at de risikerer at miste en del af deres aktier og, udbytte til fagbevægelsens bureaukrater.

Alt i alt forhindrer den socialdemokratiske reformisme ikke det, der er værre, som top-bureaukraterne påstår. Tværtimod baner den vejen for en endnu hårdere arbejdsgiver-politik.

Når det på et tidspunkt er lykkedes for borgerskabet at svække fagbevægelsen tilstrækkeligt ved hjælp af reformismen, vil de sige tak for hjælpen og knuse organisationerne totalt, om nødvendigt med fascismens hjælp, som det skete bl .a. i Tyskland, Italien og Spanien i 30'erne.

Den socialdemokratiske politik hjælper på den måde borgerskabet. Derfor kalder vi den borgerlig. Men det er kun muligt, fordi Socialdemokratiet er en del af arbejderbevægelsen og har stor indflydelse i arbejderklassen. Derfor kalder vi Socialdemokratiet for et *borgerligt arbejderparti*.

Een ting er, at bureaukratiet har sine egne grunde til at føre en politik, der er skadelig for arbejderklassen, men hvordan er det lykkedes for bureaukraterne i toppen af fagbevægelsen og i ledelsen af Socialdemokratiet at fastholde en -- nogle gange aktiv, oftere passiv -- opbakning i arbejderklassen?

Som tidligere nævnt kunne bureaukratiet udvikle sig, fordi arbejderklassen led nederlag, der gjorde flertallet passivt og modløst. Men netop de socialdemokratiske bureaukraters politik fører til nye nederlag, som igen gør det lettere for dem at dominere organisationerne.

Bureaukraterne bygger desuden ofte på visse grupper af arbejdere, der har bedre forhold, f.eks. højere løn, end arbejderklassen som helhed. Sådanne arbejdere er under påvirkningen af det borgerlige samfund tit mere optaget af at bevare deres små fordele i forhold til andre arbejdere, end af at skaffe sig forbedringer sammen med disse fra den fælles modstander, arbejdsgiverne.

Men også for det store flertal af arbejdere er det svært i det

daglige arbejdspress at gennemskue mekanismen i det kapitalistiske samfund og forestille sig, at arbejderklassen ved at stå sammen kan nå frem til det socialistiske alternativ.

Umiddelbart ser det ud som om, arbejderne med lønnen får deres betaling for arbejdet, de udfører. Ligesom kapitalisterne får deres del af produktionens resultat for den „risiko“, de løber ved at indskyde deres kapital.

Få tænker til daglig på at kun arbejde skaber værdier. At arbejdsgivernes kapital er sammenpuget profit, skabt af det arbejde, som arbejderne i realiteten udfører gratis for kapitalisten.

Ved første øjekast kan det også se ud, som om den borgerlige stat er neutral i kampen mellem de to klasser. At arbejderne med fredelige midler kan tage regeringsmagten gennem stemmesedlerne og bruge den til deres formål.

Socialdemokratiets ledere bygger hele deres politik på denne overflade-opfattelse af staten. Derfor lyder deres kampråd: — Arbejdere i alle valgkredse, stem på os.

Endelig kan de socialdemokratiske ledere henvise til de resultater, som kapitalisterne under arbejdernes pres har givet ved forhandlinger med de klassesamarbejdende pampere under opsvingene i den kapitalistiske økonomi. Bureaukraterne tager æren for arbejdernes styrke.

Men denne tillid til Socialdemokratiets ledere er ikke naturlig og uforanderlig. Krisen skaber nødvendigvis også en krise inden for Socialdemokratiet. Modsætningen mellem forventningerne til lederne og deres faktiske handlinger vokser.

Hvis der i en sådan situation udvikler sig et parti, der er rod-fæstet i arbejderklassen, og som har en sammenhængende revolutionær politik, kan de reformistiske klassesamarbejdslederes dominans brydes.

Når det ikke er sket endnu, skyldes det først og fremmest, at de øvrige arbejderpartier, der indtil nu har prøvet at få støtte fra danske arbejdere, ikke har været det revolutionære alternativ, som skal til for at få den danske arbejderklasses flertal til at bryde med Socialdemokratiet.

Kommunistpartierne - stalinismen i arbejderbevægelsen.

Den 3. Kommunistiske Internationale (Komintern) blev startet i 1919 efter initiativ fra det russiske Kommunistparti, som netop havde stået i spidsen for arbejdernes sejrige revolution.

Komintern blev startet som erstatning for den socialdemokratiske 2. Internationale, der havde svigtet ved starten af 1. Verdenskrig i 1914, hvor de forskellige socialdemokratier støttede deres eget borgerskabs røver-krig.

Fra starten kom Komintern til at symbolisere den revolutionære vej, som de russiske arbejdere var slået ind på. Derfor blev forskellige revolutionære strømninger i arbejderbevægelsen over hele verden tiltrukket.

Da Komintern blev dannet, var hele situationen også i arbejderbevægelsen præget af den revolutionære bølge efter revolutionen i Rusland i 1917, som dog var det eneste sted, hvor de revolutionære vandt og fik ændret, samfundet.

Derfor blev forsvaret af den russiske revolution og dens forandringer opfattet som et afgørende punkt i den revolutionære kamp for den internationale arbejderbevægelse. Af samme grund fik det sovjetiske kommunistparti en afgørende autoritet og indflydelse i hele den revolutionære bevægelse.

Denne holdning til den russiske revolution og dens sejrende parti var en naturlig forlængelse af den gejst, som prægede Komintern i starten.

Da bureaukratiseringen slog igennem i Sovjetunionen, blev Komintern i løbet af 20'erne også præget af den nye stalinistiske linje. De nationale kommunistpartier skulle ikke længere støtte arbejderstaten Sovjetunionen ved at gennemføre en revolution i deres eget land. I stedet skulle de forsvare „socialismens fædreland“ ved at appellere til og øve pression mod deres eget borgerskab, så det ikke angreb Sovjetunionen.

Indenfor Komintern blev forsvaret af Sovjetunionen ikke længere et naturligt led i en international politik om at lave verdensrevolution. Det blev det overordnede mål, som alt andet skulle underordnes. I takt med Sovjet-bureaukratiets voksende magt blev de revolutionsår metoder til Sovjetunionens forsvar erstattet af diplomatiske manøvrer. Kommunistpartierne i de enkelte lande skulle nu først og fremmest støtte dette diplomati, for at forhindre imperialisterne i at udslette Sovjetunionen.

Det var dog ikke uden problemer for bureaukratiet på denne måde at forvandle Komintern og alle de nationale kommunistpartier til lydige redskaber for bureaukratiets egne snævre interesser.

Bestræbelserne betød, at den politiske linje i de enkelte lande ofte kom til at ligge milevidt fra, hvad klassekampen virkelig krævede af det nationale kommunistparti.

For at undertrykke den modstand og de spændinger, der opstod i de forskellige partier på grund af dette, måtte Sovjet-bureaukratiet og dets repræsentanter ty til det yderste misbrug af medlemmernes forståelse for ”nødvendigheden af at forsvare det socialistiske fædreland.”

Ledelserne i de nationale partier blev indsat og fjernet på or-

drer fra den stalinistiske ledelse i Moskva. Disse lokale parti-ledere var dermed ikke længere valgt og udpeget af arbejdere i deres eget parti. De havde ingen naturlig autoritet i kraft af, hvad de selv kunne og havde gjort. Deres magt stammede alene fra den internationale stalinistiske ledelse i Komintern, som de skyldte ubetinget loyalitet, hvis de ikke omgående ville afsættes.

På grund af de objektive politiske vanskeligheder blandet sammen med politisk svaghed og utilstrækkelige erfaringer i de enkelte partier lykkedes det for det fremvoksende bureaukrati i Sovjet at ændre Kominterns og kommunistpartiernes karakter.

Det skete altsammen i den russiske revolutions navn og med den autoritet, som det sovjetiske parti havde herfra.

Med denne udvikling kom ledelserne i Kommunistpartierne til at bestå af et helt specielt bureaukrati, der alene hentede deres magt, deres indtægt, deres stilling fra bureaukratiet i Sovjetunionen.

Det danske Kommunistparti, DKP, blev startet af udbrydere fra Socialdemokratiet venstrefløj i 1919. I de første mange år fik det ikke støtte fra mange danske arbejdere. Dels fordi klassekampen ikke var særlig udviklet i Danmark. Dels fordi det blev ledet af uerfarne folk, der f.eks. opfordrede til dannelse af arbejdsråd på et tidspunkt, hvor de danske arbejdere overhovedet ikke var parate til at tage dette skridt.

I 1929 afsatte Komintern DKP's hidtidige ledelse, som bl.a. bestod af Thøger Thøgersen og Kai Moltke. I stedet blev Aksel Larsen og Martin Nielsen, som Stalin-fraktionen stolede mere på, gjort til parti-ledelse. Udviklingen i det danske parti er et tydeligt eksempel på hvordan bureaukratiet kommanderede rundt med lokale bureaukrater for at de skulle varetage dets interesser.

Det sovjetiske bureaukrati håbede på en forståelse med borger-skabet i en række af de imperialistiske lande, så disse ikke ville angribe Sovjetunionen. Særlig efter nazismens sejr i Tyskland satsede den stalinistiske ledelse på en koalition med de borgerlige demokratier: England og Frankrig.

I forlængelse af Sovjet-bureaukatiets udenrigspolitik vedtog Kominterns 7. verdenskongres i 1935 den såkaldte folkefronts-politik. Denne gik ud på at forsvare det borgerlige demokrati mod diktatur og fascisme i en bred alliance med dele af borger-skabet.

Denne politik skulle på den ene side holde de mest aggressive imperialistiske magter stangen, men skulle på den anden side også fungere som en håndsrækning til formodede demokratiske

strømninger i det imperialistiske borgerskab.

Folkefronts-politikken lagde ikke op til et opgør med det borgerlige samfund. I stedet forsvarede man det borgerlige demokrati, dvs. den borgerlige statsmagt og kapitalismen.

Arbejderklassens virkelige interesse i at forsvare sine politiske og sociale rettigheder ved at bekæmpe diktatur og fascisme blev her misbrugt, til at sikre Sovjet-bureaukratiets interesser. Det blev brugt som et røgslør til at forsvare kapitalismen og bremse arbejderklassens kamp, som Kommunistpartierne nu skulle gøre, hvis arbejderne var ved at vælte borgerskabets magt. Sådan en udvikling ville jo være en trussel mod Sovjet-bureaukratiets diplomatiske alliance med dette borgerskab.

DKP fulgte loyalt denne linje i slutningen af 30'erne og konfirmerede den officielt på kongressen i 1938.

Ved starten af 2. Verdenskrig indgik det sovjetiske bureaukrati en aftale med Hitler om ikke at gå til angreb på hinanden. Stalin og Co. havde det forfængelige håb, at de på den måde kunne afværge et tysk angreb.

Omgående måtte DKP og partierne verden over svinge med. ! de forudgående fem år havde de præket forsoning med deres eget „demokratiske“ borgerskab og en international alliance mellem de borgerlige demokratier og Sovjetunionen mod det fascistiske Tyskland. Fra den ene dag til den anden erklærede de nu, at de imperialistiske lande England og Frankrig udgjorde den værste trussel.

DKP's formand Aksel Larsen holdt f.eks. den 1. maj 1940, tre uger efter at Tyskland havde besat Danmark, en tale, hvori han fordømte krigsfaren fra England og Frankrig.

Da det fascistiske Tyskland angreb Sovjetunionen i 1941, svingede DKP og de øvrige partier atter 180 grader. Nu allierede de sig med borgerlige i deres eget land, opbyggede en modstandsbevægelse sammen med dem for at „forsvare demokratiet mod fascismen“.

Efter krigen regnede Stalin og bureaukratiet med at kunne fortsætte samarbejdet med de imperialistiske lande USA og England.

DKP prægede klasse-forsoning med de borgerlige i Danmark i 1945-47. Partiet stoppede ethvert forsøg fra arbejderne på at udnytte den svækkede stilling, det danske borgerskab var i efter besættelsen.

I 1947 gik imperialisterne i offensiven mod Sovjetunionen for at genvinde herredømmet over Østeuropa. Borgerskabet smed Kommunistpartiet ud af regeringerne i Italien og Frankrig. Den „kolde krig“ blev skærpet i de følgende år, frem til og med det våbnede fremstød i Korea-krigen i 1950-53,

ramme, stiller uvægerligt DKP i modsætning til arbejderklassen og dens interesser. I skærpede situationer kan det betyde direkte sammenstød mellem partiet og aktionerende arbejdere.

Bureaukraterne i nogle af de store Kommunistpartier i Vest-europa er nu inde i en udvikling, hvor de efterhånden også delvis bygger på kapitalismen i deres eget land. De er blevet en del af det fagforenings-bureaukrati, der gennemfører klasse-samarbejdet med arbejdsgiverne. De har fået folk i det borgerlige statsapparat og flere i parlamenter og byråd.

Tilpasningen til de nationale borgerskaber er nået længst i partier som det italienske og spanske. Især det italienske parti, der har en dominerende indflydelse i fagbevægelsen, leder styret i mange byer og er dybt inde i det borgerlige statsapparat, har ført an i denne „euro-kommunistiske“ udvikling.

Blandt arbejderne i de vesteuropæiske lande er der en udbredt modvilje mod, at de demokratiske rettigheder undertrykkes i Sovjetunionen og de andre arbejderstater. Samtidig har disse arbejdere også høstet mange positive erfaringer, når de under det seneste ti-års kampe har organiseret deres aktioner demokratisk. Når de „euro-kommunistiske“ partier i begrænset omfang kritiserer regimet i Sovjetunionen, er det også en tilpasning til denne demokratiske holdning i arbejderklassen.

Samtidig forsøger de at dreje denne demokratiske indstilling ind i det borgerlige demokratis baner i stedet for at hjælpe med til at udvikle den til en kamp for arbejderdemokratiet. Det passer fint til deres forsøg på at gøre sig „pæne“ i deres eget borgerskabs øjne ved at lægge afstand til Sovjetunionen. Målet for dem er at udbygge klassesamarbejds-politikken ved at komme ind i koalitions-regeringer med borgerlige partier.

Deres iver efter at komme til at administrere det borgerlige stats-apparat fører dem til at stille forslag om indkomst- og nedskærings-politik, støtte kapitalisternes profit, gå ind for a-kraft eller den borgerlige hær atom-slagstyrke. Det får dem endda til at støtte EF og NATO, selv om det er en trussel mod Sovjetunionen.

Denne tendens til „socialdemokratisering“ blandt de store „eurokommunistiske“ partier som det italienske er imidlertid kun under udvikling. Kommunistpartierne har ikke frigjort sig fra afhængigheden af det sovjetiske bureaukrati.

DKP har fuldt ud bevaret de ideologiske og økonomiske bånd til Sovjetunionen og de øvrige arbejderstater. F.eks. får partiet en stor direkte og navnlig indirekte økonomisk støtte i form af billige maskiner, betalte lønninger eller gratis pamper-rejser og skolings-kurser fra Sovjetunionen og DDR.

Borgerskabet og de socialdemokratiske*¹ ledere afviste ethvert samarbejde med Kommunistpartierne og angreb deres positioner på alle punkter. Stalinisterne reagerede ved at „rykke til venstre“ og skærpe tonen i deres politik, f.eks. når de koncentrerede deres agitation om den anti-imperialistiske kamp i Korea og Vietnam,

Mange medlemmer i DKP blev desillusionerede og opgav på grund af disse tilsyneladende uforklarlige svingninger i partiets politik. Men en betydelig gruppe, f.eks. blandt de mest aktive arbejdere valgte alligevel at blive.

De var også utilfredse, men de så ikke noget alternativ. For dem var Sovjetunionen det første land, hvor arbejderne havde taget magten. Derfor ville de solidarisere sig med det — og så af fandt de sig også med stalinismen, undertrykkelsen af arbejderne i Sovjetunionen, samt med pampernes interne diktatur i DKP.

Stalinist-partierne idag.

Efter den kolde krig har bureaukraterne i Sovjetunionen taget direkte initiativer til samarbejde med de imperialistiske regeringer. Men de bruger stadig de lokale stalinistiske partier til at forsvare deres styre i Sovjetunionen og til at øve pression for flere handels- og diplomatiske forbindelser mellem imperialismen og dern, og til at forsøge en opbremsning af revolutionære udviklinger, som kunne blive et eksempel til efterfølgelse for arbejderne i de bureaukratiserede arbejdstater.

Den politiske linje for Kommunistpartierne har ikke ændret sit folkefronts-sigte. Men den er tilpasset en, kapitalistisk udvikling, hvor stats-apparatet er svulmet op og har fået stigende betydning. Strategien kaldes nu „kampen for det anti-monopolistiske demokrati“.

Indholdet i denne kamp skulle være at, trænge monopol-kapitalen sned dens dominans over staten i baggrunden ved at indgå en alliance med alle såkaldt ikke-monopolistiske dele af befolkningen, dvs. også med dele af borgerskabet.

Når dette er lykket, skulle man være nået frem til det anti-monopolistiske demokrati. Derefter skulle man ad demokratisk og fredelig vej kunne nå videre frem til socialisme, ifølge denne teori.

Dermed cementerer DKP den opfattelse, at arbejderklassen kan nå frem til socialisme med fredelige midler gennem Folketinget — uden at opbygge organer for arbejdermagt og uden at ødelægge borgerskabets voldelige undertrykkelses-apparat.

Disse forsøg på en alliance med dele af borgerskabet og på at holde arbejderne kamp indenfor det borgerlige samfunds

Kommunistpartierne appellerer til reelle interesser for arbejderklassen; Interesse i at forsvare den russiske revolution og i at forsvare Sovjetunionen imod imperialistiske angreb, samt interessen i at forsvare politiske og demokratiske rettigheder og kæmpe imod diktatoriske eller fascistiske tendenser.

De har derfor kunnet tiltrække mange radikaliserede arbejdere og andre.

Kommunistpartiet forvrænger imidlertid disse interesser og forråder dem i virkeligheden. Vi kan derfor konkludere, at de såkaldte kommunistiske partier altså er reformistiske partier, der fører en klassesamarbejds-politik. De har ingen tillid til arbejdernes og flertallets egen dømmekraft. Partierne frygter initiativer, som de ikke selv kan kontrollere.

F.eks. har DKP i to situationer i 1956 og i 1974 bremset politiske generalstrejker blandt de danske arbejdere og effektivt forhindret, at arbejdernes mobilisering kunne udvikle sig til at blive en kamp om magten.

Internt fortsætter de stalinistiske partier med et meget begrænset medlems-demokrati. Man kan ytre sin utilfredshed med en del af partiets politik eller med ledelsen.

Men hvis man søger sammen med andre i partiet i en tendens eller en fraktion, for gennem diskussion at overbevise medlemmerne om, at politikken skal ændres eller ledelsen udskiftes, bliver man ekskluderet. På den måde bliver ledelsen den eneste tilladte fraktion,

SF — det lille socialdemokrati,

Socialistisk Folkeparti er et reformistisk, et borgerligt arbejderparti, der kanaliserer borgerlige og småborgerlige ideer ind i arbejderklassen. Dets program og praksis går imod, at arbejderklassen skal smadre det borgerlige statsapparat og erobre magten gennem en revolution,

Dybest set er der ikke nogen afgørende forskel på SF's og Socialdemokratiets karakter.

Både en positiv og en negativ tendens lå bag, da SF opstod i 1958. I DKP udviklede de sig en kraftig utilfredshed med de stalinistiske metoder. Mange arbejdere og medlemmer ønskede en anden politik og begyndte at forlade DKP. Også uden for DKP var mange, som havde brudt med Socialdemokratiets reformisme, parat til at gå med i et parti, der ikke var stalinistisk.

Samtidig blev tilknytningen til bureaukratiet i Sovjetunionen en for hård belastning for en gruppe DKP-parti-funktionærer og fag-pampere på lavere niveau, ikke mindst efter nedkampelsen af arbejder-opstanden i Ungarn 1956. De så med-

lems-fracaldet i DKP som en trussel mod deres egen fortsatte privilegerede tilværelse som folketings-medlemmer og fagfor-enings-formænd.

Det var denne sidste gruppe, som fik overtaget i SF og orien-terede partiet henimod de socialdemokratiske klassesamarbejds-bureaukrater — og dermed det danske borgerskab. Hvad der startede som en sund modvilje og protest mod stalinismen, blev til en splittelse til højre.

Målet for SF-lederne var at få flere poster i fagbevægelsen, Folketing og byråd — og ad den vej nå regerings-poster i et sam-arbejde med den socialdemokratiske ledelse.

SF skulle i sin egen selvforståelse være katalysatoren, der pressede Socialdemokratiet til at gennemføre sine egne forslag.

— Vi skal være sønnet i røven på Socialdemokratiet, sagde SF's stifter, den tidligere DKP-formand, Aksel Larsen, når han skulle forklare partiets rolle.

Ved de to lejligheder, hvor SF-ledelsen fik sine drømme op-fyldt, blev realiteten i denne linje åbenbar. Både i 1966-67 og i 1971-73, da SF og Socialdemokratiet havde flertal i Folke-tinget, gennemførte de to ledelser en klassesamarbejds-poli-tik, som hjalp kapitalisterne og angreb arbejderklassens inter-esser. F.eks. da partiet stemte for at indefryse arbejdernes dyr-tidsportioner i 1967 og i 1973 for at bevare Arbejdsretten.

SF-lederne vil ikke mobilisere arbejderklassen for, at den gennem kamp kan forsvare sine interesser. De bygger deres politik på kompromisser i Folketing og byråd. De accepterer det „mindste onde“, der svækker arbejderklassens muligheder i den videre kamp.

I stedet for at opbygge sin politik og sine forslag ud fra arbej-derklassens objektive behov og ud fra mulighederne for at rejse en kamp, opstiller SF-lederne deres krav ud fra mulighederne for at nå et kompromis med andre klassesamarbejds-politikere og dermed med borgerskabet.

SF's såkaldte „her-og-nu“-politik, hvor det accepterer, at ar-bejderne stilles ringere og bliver svagere over for borgerskabet betyder, at partiets program opløses i to ubrugelige dele:

En arbejderfjendsk politik, der aldrig kan lede frem til den anden del, det erklærede mål om socialisme. Som Socialdemo-kratiet deler SF programmet op i et minimums- og et maksi-mums-program uden indbyrdes forbindelse. Som Socialde-mokratiet støtter det borgerskabets parlamentariske institutioner som folketing og byråd.

Bureaukraterne i SF-ledelsen står langt svagere i arbejderklassen end Socialdemokratiet. Derfor har de danske kapitalister ikke på samme måde været interesseret i at handle med dem

gennem et classesamarbejde, sådan som de gør med ledelsen i Socialdemokratiet.

I en række situationer må SF-lederne derfor placere sig „til venstre“ for Socialdemokratiet som en pressions-gruppe mod det socialdemokratiske bureaukrati. Kun derigennem kan partiet fremtræde med en eksistens-berettigelse for mere politisk radikale arbejdere.

Siden bruddet med DKP og partiets stiftelse har SF formået at fastholde et „image“ som et særligt demokratisk parti, både internt, i fagbevægelsen og andre bevægelser, og hvad angår det socialistiske mål. Samtidig har SF i en stor del af 70'erne, hvor der ikke har været bud efter dem i regerings-sammenhæng, forsøgt at markere en mere radikal profil.

Men hver ny parti-strid ender altid med, at ledelsen fastholder classesamarbejds-politikken. På vej ind i 80'erne nåede partiet netop at markere, at selv om en del af de yderste hørefløjs-folk er gået, er SF stadig villig til at lade arbejderne betale mere i skat, hvis det kan føre til et tættere samarbejde mellem SF og Socialdemokratiet.

SF og DKP — classesamarbejdets juniorpartnere.

I den danske arbejderbevægelse er der en slags arbejdsdeling mellem den socialdemokratiske ledelse på den ene side og småbureaukraterne i SF og DKP på den anden.

Normalt har presset fra arbejderklassen og den politiske mobilisering ikke været større, end at det socialdemokratiske bureaukrati kunne bevare ledelsen over klassen og har haft styrke til at lave forræderierne til borgerskabets fordel.

Men i enkelte situationer har det ikke været nok. Så træder DKP og SF til som det kapitalistiske systems rednings-planker. De hindrer arbejderne i at føre den nødvendige kamp om magten og sikrer, at arbejdernes bevægelse ikke bliver for stærk, når for langt og dermed truer systemet.

De to partier har optrådt som klasse-samarbejdets junior-partnere, der i tilspidsede situationer af sporer arbejdernes mobiliseringer og svækker deres politiske stødkraft.

Den objektive kontra-revolutionære rolle for de to partier bliver endnu tydeligere, når og hvis de kommer til at spille en rolle, mens en revolutionær situation udvikler sig.

I dens første faser går de måske nok med arbejdernes bevægelse, bl.a. for at bevare deres indflydelse og magt. Men når spørgsmålet om magten i samfundet bliver aktuel i aktionerne — og det bliver afgørende at have en klar revolutionær strategi om at vælte borgerskabets statsmagt gennem massernes aktioner — ja, så siger de to partier fra.

Derfor kan de to parti-ledelsers forræderi få mindst lige så katastrofale følger som Socialdemokratiets.

Ud fra arbejderklassens og revolutionens interesser er der f.eks. ikke forskel på det tyske socialdemokrati, som kvalte arbejderne revolution i 1918-19, i forhold til de chilenske socialist- og kommunistpartier, der i en revolutionær situation i 1971-73 hjalp borgerskabets militær-kup ved at bremse arbejderne kamp.

I disse situationer var de forskellige parti-ledelser lige kontra-revolutionære, fordi de med deres forkerte politik ledte arbejderklassen ud i blodige nederlag.

Centrismen — VS.

I 20'erne fandtes partier, der hverken sluttede sig til de reformistiske socialdemokrater i 2. Internationale, eller til de revolutionære Kommunistpartier i 3. Internationale. Disse partier forsøgte at danne deres egen Internationale, som de revolutionære spottende døbte 2 1/2 Internationale.

De revolutionære betegnede disse partier som centristiske, fordi de vakler mellem reformisme og revolutionær politik. VS er et sådant parti i Danmark.

Det afgørende ved et centristisk parti er imidlertid ikke, at det står mellem revolution og kontra-revolution, men at det altid er på vej i den ene eller den anden retning. Af natur er et centristisk parti meget ustabil i sin politik.

Det hælder til revolutionære eller reformister, alt efter hvem der tilsyneladende vinder frem.

Ud fra revolutionens og arbejderklassens interesser mangler centristerne:

— Forståelse for internationalismens og et internationalt verdenspartis nødvendighed. De samarbejder løst med andre lignende partier på internationalt plan, men ser revolutionen som en hovedsagelig national udvikling, hvor hvert parti i hvert land kan udvikle en forskellig strategi.

— Et overgangs-program. Reelt deler de derfor programmet op, i lighed med reformisterne, i et dags-aktuelt program, der indeholder en række kortsigtede, utilstrækkelige, men populære krav - og i et maksimums-program, der abstrakt fortæller om socialismens lyksaligheder.

Idet centristerne ikke har forstået, at kampen for de dags-aktuelle krav og for magten i samfundet i den imperialistiske epoke er blevet til en sammenhængende kamp, er de typiske ved at sige nej til reformisternes og de revolutionæres forskellige strategi uden at sætte andet i stedet.

De frem forer ikke de vigtigste overgangs-krav om nationali-

sering, arbejderkontrol og arbejderregering. Dermed viger de tilbage fra at rette krav mod den politiske magt i samfundet, selv når de dagsaktuelle kampe rejser disse spørgsmål.

Centristerne er i løst opbyggede partier. De fungerer ikke organiseret i arbejderklassen med et program. Derfor kan de heller ikke opsamle erfaringerne fra arbejderklassens kamp inden for deres parti og forbedre dets linje afgørende.

Dette gør centristernes politik modsætningsfyldt og viser sig i, at de på samme måde som reformisterne overhovedet ikke har tiltro til, at masserne kan kæmpe effektivt ud fra deres egen dømmekraft.

Centrister betegner sig ofte som „udogmatiske“ socialister og bruger dette argument for ikke at tage stilling til de vigtigste begivenheder i arbejderbevægelsens historie og til de forskellige linjer og traditioner, som har udviklet sig inden for arbejderbevægelsen.

Når de på denne måde nægter at lære af historien, betyder det, at centrister er i stand til at gentage nøjagtig de samme fejltagelser, som tidligere har kostet arbejderklassen strømme af blod.

De lægger sig aldrig fast på nogen principiel og entydig politik. Centrister mangler altid et program, der er så præcist, at det kan vejlede til handling i den daglige kamp. De bukker derfor ofte under for de øjeblikkelige stemninger, der hersker i de miljøer, hvori de er.

I Vesteuropa er de nuværende centristiske partier opstået ud af ungdomsoprøret i slutningen af 60'erne, hvor især studenterbevægelsen dominerede.

VS opstod i Danmark som en venstre-udsplittning fra SF, da det accepterede at hugge arbejdernes dyrtidsportioner i 1967. Fra starten har det ikke haft nogen sammenhængende strategi for, hvordan den nuværende kamp skal føre til en revolution.

Partiet har ingen enheds-linje over for det flertal i arbejderklassen, som stadig følger Socialdemokratiet. Dermed svarer VS ikke på det vigtigste politiske problem i den danske arbejderbevægelse.

Uden en enhedsfronts-politik over for Socialdemokratiet freder VS i virkeligheden de socialdemokratiske top-ledere. I stedet for at opfordre socialdemokratiske arbejdere til at kræve, at partiet forsvare arbejdernes interesser, siger VS, at det er håbløst og „illusionsskabende“ at kræve noget af de socialdemokratiske topfolk. Deres eneste alternativ er, at man skal forlade Socialdemokratiet og støtte eller melde sig ind i VS. Det fører de færreste socialdemokrater sig fristet af, og VS med-

virker ikke til, at Socialdemokratiets basis selv gør erfaringer med ledelsen og drager konklusioner af det.

Kombineret med denne sekterisme over for Socialdemokratiets medlemmer og støtter opfører VS sig opportunistisk — især i Folketinget, hvor partiet er parat til at give store politiske indrømmelser til de reformistiske parti-ledelser.

Del har bl .a. vist sig i deres store „planer“, hvad enten det drejer sig om betalingsbalance- og beskæftigelses-planer eller om bolig-politikken. VS udarbejder ikke disse reform-forslag ud fra, hvad de forventer at kunne skabe en opbakning for i arbejderklassen idag, og som arbejderklassen derfor kan kæmpe for idag

Partiets „planer“ er slet ikke beregnet for arbejderklassen. De udarbejdes efter, om de rent regneteknisk „kan lade sig gøre“ inden for det kapitalistiske system. Ideen er, at partiet vil „afsløre“, at Socialdemokratiet og andre partier slet ikke vil forbedre noget, selv om dette ikke fører til afskaffelse af kapitalismen.

Med disse forslag ser VS helt bort fra, at hvad der er realistisk afhænger af, hvor stærkt de to hoved-klasser står over for hinanden — ikke om det ville kunne lade sig gøre i en kapitalistisk markeds-økonomi. Og samtidig bidrager VS ikke med sine papir-planer til at ændre disse styrkeforhold.

Bag denne opportuniste, sekterisme og forvirring ligger en idealistisk tro på at arbejderne først og fremmest vindes for revolutionen og socialismen ved, at partiet afslører kapitalismen og propaganderer for det socialistiske perspektiv, samtidig med at man støtter lokale, isolerede kampe.

VS' udadvendte politik har altid været et — ofte tilfældigt — resultat af forskellige interne stridigheder. Grupper, tendenser og fraktioner har trukket i hver deres retning, og styrkeforholdene har skiftet hurtigt.

I 1979 optog VS en række mindre grupper. Det har på ingen måde styrket revolutionære kræfter i partiet.

Tværtimod synes et flertal at have ladet sig slå ud af de skærpede klasse-modsætninger i slutningen af 70'erne, som de kalder „høre-drejningen i samfundet“. Det har øget tendensen til at opgive at føre arbejderklassens daglige kamp videre til en kamp om magten.

I stedet vil stærke kræfter i VS satse på „realistiske reform-forslag“, på at praktisere „socialistiske“ samværsformer og projekter inden for det kapitalistiske system og på endnu flere beskrivelser af, hvordan det socialistiske samfund vil se ud i hver lille detalje.

Holder denne tendens i VS, er der tale om en klar udvikling

mod højre i partiet. Men den kan samtidig resultere i, at venstreoppositioner opstår og bevæger sig mod konsekvent revolutionære synspunkter. Det vil uvægerligt føre til splittelser i VS.

Hvor omfattende og hvor hurtigt der eventuelt udvikler sig konsekvent revolutionære strømninger i VS, vil først og fremmest afhænge af, om der eksisterer en stærk tiltræknings-pol med et præcist revolutionært program uden for VS. Det er også en af SAP's opgaver.

Under indtryk af de objektive omstændigheder, i tilfælde af radikale opsving i massernes kampe, og når der eksisterer et stærkt revolutionært parti, tvinges centristerne til at tage stilling i kampen mellem borgerskabet og revolutionen, mellem reformister og revolutionære.

I sådanne tilfælde vil de være i stand til at handle nøjagtig lige så klasseforræderisk som reformisterne: at holde arbejdernes kamp tilbage fra en erobring af magten i samfundet. De er i stand til at indgå alliancer med borgerskabet og afvæbne arbejderne over for en kontra-revolutionær offensiv.

I andre situationer kan de svingende centriste trækkes med over på arbejderklassens side i den afgørende kamp om magten. F.eks. støttede partiet, de Venstre-Socialrevolutionære, Bolsjevikkerne under den russiske revolution i 1917.

Men senere under borgerkrigen, da borgerskabet viste sin internationale styrke igen, faldt de, der ikke var gået ind i Bolsjevikpartiet, dog tilbage til den gamle rolle. De genoptog deres tidligere terrorisme, — denne gang rettet mod det nye sovjet-styre.

Arbejderne kan roligt vende ryggen til disse partier. Deres ledelser har — på trods af alle deres erklæringer — hverken evnen eller viljen til at stå i spidsen, når arbejderne overtager magten.

Dog er der aktive medlemmer, som arbejder indenfor disse partier med de bedste hensigter. Enten fordi de i dag ikke ser noget andet alternativ, eller fordi de håber — og tror på at et af disse partier kan udvikle sig til et revolutionært parti, der kan lede kampen for at overtage magten og nå til socialisme.

SAP's opgave er at vinde disse revolutionære over til at være med til at opbygge det revolutionære parti, arbejderklassen har brug for.

III. FOR EN ARBEJDERPOLITIK

Socialistisk Arbejderparti står for en arbejderpolitik. Når det drejer sig om fordelingen af goderne i samfundet, er vi kompromisløse. SAP vil ubetinget og til enhver tid forsvare og forbedre arbejdende menneskers vilkår. Og vi vil aldrig acceptere et kompromis, hvor man for at få en forbedring igennem et sted accepterer en forringelse på et andet punkt.

Klassekampen og de politiske modsætninger i samfundet drejer sig om fordelingen af goder i samfundet:

- om hvilken af de to klasser, arbejderne eller kapitalisterne, der skal have en større eller en mindre del af det produktionsresultat, arbejderne skaber.
- om hvilken af de to klasser, der skal bære trykket af skatten til staten, amter og kommunerne.
- om hvem der skal have de ydelser, statskassen udbetaler.
- om hvem der skal have adgang til kulturelle goder som f.eks. uddannelse, sport, kunst — og i det hele taget alle menneskelige samværs-former.
- om sikkerhed for sundheden og social tryghed.

om produktionen skal indrettes med kriser og arbejdsløshed for et lille mindretals profit. Eller hele samfundets indretning skal ændres, så produktionen, arbejde, familie-liv, fritid

og alle andre forhold forbedres kraftigt og bestemmes direkte af det arbejdende flertal selv.

I sidste ende drejer klassekampen sig om det gode overhovedet at overleve: Om kapitalismen skal kaste os alle ud i en udslettelse med a-kraft og a-værker, eller om arbejderklassen gennemfører sin lønning.

Og for endeligt at afgøre alle disse spørgsmål drejer klassekampen sig om magten i samfundet: Hvilken af de to klasser, som erobrer magten til at bestemme det hele.

Kapitalisterne og deres håndlangere ønsker at tilegne sig så stor en del som mulig af de værdier, arbejderne fremstiller. De prøver at øge profitten og sænke arbejdernes løn.

Modsat er det i arbejderernes interesse at få så stor en del af goderne, bl.a. at overleve.

Disse to interesser er uforenelige og skaber konstant konflikter mellem klasserne.

Den arbejdende befolkning kan *ikke* holdes skadesløs mod kapitalismens krise ved, at der tages fra de rige og gives til de fattige. En sådan omfordeling af det nuværende produktionsresultat er ikke nok.

Det er selve det kapitalistiske system, som er *årsagen* til, at produktionsresultatet ikke er langt højere. Det er kapitalismen, der med den private ejendoms-ret til produktionsmidlerne, fører til et ufatteligt spild af ressourcer: kriser, krige, miljøødelæggelser, manglende udvikling af — og brug af ny teknologi m.v.

Det er ikke den enkelte kapitalist, som er problemet, men hele det kapitalistiske system.

En socialistisk revolution er den dag i dag det eneste realistiske skridt til at få afskaffet den krise, kapitalismen har skabt.

Andre grupper end arbejderklassen har i et højtudviklet kapitalistisk land som Danmark efterhånden fået fælles interesser med arbejderne. De rammes også af kapitalisternes profitjagt. Det gælder kvinderne i deres kamp for reel ligeret og frigørelse, børn og unge, der har krav på en tryk opvækst og retten til at få en uddannelse, eller de ældres rimelige krav om en sikret og meningsfuld alderdom.

Også mange små selvstændige i landbruget, fiskeriet, håndværk eller handel rammes og udplyndres af banker, kreditforeninger eller store koncerner under kapitalismen.

Arbejderklassen, som bærer produktionen i det moderne industri-samfund, er den vigtigste kraft mod arbejdsgivernes kapitalistiske system. Kan arbejderklassen vinde resultater fra kapitalisterne, fremtræde som en stærk kraft i samfundet og stille

løsnings i udsigt for disse grupper, kan de helt eller delvist vindes over på arbejdernes side i det afgørende opgør med kapitalisterne.

Kamp, enhed, organisering

Mange er parate til at kæmpe imod arbejdsgivernes angreb, når det rammer dem selv direkte, De deltager f.eks. i aktioner mod lønstop, husleje-forhøjelser, dyrere bønnehaver osv,

Men de fleste har endnu ikke draget den generelle konklusion deraf: at det kapitalistiske system skaber ulykkerne og må erstattes af socialisme.

Socialistisk Arbejderparti arbejder for at overvinde denne modsætning mellem villighed til at kæmpe mod virkningerne af kapitalismen gennem konkrete og begrænsede kampe — og den manglende generelle, politiske konklusion: at masserne må tage magten i samfundet for endeligt at løse de mange problemer.

SAP's program til at overvinde denne modsætning er et *Overgangsprogram*, som forbinder arbejdernes og andres umiddelbare kamp for deres interesser med det nødvendige mål: revolutionen og det arbejdende flertals magtovertagelse.

Sådan en nødvendig politisk bevidsthed opstår kun, når arbejdere og de andre grupper gennem egne erfaringer fra kampe mod arbejdsgiverne og den borgerlige stat får erfaringer om, at det er nødvendigt at besejre klassefjenden definitivt.

Derfor støtter SAP altid arbejdere og andre undertrykte grupper, som rent faktisk går i kamp mod arbejdsgiverne for at forsvare deres interesser. Selv om kampens mål er aldrig så begrænsede, er det kun igennem konfrontationen med klassefjenden, gennem den selvtillid og nye bevidsthed, kampens erfaringer og resultater giver, at arbejderne og deres allierede kan styrke sig over for borgerskabet.

Det revolutionære parti må derfor hele tiden være i stand til at omsætte programmet i kontante forslag om, hvad arbejderne nu kan gøre for at forsvare deres interesse. Ud fra arbejderklassens samlede situation og udviklingen blandt enkelte grupper vil SAP stille de forslag, som på det givne tidspunkt er et skridt fremad.

Samtidig vil SAP forsøge at vinde de mest aktive og bevidste arbejdere og reelle ledere i kampen for stadig større dele af det revolutionære program. Udviklingen af en avantgarde i arbejderklassen, som kan udfordre de bureaukratiske ledere med et klassekamp-program, er en forudsætning for at kunne mobilisere arbejderklassens flertal til et endeligt opgør med det kapitalis-

tiske system.

Arbejderklassen er ikke en enhed, hvor alle har lige forhold eller ens forudsætninger og dermed umiddelbart kan se de fælles interesser. Lønnens størrelse, arbejdsvilkårene på fabrikkerne, bolig-udgifterne, de forskellige fagforeningers styrke, traditioner og bevidsthed — alle disse forhold skaber også skillelinjer blandt arbejderne. Det samme gælder i endnu højere grad over for arbejderklassens mulige allierede.

Arbejdsgiverne og de borgerlige partier har altid spillet på at udnytte disse modsætninger for at holde det arbejdende flertal nede ved en „del-og-herskpolitik“.

Borgerskabet forfølger særligt undertrykte grupper i den arbejdende befolkning, som fremmedarbejdere, enlige mødre, lærlinge, homofile eller andre. De udnytter det ældgamle kneb med at finde „syndebukke“, som massernes vrede kan rettes imod — i stedet for den virkelige årsag: kapitalisternes profit-system.

SAP forsvarer ubetinget disse gruppers interesser og krav i klassekampen. Kun ved at tage de mest undertrykte gruppers krav op kan hele klassen samles i kampen mod kapitalismen.

Arbejdernes styrke ligger i sammenholdet og solidariteten. De er de mange, der udbyttes og undertrykkes. Kun når de åbent drager alle med i kampen, kan arbejderne klare sig i kampen mod arbejdsgiverne, der har magten, pengene, aviserne, staten, loven og politiet på sin side.

SAP støtter de organisationer, undertrykte opretter for at kæmpe mod undertrykkelsen. Det gælder fagbevægelsen. Det gælder organisationer for særligt undertrykte grupper i samfundet — f.eks. kvindebevægelsens forskellige organisationer. Og det gælder organisationer, som beskæftiger sig med enkeltspørgsmål — f.eks. OOA, lejerforeningerne og beboeraktionerne.

Hvis disse organisationer skal være effektive redskaber i den anti-kapitalistiske kamp og opnå deres mål, må de være demokratisk organiseret. Medlemmerne må være aktivt medvirkende både til at tage beslutningerne og til at udføre dem. Og de må vælge ledere, som udfører medlemmernes beslutninger, og som står til ansvar over for medlemmerne.

Kapitalisterne har opstillet normerne og spillereglerne i det nuværende samfund — også i dets politiske institutioner, som folketing, råd, kommissioner, kommunalbestyrelser, nævn og udvalg. Det er deres slagmark, deres hjemmebane at afgøre de spørgsmål, som berører arbejdende mennesker, bag lukkede

døre. De tåler dårligt dagens lys.

Arbejderklassen har interesse i at afgøre tingene på den modsatte måde. At afgøre spørgsmålene helt åbent, så alle kan følge med og se, hvem der siger hvad.

Den borgerlige statsmagt er opbygget for at kontrollere og undertrykke den arbejdende befolkning. Magthaverne i dette system tør naturligvis ikke stole på almindelige mennesker. Derfor skal arbejderne og lønmodtagerne kontrolleres i hoved og røv, mens de stiller med hatten i hånden.

Ordninger som f.eks. arbejdsledigheds-kasserne eller sygekasserne, der oprindeligt er skabt i den arbejdende befolknings egne masse-organisationer, er systematisk flyttet uden for arbejderne egen kontrol over til statslige eller kommunale kontorer.

SAP går den modsatte vej. Samtidig med at vi støtter masse-organisationernes kamp for kontante resultater, vil vi have administrationen af forskellige ordninger og ydelser lagt direkte ud i de berørte masse-organisationer, så almindelige mennesker selv har magten til at tage de konkrete afgørelser.

Fagforeningerne skal f.eks. have kontrol over a-kasserne og arbejdsanvisningen, så arbejderne selv afgør, hvem der nu står for tur til at få et job — i stedet for at arbejdsgiverne vælger og vrager imellem dem, der anvises af Arbejdsformidlingen.

Bolig-organisationerne skal have magt til at anvise lejligheder og til at planlægge by-fornyelsen, i stedet for at bolighajer og spekulanter tager beslutningerne. Forældre og ansatte skal bestemme i dag-institutioner og skoler,

Fagbevægelsen

Fagforeningerne opstod for at forhindre den indbyrdes konkurrence mellem arbejderne. De har en umiddelbar fælles interesse i, at fagforeningen sikrer en mindste-betaling for arbejdskraften, tariffen, så den ødelæggende indbyrdes konkurrence om at underbyde hinandens løn undgås.

Aftalerne om løn, arbejdstid og andre regler for arbejdskraftens brug udgør altså et sikkerhedsnet for arbejderne. De samles i en overenskomst, der fungerer som en midlertidig våbenstilstand i kampen mod arbejdsgiverne.

Denne fundamentale mekanisme fungerer stadig. Fagforeningerne er fortsat klasse-organisationer, der forener dem om deres elementære interesser som arbejdere, og som er deres vigtigste forsvars-redskab.

Kan fagforeningerne skabe et monopol på at sælge arbejdskraften ved, at alle arbejdere er organiseret, så kapitalisterne ikke kan ansætte andre, kan lønnen forhøjes og arbejdsvilkåre-

ne i det hele taget forbedres.

Derfor er det i arbejderklassens interesse med en sådan 100% organisering i fagforeninger. Eksklusiv-aftaler i overenskomsterne — eller som en hævdvunden ret på en fabrik — styrker dermed arbejderne stilling over for arbejdsgiverne.

Omvendt slå kapitalisterne og borgerlige partier for at bryde denne styrke hos arbejderne. Demagogisk taler de om „friheden til at arbejde“. Reelt mener de, at arbejdsgiverne skal have ret til at ansætte uorganiserede, svække fagforeningerne og efterhånden kunne presse lønnen ned.

De borgerlige kræfter bruger tilbagestående folk i arbejderklassen, der er fjendtlige over for solidariteten og præget af borgerlig tankegang, som f.eks. de „gule“, kristelige fagforeninger i Danmark.

De danske lønmodtagere er næsten 100% organiserede. Under krisen og de borgerliges nedskærings-forsøg er endnu flere søgt ind i fagforeningerne, fordi de ved, at her findes det eneste værn over for arbejdsgiverne. Samtidig er der en enheds-fagbevægelse her i landet. Det stiller også arbejderne stærkere, sammenlignet med lande som Frankrig, Italien og Spanien, hvor der er forskellige landsdækkende fag-sammenslutninger, der har tilknytning til forskellige politiske partier.

Enhedsfagbevægelsen og den høje organisationsgrad udgør en formidabel styrke, hvis den bliver brugt. Hvis fagforeningerne udnytter den nøglestilling i produktionen, der når som helst kan stoppe fabrikkerne og dermed profitten for kapitalisterne.

For en uafhængig, kæmpende og demokratisk fagbevægelse.

Kampen for at styrke arbejderklassen og fjerne alle reformistiske illusioner om, at samarbejde med arbejdsgiverne giver resultater, kan netop kun foregå hvis revolutionære tager opgaven op blandt arbejderne. Hvis de tager den op i de organisationer, hvor arbejderne er.

At vende ryggen til fagforeningerne i revolutionær utåmødighed med deres reformistiske flertal og klasse-samarbejdende ledere er derfor at vende ryggen til arbejderklassen. At opgive kampen for revolutionen og et bedre samfund, som arbejderklassen er den eneste kraft, der kan gennemføre.

SAP har derfor som en af sine væsentligste opgaver at udvikle og ændre fagbevægelsen, så den kommer til at bestå af uafhængige, kæmpende og demokratiske fagforeninger. I dette afsnit fremlægger vi hovedlinjerne for dette arbejde.

Fordi fagbevægelsens styrke ligger i, at så mange som muligt er organiserede og aktive, arbejder SAP for, at alle lønarbejdere

bliver medlemmer af en fagforening. Vi går imod ethvert forsøg på at splitte fagbevægelsen. Under den skærpede krise prøver borgerskabet at svække arbejdernes styrke ved at fjerne fagforeningernes „monopol" på at sælge arbejdskraft. Det er en væsentlig del af deres anstrengelser for at smide krisens byrder over på arbejderklassen.

Idag er fagbevægelsen svækket af en forældet organisering efter fag. I stedet ønsker vi at skabe industri-forbund, hvor alle på samme arbejdsplads er i samme afdeling og forbund. Udviklingen fra fagforbund til industriforbund skal ikke bruges til at skaffe nogle bureaukrater større magt og flere privilegier. Medlemmerne skal selv efter grundige diskussioner styre de nødvendige ændringer.

I den imperialistiske epoke bliver arbejdernes kamp for lønforhøjelse også en politisk kamp mod indkomspolitik, mod arbejdsretslige regler og mod indskrænkninger i fagforeningernes demokratiske rettigheder. Strejken for en krone bliver hurtigt til et regerings-spørgsmål og en politisk krise, som det skete med benzin-chaufførernes strejke i 1976,

For at komme ud af sin krise angriber borgerskabet alle sider af arbejderklassens tilværelse. For at forsvare sig må arbejderklassen derfor slå mod alle udslag af krisen, alle borgerskabets forsøg på at påvinge dem forringelser.

SAP gør derfor fagforenings-politik til samfunds-politik. Arbejderne må gennem deres fagforeninger blande sig i alt, hvad arbejdsgiverne og politikerne foretager sig — også priserne, skatterne, bolig-forhold, transport-politik, energi-politik, oprustning og meget andet.

Når kapitalismen ikke længere er i stand til at opfylde arbejderklassens grundlæggende behov for en menneskelig tilværelse, er det systemet — ikke arbejderne — der skal afskaffes. Fagforeningerne må altså med i kampen for arbejderklassens magt-overtagelse.

For at kunne gennemføre det må arbejderklassen også gennem fagbevægelsen rejse krav, der kan løse problemerne for særligt undertrykte dele af arbejderklassen og for klassens allierede. Og fagbevægelsen må kæmpe for kravene sammen med disse grupper og deres organisationer.

Undlader fagbevægelsen at påtage sig disse opgaver, vil arbejdsgiverne kunne splitte arbejderklassen mellem kvinder og mænd, faglærte og ufaglærte, lærlinge og voksne arbejdere, danske og udenlandske arbejdere, arbejdsløse og arbejdende.

Og historien giver mange eksempler på, at borgerskabet forstår at bruge grupper, som ikke tilhører en af de to hovedklasser, mod arbejderne, hvis ikke arbejderklassens organisationer allierer sig med dem. Uden aktiv hjælp fra det tyske småborgerskab var det aldrig lykkedes for borgerskabet at knuse den tyske arbejderbevægelse og indføre et fascistisk styre i 30'erne.

At alle arbejdere er organiseret, og at fagbevægelsen har et program for alle samfundets problemer, er ikke nok i sig selv. Arbejderklassens enhed må være en enhed i kamp. Arbejdsgiverne er nemlig altid på krigsstien.

Arbejderne kan ikke tage hensyn til jammeren over, at kapitalisterne får for små profitter, betalingsbalancen eller andre udtryk for krisen i kapitalismens økonomi.

Når det går dårligt med profitterne, appellerer kapitalisterne til arbejderne om, at „nu må vi stå sammen“. Dvs. at arbejderne skal gå ned i løn, så profitten kan komme op igen. Mens det gik godt, bad arbejdsgiverne ikke arbejderne om at „stå sammen med dem“ og dele de høje profitter. Arbejderne skylder ikke kapitalisterne noget. Tværtimod.

Lokale kampe mod fald i real-lønnen, mod fyringer eller for rimelige arbejdsforhold må føres så slagkraftigt som muligt. Derfor skal fagbevægelsen organisere en solidaritet med — og støtte til sådanne aktioner.

Op til overenskomst-forhandlinger må fagbevægelsen opbygge en mobilisering for de centrale krav, medlemmerne demokratisk har stillet op. Kun på den måde kan arbejderne få flest mulig indrømmelser ud af arbejdsgiverne.

Samlede overenskomst-forhandlinger og aktioner er også metoden til at overvinde splittelsen mellem stærkere og svagere dele af arbejderklassen.

I forsøgene på at styrke solidariteten og kamp-enheden støder arbejderne konstant på den borgerlige stat, dens love og regler.

Arbejdsgiverne og de borgerlige har med uvurderlig hjælp af samarbejdsfolkene i arbejdernes egne partier og fagforeninger spundet et net af aftaler og regler, som binder fagbevægelsen til arbejdsgivernes organisationer og deres statsmagt. Hovedaftale, samarbejdsaftale, Forligsmands-lov og Arbejdsret er eksempler på dette.

I det imperialistiske system er arbejdsgiverne tvunget til at skaffe sig denne kontrol over arbejdernes organisationer. Kun sådan kan de forhindre arbejderne i at kæmpe for deres inter-

esser og lave dette system om. Arbejdsgiverne må skaffe sig politisk kontrol over fagforeningerne for, at de kan bevare det kapitalistiske system.

Omvendt må fagbevægelsen gøre sig uafhængig af statens og arbejdsgivernes kontrol. SAP foreslår og støtter derfor ethvert krav, som er med til at løsrive fagbevægelsen fra dette net.

Vi et for fri forhandlings- og aktionsret, imod indgreb i arbejderes ret til selv frit at aftale de vilkår, de skal arbejde under.

SAP kræver, at LO trækker sig ud af Arbejdsretten, som kun er ii! arbejdsgivernes fordel. Forligsmandsloven, hvori det borgerlige Folketing vil bestemme, hvordan arbejderne skal stemme i deres egne organisationer, skal ophæves.

Alle aftaler, der anerkender Arbejdsretten og Forligsinstitutionen, må opsiges. Det samme gælder Hovedaftalen, som accepterer arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet« samt til at afskedige og ansætte arbejdere, som det passer dem.

Vi kræver, at de faglige ledere bryder alle former for tavsheds-pligt og forhandler åbent. Medlemmerne skal godkende alle aftaler, før de underskrives og kan træde i kraft.

Hvis de faglige ledere forsvare medlemmernes interesser, har de heller ikke noget at skjule. Kun pampere, der laver numre bag ryggen af medlemmerne, har grund til at være bange for, at deres handlinger kommer frem i lyset, så medlemmerne kan vurdere dem.

En diktatorisk, udemokratisk og top-styret fagbevægelse er en svag fagbevægelse. Omvendt kræver en stærk fagbevægelse den højere grad af indre demokrati. Aktive og vågne arbejdere, som er vant til at snakke rent ud og styre sine egne organisationer, kan bedre klare arbejdsgiverne.

I den imperialistiske periode bliver kampen for arbejder-demokrati i fagforeningerne en kamp mod de udemokratiske top-pampere, der svækker arbejderklassen ved at bremse dens kamp mod borgerskabet.

SAP støtter derfor enhver opposition mod pampernes gentagne forsøg på at forlænge deres egne valg-perioder eller flytte beslutningerne højere op i bureaukratiet. Vi foreslår beslutningerne lagt ud i klub- og fagforenings-generalforsamlingerne og kræver urafstemning, når bureaukraterne forsøger at afgøre forbundets politik uden om medlemmerne.

Lederne i fagforeningerne skal ikke længere have særlige fordele frem for de folk, de skal repræsentere. De skal ikke have højere løn end den gennemsnits-betaling, de har været med til at skaffe medlemmerne i deres fagforening.

SAP arbejder også for, at alle tillidsposter i fagbevægelsen bli-

ver besat ved valg, i stedet for en simpel ansættelse, hvor medlemmerne står uden for indflydelse. De valgte tillidsrepræsentanter skal kunne afsættes, når som helst medlemmerne bliver utilfredse med dem, fordi de har svigtet den tillid, der blev vist dem ved valget.

Under alle omstændigheder skal de samme folk ikke sidde i den samme stol i for mange år. En hyppig udskiftning kan sikre, at flere inddrages i det faglige arbejde, og at de valgte ikke glemmer de betingelser, medlemmerne arbejder under.

En nødvendig del af arbejder-demokratiet i fagforeningerne er tendensfrihed. Tendensfrihed indebærer en fuldstændig åbenhed i diskussionen og ved beslutninger om spørgsmål, der er uenighed om. Mindretal skal have fuld frihed til at afholde møder og aktiviteter i fagforeningernes lokaler.

Mindretals-beskyttelse er en del af tendensfriheden. Hvis der f.eks. op til en kongres i et fagforbund viser sig at være stor uenighed om nogle vigtige spørgsmål, så bør der ved valget af ny ledelse tages hensyn til mindretallets synspunkter og til den støtte, mindretallet har blandt medlemmerne.

Tendens-frihed vil altså forbedre diskussionen om erfaringerne og de fremtidige opgaver. Dermed gør den medlemmerne aktive og styrker fagforeningen.

Tendensfrihed betyder ikke, at enhver har ret til at bryde disciplinen og den fælles optræden, når fagforeningen har taget kampskridt over for arbejdsgiverne. Pampere fortæller ofte, at tendens-frihed er ensbetydende med sådan en uorganiseret opførsel, fordi de er bange for, at den frie interne diskussion skal røkke ved deres egen magt og privilegier.

Klassekamps-tendenser.

Modsætningen mellem på den ene side arbejdsgivernes konstante angreb på arbejderklassen og behovet for en kæmpende fagbevægelse og på den anden side bureaukratiets klasse-samarbejde medfører, at der gang på gang opstår oppositions-grupper i fagbevægelsen.

Som regel samles oppositionerne omkring enkelt-spørgsmål: at ændre forbundets holdning over for arbejdsgiverne, at modvirke bureaukratiets indskrænkning af demokratiet i forbundet.

SAP støtter og arbejder i sådanne oppositions-strømninger, som forsøger at få fagbevægelsen til at erstatte klassesamarbejds-linien med en kamplinie på et eller flere spørgsmål.

Grundlaget for oppositions-grupper er netop de nødvendige og aktuelle krav, som det store flertal af arbejderne i en fagforening interesserer sig for på det givne tidspunkt. Denne enighed om umiddelbare opgaver er det eneste, man behøver for at gå

sammen og arbejde effektivt i det daglige fagforeningsarbejde. Det afgørende er, at en oppositions-gruppe faktisk kæmper for kravene.

Så længe fagbevægelsen ikke er udviklet til en kæpende og demokratisk organisation, må de nuværende klassesamarbejdsledere overalt stilles over for krav og forslag til initiativer, der forsvarer arbejderne. Trods lederne reformistiske og bureaukratiske indstilling stiller oppositions-grupperne krav til dem om at gå i kamp, fordi de er valgt til det. De skal forsvare medlemmerne, de repræsenterer.

Når lederne engang imellem selv — presset af arbejdsgivernes angreb og især af medlemmernes forventninger og krav — stiller forslag, som styrker arbejderklassen og fagbevægelsen, må oppositionelle og revolutionære i fagforeningerne tage lederne på ordet og sige: Godt, I har rejst et rigtigt krav. Så må I også organisere en effektiv kamp for at gennemføre det.

Det er ikke nok kun at kræve af lederne, at de skal arbejde for tie krav, som de selv har rejst. Disse ledere har ansvaret for, at fagbevægelsens styrke i øjeblikket ikke bruges på alle punkter mod borgerskabets angreb. De har ikke mobiliseret medlemmerne og brugt organisationernes styrke. Det ansvar må de stilles overfor.

Med en sådan taktik over for de bureaukratiske ledere kan oppositionelle og revolutionære fremme, at fagbevægelsens flertal, som stadig har en vis tillid til lederne, selv gør sig de nødvendige erfaringer til at indse, at pamperne må udskiftes, for at fagbevægelsen kan forsvare medlemmernes interesser.

Oppositions-grupper, der er organiseret omkring et eller nogle fa problemer, ændrer ikke fagbevægelsen.

Netop fordi fagbevægelsen må føre en klassekamps-politik på alle samfundets områder, og fordi bureaukratiet binder organisationerne til en klassesamarbejdspolitik på alle spørgsmål, er del; nødvendigt at udvikle og organisere en alternativ ledelse til bureaukratiet.

Det skal være en ledelse, der opstår ud af medlemmernes utilfredshed med pamperne, som opstiller et alternativt program, et kamp-program for den enkelte fagforening, for forbundet og i sidste ende for hele fagbevægelsen, og som udfordrer bureaukratiet med dette program for at fremtvinge en udskiftning af fagbevægelsens valgte ledelse.

Vi kalder sådan en opposition, der med sit grundlag svarer på alle de væsentlige problemer, som fagforeningen tvinges til at

tage op, for en *klassekampstendens*.

En klassekamps-tendens vil kunne udvikle sig ud af de spredte oppositionsstrømninger, der findes idag. Men det sker ikke ved uden videre at proklamere „fag-oppositioner“ på et vidtgående grundlag, der forudsætter enighed om en socialistisk strategi eller fordømmer bestemte arbejderpartier.

Først gennem de erfaringer, fagbevægelsens medlemmer opnår i kamp mod arbejdsgiverne og i konfrontationer med bureaukratiet, vil det nødvendige grundlag for en klassekamps-tendens blive skabt. Proklameres klassekampstendenser på et for tidligt tidspunkt, vil de kun samle bitte-små minoriteter og i praksis forhindre dem i at vinde den nødvendige opbakning hos brede dele af fagbevægelsens medlemmer.

SAP har som en af sine opgaver at føre diskussionen om alle faglige og politiske spørgsmål ind i fagbevægelsen og dermed medvirke til at skabe det politiske og organisatoriske grundlag for opbygningen af klassekamps-tendenser.

Hovedpunkter i en arbejderpolitik.

Arbejderklassen må svare på virkningerne af den kapitalistiske krise inden for alle områder i samfundet. Ellers går det ud over arbejderne selv.

Kun med udgangspunkt i hele arbejderklassens interesser bliver et politisk svar effektivt. Kun sådan kan den nuværende splittelse overvindes, og arbejderne kan sætte deres styrke ind samlet. Kun sådan kan kapitalisterne besejres i klassekampen.

Arbejderklassen må forsvare sine egne og allierede gruppers materielle interesser,

I SAP's program er hovedindholdet i denne alliance-politik her skitseret. Samtidig er metoden til at udforme den helt aktuelle politik vist. Dvs. hvilke krav, forslag og initiativer, som revolutionære kan føre frem i en fagforening, på en arbejdsplads, på et bestemt tidspunkt.

Programmet er ikke en færdig facit-liste, man kan slå op i, når man står i en bestemt situation. En sådan gives ikke i den levende klassekamp. Derimod viser programmet de principper, SAP bruger til at udforme sin politik i den enkelte situation.

Først når ideerne, forslagene og kravene omsættes til en organiseret handling bliver programmet til en kraft i samfundet. Først i handlingen, midt i selve klassekampen, får programmet sin egentlige betydning som vejledning.

Derfor omsætter SAP sit program i aktions-forslag, aktuelle platforme og initiativer på klassekampens forskellige felter. Disse del-platforme og kampprogrammer er i sagens natur meget tidsbegrænsede.

Vi udarbejder hele tiden kravene og initiativerne efter: Hvad sier forsvarer arbejdernes og massernes interesser, hele klassens styrke over for borgerskabet, holdningen blandt arbejderne, samt forholdene det pågældende sted.

Men målsætningen er overalt og altid den samme: Med udgangspunkt i den eksisterende kamp og bevidsthed at udvikle klassekampen til en kamp om den politiske magt i samfundet, så arbejderklassen og dens allierede gennem en revolution erobrer den afgørende indflydelse.

I den nuværende krise, gennem 1980'erne, vil en række hovedpunkter gå igen, selv om de bruges med skiftende vægt og formuleres forskelligt i nye situationer.

Forsvar reallønnen.

Arbejdsgiverne og deres politiske repræsentanter samt deres medløbere i arbejderbevægelsen prøver hele tiden at presse arbejdernes realløn ned for at sikre deres egen profit og løse krisen i deres system på denne måde.

SAP ser det derfor som en af sine grundlæggende opgaver altid at forsvare og forbedre alle arbejdergruppers løn, Arbejderklassen skal ikke bære byrderne af kapitalismens krise.

Løn-kampen må føres, så forringelser forhindres for alle. Splittelsen mellem forskellige grupper undgås bl.a. med krav om:

- at akkord-systemet erstattes med høj, fast timeløn.
- *ens løn-forhøjelse*, målt, i kroner og ører, til alle, når man stiller nye krav.
- *forhøjelse af mindstelønnen* for især at sikre de dårligst stillede.

Time-lønnens effektive købekraft i butikkerne undergraves konstant af inflationen. Dyrtds-reguleringen har indtil nu ikke givet fuld dækning og er ydermere blevet næsten ødelagt af staten.

Arbejderbevægelsen må derfor kæmpe for en dyrtids-ordning, som giver fuld dækning for pris-stigningerne, SAP foreslår en *glidende løn-skala*, så lønnen vokser 100 kr. om ugen, når priserne er steget tilsvarende på de varer, en almindelig arbejderfamilie bruger.

Kun alle de, der køber varerne, kan kontrollere, hvor hurtigt priserne stiger. Derfor arbejder SAP for, at pris-tallet kontrolleres og beregnes af komiteer, hvori fagforeningerne og forbruger-organisationer samarbejder.

Ved at arbejderne skaffer sig indsigt i virksomhedernes regnskaber, kan komiteerne kontrollere priserne både i produk-

tions-leddet og i salgs-leddet. Institutioner som Monopoltilsynet eller Danmarks Statistik kan ikke løse denne opgave. Det har de vist mange gange.

Alles ret til arbejde.

Hundredetusinder af mennesker går rundt i det danske samfund og må ikke lave noget. Ikke fordi samfundet har fremstillet et overskud af mad, boliger, børnehaver, hospitaler, ordentlige kollektive trafik-midler osv. Men fordi private ejere ikke synes, de tjener en tilstrækkelig stor profit ved at lade de mange arbejde videre. De jages ud i arbejdsløshed,

I kampen mod arbejdsløshed tager SAP udgangspunkt i denne kendsgerning. Kapitalisterne har skabt arbejdsløsheden og må betale for den.

Kampen mod arbejdsløshed starter på arbejdspladsen mod arbejdsgivernes ret til at fyre folk. Arbejderne må kæmpe sig frem til en veto-ret mod afskedigelser.

Arbejderne må have indsigt i de virkelige regnskaber, budgetter og produktionsplaner på virksomhederne.

Ingen kan bedre end dem, der arbejder i virksomhederne, afgøre hvor mange ansatte de skal være, og i hvilket tempo de skal arbejde. Nye maskiner eller en midlertidig nedgang i ordrerne kan bruges til at organisere arbejdet på en mindre nedslidende måde — i stedet for at afskedige mennesker.

Fører en sejr for arbejderne på en virksomhed til, at den ikke klarer sig i konkurrencen, må *virksomheden — eller hele branchen — nationaliseres og videreføres på de ansattes betingelser*. Rettigheder, de tidligere har vundet, skal ikke ophæves.

Det kræver en landsomfattende støtte og solidaritet fra andre arbejdere og fagbevægelsen.

Hidtil har arbejdsgiverne haft held til at gøre kørne af arbejdsløse længere. Borgerskabet bruger alle myter og fordomme for at få splittelsen mellem de arbejdsløse og dem, der endnu har et job. Kapitalisterne vil fratage de arbejdsløse deres få rettigheder: Ud af statistikken, ud af landet, ud af arbejdsmarkedet, tilbage i hjemmet.

Arbejderbevægelsen må stille krav til staten om at afbøde virkningerne af arbejdsløsheden og holde de ramte skadesløse.

For at bringe arbejdsløsheden ned skal staten starte offentlige arbejder. Det skal ikke være nyttesløse projekter, som først og fremmest giver kapitalister en sikker fortjeneste.

Fagforeningerne må derfor diskutere og udarbejde planer for nyttige offentlige arbejder, hvor de arbejdsløse udfører et meningsfuldt job og får en almindelig løn for det. Det kan f.eks.

ske ved at sammenkalde konferencer for fagforeningernes medlemmer inden for bestemte brancher,

Arbejderklassens vigtigste svar på arbejdsløsheden er imidlertid kravet om en *glidende arbejdstidsskala*. Arbejdstiden sættes ned og fordeles på alle, så ingen er uden arbejde, uden at lønnen går ned for nogen. Kravet er rettet både til arbejdsgiverne og statsmagten.

De tekniske fremskridt skal ikke bruges til at give en lille håndfuld ejere større fortjeneste. Eller til at mange kommer ud i ødelæggende lediggang, mens resten må finde sig i et stressende og invaliderende tempo.

Den højere produktivitet må komme alle arbejdende mennesker til gode. De har skabt den. Derfor skal det oppiskede arbejdstempo sættes ned sammen med arbejdstiden. Det giver samtidig arbejderne flere kræfter til overs i den øgede fritid.

Lige nu foreslår SAP en 35 timers arbejdsuge uden nedgang i lønnen. Det kan fjerne arbejdsløsheden i Danmark.

De virksomheder, der vil lukke, fordi de ikke kan garantere arbejderne en 35 timers arbejdsuge med samme løn, må nationaliseres under arbejderkontrol.

Retten til en bolig.

Hvadenten arbejderne bor i socialt byggeri, ejerlejligheder eller i parcelhuse, er udgiften til tag over hovedet stigende. Folk med almindelige indkomster bruger en stigende del heraf i de forskellige typer boliger. Boligen er en vare, som der er mangel på

Dens pris, størrelse og kvalitet eller beliggenhed bestemmes ikke ud fra beboernes behov og muligheder. Det afgøres af kapitalisternes' jagt efter profit. Samt af skiftende regeringer, der har brugt bolig-politikken til at regulere økonomien.

Kun ved helt at fjerne grundlaget for spekulationen — nemlig kapital-interesserne i bygge- og bolig-sektoren — når man til en holdbar løsning. Det kræver samtidig, at man starter et omfattende offentligt byggeri og mode miserer det bestående.

Boligen er en livsfornødenhed for alle. Retten til en bolig skal derfor sikres.

SAP støtter alle krav, der fratager spekulanterne deres ret til at tjene på folks behov for en bolig, f.eks. at bolig-hajer ikke længere skal kunne udstykke ejer-lejligheder. Administrerer ejerne ikke ejendommene på en måde, beboerne kan acceptere, må sociale bolig-selskaber eller staten overtage husene uden erstatning og give beboerne ret til at styre driften.

Nyt bolig-byggeri, både enfamilies-huse, rækkehuse eller

blokke, må opføres af nationaliserede bolig- og bygge-selskaber. Med lige priser og adgang til de forskellige bolig-typer, kan alle vælge frit imellem dem.

Al jord og fast ejendom må i sidste ende være under opsyn af staten, så spekulationen kan fjernes og udbuddet af boliger planlægges.

Indtil sådan en løsning er nået, og den sikres først endeligt, når arbejderklassen overtager magten, støtter SAP alle forslag, der går i den retning og flytter magten ud til beboere, brugere eller parcelhus-ejerne selv.

Problemet med for få og dyre boliger løses ikke, fordi staten giver forskellige tilskud. De går i lommerne på kapitalisterne. Men indtil profitten er helt ude af bolig-sektoren, støtter SAP alle ordninger, som hjælper folk, der mangler boliger. Hvem der skal betale de forskellige ordninger og tilskud, afgøres af kampen om, hvem der skal betale skatterne.

Kontrol med kreditten — hjælp til små selvstændige.

For at løse bolig-problemerne er det også nødvendigt at føre en kamp mod privat-kapitalisternes kontrol over, hvem som kan låne.

I denne kamp kan arbejderklassen også hjælpe småborgerskabet — små selvstændige, der selv udfører arbejdet i deres butik eller på deres jord.

Små selvstændige handlende, håndværkere, landbrugere og fiskere skal ikke „tvangs-kollektiveres“. De skal fortsat kunne tjene en almindelig løn gennem deres eget arbejde.

Arbejderklassen må fremlægge en politik over for disse grupper, så de kan fungere videre og se fordelene i en demokratisk planlagt og kontrolleret økonomi.

I dag bliver disse folk klemmt mellem de kapitalister, de køber deres varer af eller sælger til, samt af de kapitalister, de må låne hos. Småborgerskabet er afhængig af og udbyttes af borgerskabet.

SAP foreslår bl.a. en sletning af den gæld, de små selvstændige knokler for at betale af. Staten skal overtage al långivning, så de ikke længere er i lommen på kredit-foreninger eller storbanker.

Arbejderklassen kan i en demokratisk dirigeret plan-økonomi tilbyde dem faste og garanterede priser både på de varer, de skal købe og sælge.

Hvis de små selvstændige fortsatte med at konkurrere om at købe og sælge på et frit marked, ville det også undergrave den demokratiske besluttede og planlagte økonomi.

Banker og sparekasser samt kredit-foreningerne må nationaliseret og sammensluttet til en national bank. De tidligere ejere får ingen erstatning. Lånene skal så gives ifølge de økonomiske planer, fagbevægelsen og arbejderklassen beslutter sig for. De ansatte i den nationaliserede bank overtager sammen med arbejderklassen kontrollen over den og planlægger den daglige drift. Almindelige småsparere mister ikke deres indestående ved en nationalisering.

Planlægning af boliger, miljø og trafik

Planlægningen af, hvor boliger, arbejdspladser og fri-arealer placeres i forhold til hinanden, har stor indflydelse på den arbejdende befolknings hverdag og muligheder for at leve et sundere og mere afvekslende liv.

SAP arbejder for, at fornyelsen af de gamle byer og planlægningen af nye gennemføres, så legende børn, børn i skolen, forældre på arbejde og pensionisterne kan fungere sammen.

Trafikken skal indrettes, så den bedst tjener almindelige folks behov for transport — i stedet for som nu at terrorisere indbyggerne langs bilernes indfalds-veje.

Både af disse grunde og af hensyn til besparelsen på energi skal kollektiv trafik stort set erstatte privat-bilen, i hvert fald i de store by-områder. Tog og busser skal kunne bringe folk hurtigt og behageligt frem og tilbage. Taksterne holdes nede, og den kollektive trafik skal til sidst være helt gratis.

Mange rester og bi-produkter smides nu blot ud i naturen. Kapitalismen er set ud fra et menneskeligt synspunkt både kortsigtet og kostbar — samt livsfarlig. Kun den del af produktionen, der kan tjenes på, bruges. Forureningen er nu nået så langt, at den i løbet af forholdsvis få år vil ændre og forvære de grundlæggende betingelser for menneskets liv i den omgivende natur.

Kun en demokratisk planøkonomi løser endeligt forureningen. Men allerede i dag må den arbejdende befolkning kræve, at kapitalisterne betaler for den forurening og skade, de forvolder. De skal ikke længere kunne tjene på — eller få arbejderne til at betale for — deres svineri.

Alle stoffer må være bevist skadefri, før de bruges. I stedet for som i dag, hvor man forlanger arbejdere som lig på bordet, før et forbud blot diskuteres.

Når arbejderne overtager kontrollen over de nationaliserede virksomheder og får indblik i de hidtidige produktions-hemmeligheder, bliver det lettere at stoppe de livsfarlige produkter.

I kampen mod kapitalismens forgiftning spiller fagforeninger,

forbruger- eller miljø-organisationer den afgørende rolle.

Nej til a-kraft.

A-kraft er simpelthen livsfarlig.

Både under a-værkernes drift, og når affaldet skal anbringes, er der for stor risiko. Det skyldes først og fremmest videnskabelige og teknologiske problemer med a-kraft. Det er umuligt i dag at afgøre, om der nogensinde kan findes en sikker løsning på dette.

Derfor afviser SAP også at det i dag skulle være muligt at producere a-kraft på en sikker måde i arbejdstaterne.

SAP arbejder derfor inden for fagbevægelsen og i OOA (Organisationen til Oplysning om Atomkraft) for at forhindre a-værker i Danmark og f.eks. nedlægge Barsebäck i Sverige.

Energi til mange år endnu er der nok af i verden. Både olie, som der stadig gøres store fund af, og især kul. Med bedre rensnings-metoder kan det bruges uden at skabe forurening. Desuden vil nye ufarlige energi-kilder kunne udvikles, når man prioriterer penge til at forske i deres udvikling.

Staten skal overtage alle energi-ressourcer i Danmark, samt forsyningen i alle led, gennem et nationaliseret selskab, der er under arbejderne kontrol.

Befolkningen skal have overblik over, hvor meget energi, der er, og hvordan den bruges. Det er nødvendigt for demokratisk at afgøre, hvordan den skal bruges, ud fra en samfundsplan.

F.eks. skal olien og gassen i Nordsøen nationaliseres uden erstatning til A.P. Møller. Arbejderne i et nyt nationaliseret selskab skal i samarbejde med fagbevægelsen kontrollere og lede produktionen.

Uddannelse og sundhed må forsvares.

Uddannelses-, social- og sundheds-sektoren udgør en del af levevilkårene. Det er sociale og økonomiske rettigheder for den arbejdende befolkning, som er vundet efter kampe. Derfor må arbejderklassen kæmpe imod nedskæringer på disse områder.

Samtidig må arbejderbevægelsen udvikle et reform-program for disse sektorer, der er indrettet efter borgerskabets behov. Under krisen fører det til, at kapitalisterne hele tiden forringer disse ydelser. Det undertrykte flertal i befolkningen kan ikke længere — eller kun sjældent bruge disse institutioner til sin fordel.

Retten til at være rask.

Folk gøres syge i dette samfund. Blåse være med deres helbred

og med, at de dør før tiden, hvis blot de forinden har knoklet kroner sammen til os, tænker arbejdsgiverne.

Sådan er den kapitalistiske logik, der hidtil har bestemt sundheds-politikken. Store hospitaler og mange penge bruges, så arbejdsgiverne kan få repareret arbejdskraften til at starte forfra på nedslidningen.

SAP vil føre en virkelig sundheds-politik, i stedet for den nuværende sygdoms-politik. I et socialistisk samfund vil de kapitalistiske forhold, der i dag skaber mange af sygdommene og ulykkerne, være fjernet. Indtil da skal de folk, som rammes og bliver syge selvfølgelig hjælpes.

Men først og fremmest skal vi sætte ind på at forhindre skaderne, før de sker. Udbytningen og arbejdsløsheden gør mange syge. Livsfarlige forhold under arbejdet og den morderiske trafik fylder også op på hospitalernes gange og vente-lister.

Sammen med de ansatte på hospitalerne, der rammes af kapitalisternes nedskæringer under krisen, må hele arbejderklassen, gennem fagbevægelsen og sine andre organisationer, dreje sundheds-politikken fra reparation til forebyggelse.

Ingen skal længere kunne profitere på folks dårlige helbred. Apotekerne og medicinal-fabrikkerne nationaliseres uden erstatning. Et stats-selskab, som de ansatte, fagbevægelsen og bruger-organisationer kontrollerer, skal lede forskningen i — og produktionen af medicin.

Private hospitaler, klinikker og lægehuse nationaliseres. Praktiserende læger og andre, der i dag driver forretning på sygdomme, ansættes i et statsligt selskab og får en almindelig løn som alle andre.

Retten til at få hjælp.

Kapitalismen ødelægger folk og bringer dem i nød. Derfor må kapitalisterne betale for en skade, de på den måde volder befolkningen.

Når arbejderbevægelsen får indført socialisme, vil de grunde, som nu skaber sociale problemer, efterhånden blive fjernet. Sociale tabere forsvinder, og social-politik bliver overflødig.

I øjeblikket prøver arbejdsgiverne og de borgerlige at skære det sociale system ned. Nedskæringerne vil kun ruinere og nedværdige de svageste i arbejderklassen og befolkningen. Samtidig vi! det svække arbejderklassens styrke i kampen mod borgerskabet, hvis så store grupper lever i den yderste nød.

SAP støtter et social-væsen, som sikrer de svageste grupper i befolkningen under kapitalismen børn, unge, ældre, kvinder, invalide.

De må f.eks. sikres en fast og garanteret indtægt, som dækker leveomkostningerne og er på højde med mindstelønnen i overenskomsterne.

Under socialismen vil der stadig være brug for en række institutioner, f.eks. daginstitutioner eller plejehjem. Tillige med hospitaler, medborger-huse, offentlige spisehuse, vaskerier og andre service-institutioner bliver disse så ledet og administreret af den arbejdende befolknings nye grupper og organisationer, f.eks. lokalråd, beboer-komiteer, arbejdsråd og fagforeninger.

SAP støtter i dag brugernes kamp for kontrol over institutionerne og de sociale ydelser.

Retten til uddannelse.

I dag skal uddannelses-systemet sortere og dressere de unge til det klassedelte samfund. Arbejdskraften sorteres og forskellene mellem klasserne og grupperne i befolkningen bevares. Langt fra alle har i praksis retten til at uddanne sig ud over folkeskolen.

Den måde, uddannelsessystemet er bygget op og fungerer på skaber dette resultat. Den herskende klasses værdier og forestillinger dominerer undervisningen. Arbejdernes børn stilles fra starten dårligere på disse betingelser.

Under krisen har kapitalisterne brug for færre uddannede, og staten skærer ned på uddannelser, som ikke er indrettet snævert efter arbejdsgivernes ønsker. Igen rammes svagere grupper, især børn fra arbejderklassen, når f.eks. uddannelsesstøtten forringes.

Det høje uddannelsesniveau, der findes i Danmark er et gode, arbejderbevægelsen har måttet kæmpe for. Men som alle andre goder i det kapitalistiske samfund er også uddannelser uretfærdigt fordelt. De stigende uddannelsesbudgetter har ikke skabt lighed.

Arbejderbevægelsens opgave er at stille sig forrest i kampen for alles ret til uddannelse. Derved kan den vinde en meget stor gruppe unge for sin sag. Det er en kamp imod nedskæringerne, imod adgangsbegrænsningen og for en uddannelses-støtte, der gør det muligt at leve mens man er under uddannelse, uden at være henvist til arbejde om natten, i week-enden, eller til lån fra banker, familie og venner.

Det er også en kamp imod statens og borgerskabets utallige måder at styre og kontrollere uddannelsernes indhold på. Bl.a. er det kampen imod eksamens- og karaktersystemet, imod skolernes snævre fag-opdeling som gør indholdet fremmed og uvedkommende for eleverne.

De uddannelsessøgende og lærernes egne organisationer må støttes i deres kamp for større indflydelse på og kontrol med

egne forhold. Sammen med disse organisationer må arbejderbevægelsen stille krav om en gennemgribende reform af uddannelsessystemet efter disse retningslinjer:

1. folkeskolen skal styres decentralt i det lokale område. Forældre og børn skal være med til at styre sammen med lærerne. Skolerne skal bruges til meget mere end opbevaring af børn i arbejdstiden. Forældrene må have adgang til og indsigt i den daglige undervisning.

Eleverne må have adgang til forældrenes hverdag dvs. til de lokale arbejdspladser, som de bør kunne besøge i et samarbejde med lokale fagforeninger og tillidsfolk. Undervisningen skal indrettes efter børnenes egne sociale erfaringer.

2. Uddannelserne skal kunne bruges i en årække bagefter, ja faktisk hele livet. Derfor skal de være så brede og almene som muligt, og specialiseringen skal ske så sent som muligt.

3. På alle uddannelses-institutioner skal der tilbydes undervisning i samfundsforhold. Alle uddannelsessøgende må have mulighed for at sætte sig ind i de kræfter der virker i samfundet og som også påvirker deres kommende erhvervsfunktion. For at skabe mulighed for at alle fag studeres i sammenhæng med samfundets anvendelse af dem, skal fag-opdelingen erstattes af projekt og problemorienteret undervisning som den vigtigste undervisningsform.

4. Uddannelsesinstitutionerne skal sikres selvstyre i forhold til een centrale statsmagt, og den enkelte må sikres retten til selv at bestemme indholdet i sin uddannelse. Det kan kun ske ved en fuldstændig demokratisering af uddannelses-institutionerne. Styringen skal ske efter princippet om, at hver person har een stemme,

Stop-prøver, eksamener og karakterer skal afskaffes til fordel for den kollektive vurdering af den enkelte og gruppens indsats.

Arbejderbevægelsen kan ikke ændre uddannelsessystemet ved at gå ind i de styringsorganer staten har oprettet centralt og lokalt. Kun gennem tilbud til institutionerne om samarbejde, gennem kamp for fælles krav og ad frivillighedens vej kan personale og uddannelsessøgende overbevises om, at der er brug for en grundlæggende ændring af uddannelsernes indhold. Hvis arbejderbevægelsen vil gøre et alvorligt forsøg på at vinde den ene million mennesker, der har deres daglige virke indenfor uddannelsesvæsenet i Danmark, kan det kun ske gennem en så-

dan alliancepolitik — og ikke gennem eksamenssystemer og statslig tvang.

Med god grund er mange arbejdere skeptiske overfor at give større statsstøtte til de kommende akademikere, lærere, teknikere og eksperter. Disse folk har været borgerskabets trofaste støtter gennem mange år, med høje lønninger og andre former for bestikkelse har arbejdsgiverne belønnet dem for deres indsats for at forlænge det kapitalistiske systems levetid.

De tider er imidlertid forbi for det store flertal af ny-uddannede. Arbejdsløshed og løn på linje med arbejdernes viser, at borgerskabet ikke længere har råd til at give dem særlige privilegier.

For at undgå at en forbedring af uddannelsesstøtten tages fra almindelige lønmodtageres indkomst, må skatte-systemet laves radikalt om.

Kultur for alle.

Et samfunds kultur er hele den måde dagliglivet organiseres på den måde produktionen organiseres på den måde samfundet bruger sit overskud af tid og energi på og den måde menneskene giver udtryk for deres erfaringer på i f.eks. historier, sagn, tegninger, danse, musik, film osv.

Udviklingen af og nydelsen af en særlig kultur og kunst har igennem historien først og fremmest været et privilegium for de herskende klasser i kraft af deres økonomiske og politiske magt. Da borgerskabet tog magten fra feudal-adelen, ændredes samfundets kultur-mønster også Kulturen blev borgerlig.

De, der producerer kunsten, tilhører sjældent selv den herskende klasse. Den borgerlige kultur er speciel ved, at den heller ikke produceres direkte for den herskende klasse, men for et „kultur-marked“. Store dele af det vi kalder kultur, sælges på markedet som varer, og produceres med det mål.

Derfor er der en tendens til at kulturen under kapitalismen bliver adskilt fra det øvrige samfund, som en særlig „institution“. Det begrænser på mange måder kulturen at den på denne måde underlægges vareøkonomien. Men på den anden side betyder det også at borgerskabet ikke har direkte politisk kontrol med kulturen.

Men derfor er der også mulighed for, at kulturarbejderen kan stille sig kritisk over for det borgerlige samfund og — afhængig af styrkeforholdet mellem klasserne — stille sig på de undertrykte samfundsgruppers side. Sådan en kritisk holdning bliver dog sjældent til et direkte *politisk* engagement, men er oftest vendt mod de undertrykkende livsvilkår: fremmedgørelsen,

angsten, isolationen,

Almindelige lønarbejdere har meget begrænsede muligheder for skabende kulturelle aktiviteter. Dagliglivet er splittet op i et arbejdsliv, som man ikke bestemmer over eller kontrollerer, og en „fritid“, hvor man må forsøge at hvile ud og komme til hæfterne igen. Denne situation udnyttes af kulturindustrien med dens enorme tilbud af spændings- og underholdningsprodukter i form af let musik, triviallitteratur, action-film osv. Kulturindustriens succes er et symptom på de elendige materielle og psykiske forhold, arbejderklassen lever under, men viser også hvor stort behovet for at deltage i eller nyde kulturelle aktiviteter er.

Så længe arbejderklassen på alle måder er en undertrykt klasse, er det ikke muligt for den at udvikle en særlig *arbejdes*-kultur som alternativ til den borgerlige kultur. Arbejderklassens kulturpolitiske opgave består i at frigøre de kræfter og den skaberevne, som undertrykkes til daglig — og som ofte frigøres i forbindelse med kampe mod undertrykkerne — og kritisk tilegne sig det bedste i den historiske, herunder også den borgerlige, kulturarv, i takt med ophævelsen af modsætningen mellem håndens og åndens arbejde under socialismen giver dette de bedste muligheder for at udvikle spiren til en *menneskelig* kultur i fremtidens klasseløse samfund.

De aktuelle kulturopgaver for arbejderklassen og dens allierede er derfor kamp for større kollektivitet i det daglige liv, støtte til de forsøg og eksperimenter der foregår på dette område, støtte til al kunstnerisk og kulturel aktivitet, der ikke direkte er vendt mod arbejderklassen og kamp for total kulturel og kunstnerisk frihed.

Denne kulturpolitiske opgave kan bestå i kamp for offentlig støtte til sportsklubber, musikforeninger, teatergrupper osv. kamp for opretholdelse af gratisprincippet i bibliotekerne, kamp for alles adgang til alle former for kulturelle aktiviteter og produkter såsom teater, bøger, film osv.

Herved kan alliancen mellem arbejderklassen og andre grupper forstærkes, og kløften mellem de kritiske kulturproducenter og borgerskabet uddybes.

Ingen af disse kulturpolitiske opgaver kan løses uden kamp for arbejderklassens befrielse af sig selv og dermed af hele menneskeheden. Til gengæld vil en fri kultur i alliancen med arbejderklassen være et magtigt våben i den arbejdende befolknings

opbygning af socialismen.

Nedlæg borgerskabets militær.

Den borgerlige hær skal helt afskaffes. I stedet oprettes en arbejder- og folkemilitæ, hvor det store flertal i befolkningen får træning i at forsvare sig militært.

En bevidst befolkning, som ønsker at forsvare alle deres forbedringer i et nyt samfund efter revolutionen, er også det bedste forsvar for et land, hvor arbejderne og flertallet har magten.

Under kapitalismen er politi og militær en del af det borgerlige stats-apparat, som med vold er beregnet på at undertrykke befolkningen. Når borgerlige ministre snakker om at spare, undgår de altid at nævne disse bevåbnede enheder.

Kapitalisterne er et så forsvindende mindretal i befolkningen, at deres ejendomsret og magt-monopol nødvendigvis må forsvares med vold. Gennem politi og militær samt love, der forbyder almindelige mennesker at have våben, forsøger borgerskabet at bevare deres eneret på at bruge våbnet magt.

Uden disse våbnede korps ville borgerskabets magt hurtigt kunne bryde sammen. Når de føder deres magt truet af arbejderklassen, tøver kapitalisterne ikke med at gribe til denne sidste udvej og sætter deres bevåbnede folk ind, før arbejderne og andre grupper bliver for stærke.

Kuppet i Chile i 1973 er kun et af de seneste eksempler på dette.

Allerede i dag sættes knippel-svingende betjente med bidende hunde ind for at bryde arbejderne blokader og dermed hjælpe arbejdsgiverne. I krisesituationer for den borgerlige magt, som f.eks. under arbejderne storstrejke i 1956 blev dele af militæret også holdt i beredskab, så de kunne sættes ind for at slå arbejderne ned.

Derfor må arbejderbevægelsen kunne forsvare sig mod denne trussel. Fagbevægelsen må f.eks. samle så store demonstrationer i solidaritet foran de fabrikker, arbejdere blokerer, at arbejdsgiverne ikke tør sætte politiet ind. Masse-solidaritet er langt mere effektiv, end hvis f.eks. en lille gruppe isolerede arbejdere får bank af politiet, der bryder blokaden.

En professionel hær af lejesoldater, som er parat til at skyde på befolkningen, når de får ordrer til det, vil udgøre en større trussel mod arbejderklassen, end den nuværende hær af værnepligtige.

SAP går derfor imod alle forsøg på at indføre en professionel hær. Vi vender os mod forsøgene på at erstatte værnepligtige med kontrakt-soldater, så leje-tropperne udgør en stigende del

af den stående hær — indtil vi får denne afskaffet.

Flertallet af værnepligtige i dag er blot arbejdere i uniform. De er kunstigt flyttet væk fra deres arbejdsplads og arbejdskammerater. Reaktionære officerer herser med dem, for at de skal oplæres blindt til at adlyde enhver ordre: f.eks. også at skyde på deres klassefæller.

Disciplinen terpes ind, for at soldaterne skal lære at handle, før de tænker. De skal gøres til robotter.

Umiddelbart arbejder SAP derfor for at støtte de meniges krav om sociale og demokratiske rettigheder. Selv om man er „i trøjen“ har man stadig lov til at tænke selv, danne sin egen mening, sige den og diskutere den med sine kammerater på kasernerne.

SAP støtter de meniges kamp for ytrings-frihed og til frit at vælge de repræsentanter, de mener, kan forsvare deres interesser. Det skal reaktionære og borgerlige officerer ikke bestemme.

SAP støtter de meniges kamp for en løn til at leve af og for at overholde almindelige arbejdstids-bestemmelser og sikkerhedskrav, f.eks. fra Arbejds miljøloven.

Når en arbejder trækker i uniform, skal han ikke pludselig stilles ringere i forhold til de vilkår, der gælder i overenskomsterne og på arbejdspladserne. Værnepligtige skal have ret til at strejke.

Derfor støtter SAP de værnepligtiges arbejde for at oprette en egentlig soldater-fagforening, der kan kæmpe for alle disse krav. Hele fagbevægelsen må støtte sine indkaldte medlemmer og deres nye fagforening.

Arbejderne forbliver naturligvis medlemmer af deres fagforening, mens de er indkaldt. Der er ingen modsætning mellem dette og så samtidig at være med i soldater-fagforeningen, som blot er en særlig branche-organisering for arbejdere i uniform, ligesom lærlingene har deres særlige organisationer, der er en del af fagbevægelsen.

Alle disse skridt skal sikre, at hæren ikke pludselig kan bruges af borgerskabet til et kup, når et flertal i befolkningen er i gang med at overtage magten og begynde at indføre socialisme. Derfor arbejder SAP for, at soldaterne selv får ret til at vælge deres egne officerer, som de kan stole på ikke vil modarbejde flertallets demokratiske magtovertagelse.

Det eksisterende hjemmeværn er en trussel mod arbejderklassen og flertallet i befolkningen. Under kommando af højre-orienterede officerer trænes almindelige arbejdende mennesker her til at blive sat ind og med vold bekæmpe en samfundsændring, som det arbejdende flertal gennemfører. Derfor skal

hjemmeværnet afskaffes.

De private vagtværn, der fungerer i dag, er spiren til „våbnede stødtropper“, som arbejdsgiverne kan sætte ind mod arbejderne. Derfor kræver SAP, at de opløses.

I en skærpet konflikt-situation, hvor arbejderne og flertallet er ved at erobre magten, vil arbejdsgiverne oprette korps, der består af bevåbnede bøller. Disse vil så blive sat ind for at smadre arbejdernes strejker eller blokader. Disse korps vil prøve at ødelægge møder og demonstrationer, som arbejderbevægelsens fagforeninger og partier.

På den måde kom nazisterne til magten i Tyskland. Hvis ikke sådanne tilløb til fascisme, hvor arbejdsgivernes bander erobrer magten i gaderne fra arbejderklassen, stoppes, har arbejderbevægelsen tabt et afgørende slag.

Sådanne korps vil altså udgøre en dødelig trussel mod arbejderklassen og flertallet i befolkningen, som må forsvare sig ved at oprette arbejderværn, der med magt forsvaret retten til at holde arrangementer og gennemføre faglige aktioner.

I dette selvforsvar gælder princippet om „en for alle og alle for en“. Uanset hvor uenige de er indbyrdes, må alle arbejderpartier forsvare deres fælles ret til at holde møder og starte aktioner. Hvis først denne ret tages fra f.eks. eet arbejderparti, og de øvrige i sekterisk snæversyn fryder sig derover, vil de sidste selv blive ramt af de borgerlige bander den næste dag.

Arbejderklassens forsvar er arbejderklassens egen sag. Intet parti kan komme og opfordre til „våbnet kamp“ på et tidspunkt, hvor en stor del af arbejderklassen ikke oplever spørgsmålet om at forsvare sig som et vigtigt problem. Men så må et revolutionært parti til gengæld også forstå at komme med forslaget, inden det er for sent.

Arbejder-militser vil udspringe af den daglige kamps nødvendighed, når arbejdsgiverne i en skærpet situation i klassekampen efterhånden optrapper deres volds-metoder med at ansætte våbnede bøller, der overfalder strejkende, prøver at splitte arbejderne demonstrationer og møder, eller angriber arbejderpartierne og fagforeningernes kontorer og bygninger.

SAP vil i sådan en situation foreslå at fagforeningerne og arbejderpartierne går sammen om at oprette møde-værn, demonstrations-værn, strejke-værn, og hvad forsvaret af arbejderklassen ellers kræver.

Vi stiller det netop som et forslag til hele arbejderklassen og hele arbejderbevægelsen, idet eet parti ikke kan stille sig i stedet for og erstatte den samlede arbejderklassens kamp.

Nedlæg stats-kirken og monarkiet.

Kristendommen og kirken har som de øvrige religioner været brugt af den herskende klasse til at holde de undertrykte flertal nede,

Selve indholdet i kristendommen er vendt imod de arbejden- des interesser. Det siger, at det arbejdende flertal ikke kan og må gøre noget i fællesskab for at kæmpe sig til bedre forhold. Arbejderne og andre må ikke selv tage magten og regere samfundet, men skal overlade magten til de nuværende magthavere, fortæller religionen.

Den herskende klasse af kapitalister er naturligvis godt tilfreds, med sådan en propaganda om, at de undertrykte skal finde sig i elendighed, mens de lever — mod til gengæld at få et løfte om at få det godt, når de er døde. Så kan kapitalisterne beholde magten og rigdommen i fred.

Præsterne, der ansættes og lønnes af den borgerlige stat, har tjent borgerskabet og kapitalismen trofast ved at præke dette søndag efter søndag, år efter år.

Denne propaganda til fordel for borgerskabet fortsætter den dag i dag mod børnene og de unge gennem skolen og de andre institutioner, som den statslige folkekirke stadig har direkte indflydelse på

Udgifterne til denne borgerlige propaganda betales over kirkeskatten.

Som officiel statskirke har folkekirken i Danmark et statsfinansieret og gratis monopol, mens andre religiøse retninger derimod selv betaler, bl.a. for deres bygninger og præster.

Det må de, som tror på hvad folkekirken siger, også gøre. Den må adskilles fra staten.

Folk, der klynger sig til den religiøse overtro, skal fortsat have ret til at have deres ideer. Men de skal selv betale for fornøjelsen og lønne de folk, der optræder for dem — ligesom alle andre betaler for at gå i biografen, i cirkus eller til fodboldkamp.

Efter en socialistisk revolution fastholder SAP også princippet om, at religiøse har ret til at have deres overtro, så længe de accepterer lovene og beslutningerne i den nye arbejderstat. Samtidig vil SAP som parti slå mod de religiøse ideer gennem en ideologisk kamp.

Monarkiet er et top-embede, der skal symbolisere ulighed og flertallets undertrykkelse i samfundet. Det skal vise, at nogle er født til at herske over andre.

Kongen eller dronningen er samtidig øverste chef for folkekirken.

Posten skal helt fjernes. I stedet skal alle indbyggere vælge et stats-overhovede ved en almindelig demokratisk afstemning. Det skal også være tilfældet i en arbejderstat efter en revolution.

Skat på de rige.

Arbejderne og andre lønmodtagere betaler i dag langt den største del af skatterne til stat og kommune. De har ikke mange muligheder for at trække fra.

Kapitalisterne fastsætter i de fleste tilfælde selv deres skat til et symbolsk beløb. Staten kan ikke effektivt kontrollere deres indtægter. Samtidig støtter staten borgerskabets indtægter og forbrug gennem et utal af fradrag, samt åbne og skjulte tilskud til kapitalisternes virksomheder.

Indtægterne udlignes ikke over skatten. Tværtimod. Den progressive skatteskala forsvinder helt, når alle fradragene og tilskuddene tages med i regnestykket.

Moms og andre afgifter rammer arbejderne og andre med almindelige indtægter hårdt. På den måde skjuler kapitalisterne samtidig, hvor meget folk med almindelige indkomster her indirekte betaler i skat. Små selvstændige må bruge en stor del af deres arbejdstid til gratis at administrere alle afgifterne.

SAP arbejder for at momsen og andre afgifter på almindelige hverdagsvarer fjernes.

SAP vil helt fjerne skatten på de arbejdendes indkomster. Betalingen for de opgaver, samfundet løser, skal så tages direkte fra produktionens værdi.

Når arbejderne har overtaget magten og selv demokratisk lægger en produktionsplan, kan de også afsætte så og så stor en del af det samlede produktionsresultat til at løse de prioriterede opgaver i samfundet. F.eks. de opgaver SAP foreslår i dette program.

Problemerne omkring skatte-politikken kan altså først løses endeligt efter en revolution. Indtil et nyt samfunds-system er indført, arbejder SAP for at gøre skattesystemet mere retfærdigt og støtter ethvert forslag, som flytter skattebyrden fra almindelige arbejder-indtægter til kapitalisternes indkomster.

Skatte-systemet må f.eks. lægges radikalt om. Det skal være virkeligt progressivt, så de højeste indkomster kommer til at betale hovedparten. Formuer, arv, aktier og andre profitter skal beskattes hårdere. Alle fradrag — bortset fra et højt, fast bundfradrag — fjernes. Sam-beskatningen ophæves.

Den borgerlige stat kan ikke effektivt kontrollere alle de manipulationer, transaktioner, udbytter og værdier, som kapitalisterne jonglerer rundt med. Statens skatte-inspektører slår slet

ikke til.

I stedet må forretnings-hemmeligheden ophæves. Virksomhedsregnskaberne skal åbnes for arbejderne. Ingen har bedre forudsætninger for at gennemskue kapitalisternes manøvrer end de ansatte arbejdere. De kan hindre svindel og skatte-snyderi.

Ingen revolution uden kvinderne,

Kvinderne udgør befolkningens ene halvdel og er — ud over arbejderklassen — den største enkelte gruppe, der undertrykkes under kapitalismen.

Når kvinderne bliver undertrykt, er det ikke på grund af biologiske forhold, fordi de føder børnene. Gennem mange århundreder er kvinderne blevet undertrykt af økonomiske og sociale grunde i de klassesdelte samfund.

Men de har ikke altid været underordnede husslaver, der skulle rette sig efter manden i et og alt. Alene dette beviser det forkerte i alle teorier om, at kvinderne ifølge en eller anden naturlov skulle være mændene underordnet.

Igennem alle klasse-samfundenes historie har familie-systemet vist sin værdi som en institution, der hjalp den herskende klasse med at bevare sin magt. Familie-systemet sikrer f.eks., at ophobede rigdomme videreføres som ejendomsret fra generation til generation. Dermed bevares klasse-forskellene, den ene klasses mulighed for at udbytte den anden.

Takket være familien fraskriver de herskende klasser i samfundet sig ansvaret for, at den arbejdskraft, de hele tiden udnytter, bevares og genskabes. Ansvar for at møde frisk igen på arbejde og for at opfostre børnene, så de også kan begynde al: arbejde, lægges ud i de enkelte familier. Det gøres til deres problem.

Denne opsplitning gør det sværere for det undertrykte flertal at finde sammen i fælles aktioner mod det herskende mindretal.

Endelig forstærker familie-systemet en arbejds-delning. Kvindernes stilling bestemmes her ud fra deres rolle som dem, der føder børnene. Og tilmed dem, der har ansvaret for hjemmets funktion. Kvinderne gøres til hus-slaver og økonomisk afhængige af mændene under kapitalismen.

Familie-systemet er konservativt. Det skaber autoritære og egoistiske holdninger, som opretholder klasse-samfundet. Børnene, som vokser op, præges gennem hele deres opdragelse til at godtage det samme mønster og den samme undertrykkelse, så de gentager det som voksne.

F.eks. opdrages pigerne systematisk, til kommende roller som

seksuelle objekter og til at koncentrere sig om deres rolle med at føde børn. Helt fra små af indpodes de en manglende selvtilid.

Samtidig er familien imidlertid det eneste sted i klasse-samfundet, hvor flertallet af arbejdende mennesker kan få opfyldt deres grundlæggende behov, f.eks. for kærlighed og kammeratskab.

Selv om familien i dag opfylder disse behov dårligt, er der intet reelt alternativ, så længe den private ejendomsret opretholdes. Kapitalismen har nu delvist opløst familien og reduceret den fra et produktions-fællesskab til en lejlighedsvis forbruger-enhed.

Først når privat-ejendommen afskaffes efter arbejderklassens magt-overtagelse, vil der være materielle muligheder for, at par-forhold og andre typer samlivs-mønstre kan eksistere frit side om side.

SAP støtter kvindernes kampe for økonomisk, social og seksuel frigørelse. Det betyder bl.a. at vi kompromisløst bekæmper den mands-chauvinistiske opfattelse af kvinder som seksual-objekter, der også trives inden for arbejderklassen og andre undertrykte grupper.

Denne splittelse i arbejderklassen svækker dens styrke og er til fordel for arbejdsgiverne.

SAP bekæmper den traditionelle moral, der gør sex lig forplantning og børne-fødsler. Kvinderne har også på dette område ret til at bestemme over deres eget liv, over deres egen krop.

Efter 2. Verdenskrig har den økonomiske og tekniske udvikling i de rige kapitalistiske lande ganske vist forandret kvindernes stilling på vigtige punkter. De er kommet ud af hjemmet og i arbejde. Flere dag-institutioner har aflastet deres arbejde med opdragelsen i hjemmet. Nye præventive midler og lettere adgang til abort har givet kvinderne bedre mulighed for at bestemme over deres egen krop.

Denne udvikling understreger imidlertid samtidig modsætningen mellem mulighederne for en virkelig frigørelse og den undertrykkelse, der fortsætter. F.eks. har kvindernes march ud på arbejdsmarkedet ikke for alvor frigjort dem fra hjemme-arbejdet, men ført til dobbelt-arbejde, så de både skal passe job og fortsætte med arbejdet i hjemmet.

Ligestillingen på arbejdsmarkedet er endnu kun en tom lov-paragraf. Gennemsnitligt ligger kvinderne langt under mænd-

ne i løn De er stort set i ufaglærte og lavtlønnede jobs. Som regel arbejder de med opgaver, de tidligere varetog i familien: børne-pasning og -opdragelse, pasning af syge og ældre, rengøring, madlavning, servering, rutineagtigt sekretær-arbejde, tekstil-industri eller ensformigt samlebands-arbejde, som kræver „fingerfærdighed“.

Resultaterne, de trods alt har opnået, trues nu under den kapitalistiske krise. I samme øjeblik arbejdsgiverne ikke har behov for mere arbejdskraft, forsøger de at fjerne forbedringerne, f.eks. at indskrænke i børne-institutionerne.

Kapitalisternes nedskærings-forsøg mødes også af den kvindebevægelse, som er vokset frem, efter at kvinderne delvis har løst sig fra husslaveriet i familien. Sammen med arbejderbevægelsen kan denne kvindebevægelse forhindre forringelserne.

Kvinde-undertrykkelsen rammer alle kvinder i de kapitalistiske samfund, omend på forskellig måde, efter hvilken klasse de tilhører. Kampen mod deres undertrykkelse kan kun endeligt vindes, når kapitalismen er omstyrtet, og når enhver undertrykkelse, alle klasseskel, og enhver socialt eller kønsbestemt arbejdsdeling er fjernet.

Økonomisk uafhængighed er den første forudsætning for, at kvinderne kan gøre sig fri. Alle kvinder har ret til at arbejde. De må umiddelbart kunne træde ind i en fagforening og en a-kasse, selv om de ikke har arbejdet uden for hjemmet før. Flere fagorganiserede kvinder vil kun styrke fagbevægelsen og arbejderklassen som helhed.

I praksis har kun kvinder deltids-arbejde. Det giver dem en løsere tilknytning til arbejdsmarkedet, og det fører til, at kvindernes arbejde nedvurderes. Arbejdstiden må nedsættes for alle — mænd og kvinder — med fuld løn-kompensation. Det stiller de to køn lige. Både på arbejde og hjemme. Samtidig må kvinderne aflastes for det nuværende hjemme-arbejde og opgaven med at passe børn. Det skal overgå til gode sociale institutioner, som brugerne kontrollerer.

Indtil det nås, må de, der har deltids-arbejde, sikres de samme sociale og økonomiske rettigheder som de, der arbejder på fuld tid.

Reel ligeløn kommer først, når to betingelser er opfyldt: Alle akkorder, som arbejdsgiverne bruger til at vurdere kvindernes arbejde lavere, skal afskaffes. Samtidig må både mænd og kvinder rent faktisk have adgang til alle jobs. Igennem århundreder er kvinder diskrimineret og holdt væk fra bestemte jobs.

SAP støtter positiv særbehandling for at få flere kvinder ind her. F.eks. at en vis procentdel af lærlinge i et fag skal være piger. Fagforeningerne må tilkæmpe sig indflydelse på ansættel-

serne og sikre, at flere kvinder kommer ind på de hidtil lukkede områder.

Fra vuggestuer til højere læreanstalter og efteruddannelses-kurser må alle former for forskels-behandling og indoktrinering af kønsrolle-mønstre fjernes.

Alle særlige rettigheder, som bruges til at diskriminere kvinderne, skal også gives til mændene.

Pensions-alderen skal f.eks. være ens. Begge forældre skal have ret til barsels-orlov på 9 måneder, som de selv fordeler mellem sig. Begge får fuld løn under deres barselsorlov.

Når barnenes sygdom gør det nødvendigt, bl.a. fordi de offentlige børneinstitutioner ikke kan klare det, må faderen eller moderen frit kunne afgøre, hvem af dem, der bliver hjemme og får fuld løn.

SAP arbejder for at skabe økonomiske og sociale muligheder, der aflaster det nuværende undertrykkende pres på familien. Samtidig går vi imod enhver form for diskrimination mod alle andre samlivs-former end kerne-familien. Lovgivningen skal således ikke favorisere bestemte samlivs-mønstre.

Bl.a. af hensyn til arbejdere på skiftehold skal der være gratis-børne-institutioner, som har åbent hele døgnet. Så bliver der også bedre muligheder for, at begge forældre kan være med i sociale og kulturelle aktiviteter i deres fritid. Institutionerne skal placeres tæt ved boligområderne, og de skal fungere som mere end rene „opbevarings-anstalter“. Uddannede pædagoger og forældre må arbejde tæt sammen.

Hjemme-arbejdet, der i dag overvejende hviler på kvinderne, må overgå til at blive samfunds-opgaver. Alle skal have adgang til god og billig offentlig service, f.eks. i offentlige cafeteriaer, restauranter, forretninger med færdig-mad, kollektive vaskerier osv.

Kvinden må sikres retten til at bestemme helt over sin egen krop. Både de eksisterende præventions-midler og abort-metoder indeholder en risiko for kvinden. Derfor må der forskes meget mere på disse områder. Staten skal sikre en gratis prævention.

Under kvindebevægelsens ledelse må der oprettes centre, hvor kvinder, som har været udsat for fysisk eller psykisk vold, får hjælp, og hvor de kan lære selvforsvar.

Kvinderne udgør en afgørende del af arbejderklassen. Samtidig er de som gruppe en stærk og mulig alliance-partner for arbejderklassen i kampen mod borgerskabet for at omstyrte

kapitalismen.

Uden en socialistisk revolution kan kvinderne ikke skabe forudsætninger for deres frigørelse. Men uden mobilisering af det store flertal af kvinder i kamp for deres interesser og for at frigøre sig fra deres undertrykkelse, kan arbejderklassen til gengæld heller ikke fuldføre opgaven med at omstyrke det kapitalistiske samfund og opbygge et nyt og bedre.

SAP støtter derfor opbygningen af en uafhængig kvindebevægelse, som bekæmper arbejdsgiverne, den borgerlige stat og alle udslag af kvinde-undertrykkelsen for at sikre kvindernes frigørelse på alle områder.

Alle kvinder rammes af undertrykkelsen. Men kvinderne i arbejderklassen, som er ofre for den største økonomiske udbytning, lider imidlertid også under kvinde-undertrykkelsen.

Den massebevægelse for kvindernes frigørelse, som SAP støtter og er med til at opbygge, vil derfor i sin sammensætning og ledelse være præget af arbejdende kvinder.

Kun sådan en bevægelse vil sammen med arbejderbevægelsen kunne bekæmpe alle udslag af kvinde-undertrykkelsen tilstrækkeligt effektivt.

Kvindernes kamp mod deres undertrykkelse hænger tæt sammen med arbejderklassens kamp. Men det er ikke helt den samme. Kvinderne kan ikke opnå deres frigørelse uden en alliance med arbejderklassens organiserede magt.

Denne historiske nødvendighed skal imidlertid ikke bruges som en undskyldning for at udskyde kampen for kvindernes krav. Deres kamp vil hjælpe arbejderne for revolutionen, og den skal ikke udskydes til efter, at dette mål er nået.

Kampen for kvindernes frigørelse fra undertrykkelsen er ikke nogen andenrangs-sag. Tværtimod er det et spørgsmål om liv eller død for arbejderklassen under kampen mod borgerskabet, at den inddrager kvindernes bevægelse i en alliance.

Forsvar bøsser og lesbiske.

Homoseksuelle — både bøsser og lesbiske — diskrimineres på alle områder. Den borgerlige moral kan ikke affinde sig med seksuelle vaner, der bryder med den herskende ideologi om, at sex foregår mellem ægtefæller for at få børn.

Alle love og forordninger, som direkte eller indirekte diskriminerer mod de homoseksuelle, skal afskaffes. F.eks. må det indgå i skolernes seksual-undervisning, at alle seksuelle forhold, der ikke bygger på tvang mod den ene part, er acceptable.

Reaktionære dele i borgerskabet vil prøve at rejse en hetz mod disse seksuelle mindretal. Deres formål er at så splittelse

i arbejder-befolkningen. De stalinistiske klassesamarbejds-pam-pere kalder på tilsvarende måde homoseksualitet for en sygdom eller en afvigelse, der bør kureres.

Også af den grund arbejder SAP for, at arbejderbevægelsen blankt afviser disse borgerlige hetz-forsøg og forsvarer de seksuelle mindretals rettigheder.

Fremmedarbejderne — en del af arbejderklassen.

Under højkonjunktoren hentede kapitalisterne i de rige, industri-lande, bl.a. Danmark, mange arbejdere i afhængige lande for at fylde pladserne i industrien ud. Som regel har disse fremmedarbejdere fået det hårdeste og dårligst betalte arbejde. De lever med høj arbejdsløshed, dårlige boliger og har alt i alt de ringeste leve-vilkår.

Efter at kapitalismens krise har ført til masse-arbejdsløshed, prøver kapitalisterne at skille sig af med disse arbejdere igen. De forfølges og chikaneres på alle mulige måder og lever i en bestandig frygt for at blive smidt ud af landet igen. De er gjort til andenklassens mennesker.

Med et vist held prøver borgerlige kræfter at så splittelse i arbejderklassen ved at påstå, at fremmedarbejderne har taget jobs fra danske arbejdere og har gjort dem arbejdsløse.

Igen prøver de borgerlige at svække den samlede arbejder-klasse ved at lade vreden over de forhold, det kapitalistiske system skaber, gå ud over en særlig svag og udsat gruppe af arbejdere.

SAP forsvarer fremmedarbejdernes rettigheder. De danske kapitalister hentede dem hertil for at tjene på dem. Nu må kapitalisterne også betale for, at alle disse arbejdere med deres familier kan blive her, hvis de selv vil. Fremmedarbejderne skal ikke længere være andenklassens indbyggere, men have samme rettigheder som danske statsborgere.

For at stoppe de borgerliges hetz og splittelse må fagbevægelsen tage en række initiativer, der særlig sikrer denne svage gruppe. Had mod fremmedarbejderne er borgerlig gift for arbejderbevægelsen. Den må udryddes.

Forsvar de demokratiske rettigheder.

Skal arbejdsgiverne og hele borgerskabet gennemføre deres indkomst-politik, der omfordeler goderne fra arbejderbefolkningens levestandard og til kapitalisternes profit, er de nødt til at svække arbejderklassens kamp-styrke. Især prøver borgerskabet at svække fagforeningerne.

Derfor arbejder borgerskabet også på at indskrænke de rettig

heder, som det selv officielt hylder som grundlaget for det borgerlige samfund: ytringsfrihed, forsamlings-frihed, organisationsret, strejkeret, lighed for loven osv.

Disse rettigheder er ikke opnået, fordi borgerskabet var flinkt og demokratisk. Alene gennem den kamp, som generationer af arbejdere har ført, blev de tilkæmpet. Typisk nok prøvede arbejdsgiverne at forbyde fagforeningerne, da de opstod. Arbejdsgiverne klagede over, at fagforeningerne begrænsede deres ret til „frit at lade markedet fastsætte arbejdskraftens pris gennem udbud og efterspørgsel."

De demokratiske rettigheder er livsvigtige for arbejderklassen. De giver albuenum til, at arbejderne i det hele taget har mulighed for at organisere sig og slå igen mod de borgerliges angreb. De er nødvendige, hvis samfundets undertrykte skal kunne forsvare sig mod den herskende klasse og dens statsmagt.

Men de er mere end det. Når arbejderne som den undertrykte klasse i det kapitalistiske samfund danner fagforeninger og partier, holder møder eller demonstrationer, laver strejker eller blokader, udgiver aviser og bøger — så betyder det, at arbejderne, midt under klassefjendens herredømme, lægger spiren til et arbejderdemokrati og en mod-magt over for borgerskabets statsmagt. Arbejderne kan med de demokratiske rettigheder forberede sig på at tage magten og selv blive den herskeride klasse.

De demokratiske rettigheder er en livs-betingelse for at opretholde og udvikle en selvstændig arbejderbevægelse, fagforeninger og partier, der er uafhængige af borgerlige partier, tankegang og statsmagt.

Under krise og indkomst-politik bliver det afgørende for arbejderklassen at forsvare de demokratiske rettigheder mod kapitalisternes forsøg på at udhule dem. Det gøres ikke med jura og love alene. Det vil arbejdsgiverne da blæse på — eller lave om på hvis de føler sig stærke nok til det.

I den sidste ende tæller kun styrke i kampen mod borgerskabet. Arbejderklassen kan kun forsvare de demokratiske rettigheder, der er en del af dens styrke-position, med proletariske kampformer, dvs. masse-mobiliseringer. Demonstrationer, møder, aktioner, generalstrejke er arbejderens våben i denne kamp. Den slags metoder giver resultater for arbejderne — i stedet for at sætte sin lid til de borgerlige domstole, forligs-kommissioner og korridor-forhandlinger, hvor borgerskabet er på hjemmebane.

En række af disse rettigheder er ofte mere formelle end reelle for arbejderklassen. F.eks. har det store flertal ikke så stor glæde af ytringsfriheden for aviser, da det koster mange penge

at udsende den. Men det betyder ikke, at ytrings-friheden er ligegyldig. Det kræver kamp og aktivitet, før det arbejdende flertal kan bruge den ret effektivt.

Arbejderbevægelsen må stille sig i spidsen for alle grupper kamp for demokratiske rettigheder. Den må kæmpe imod politisk kontrol og diskriminering af offentligt ansatte og for deres reelle ytrings-frihed. Arbejderbevægelsen må slå for, at soldaterne, studenterne, eleverne, lærlingene og andre grupper får anerkendt deres organisationer og forhandlings-retten for disse.

Alle rettigheder over for statens undertrykkelse må sikres. F.eks. retten til selv at vælge sin forsvarer, retten til at tale med en sagfører inden afhøring, hjemmets ukrænkelighed osv. Alle former for fysisk og psykisk tortur under afhøring skal straks stoppes.

Enhver indskrænkning i de demokratiske rettigheder under kapitalismen vil i sidste ende ramme arbejderklassen, fordi den er den store undertrykte klasse i dette system. Derfor vil SAP f.eks. vende sig imod en indskrænkning af ytringsfriheden — selv om det i første omgang begrundes med, at man vil stoppe en reaktionær hetz. I næste omgang vil sådan en beføjelse til den borgerlige statsmagt nemlig blive brugt mod arbejderbevægelsens fagforeninger, partier og aviser.

Arbejderklassen har altså interesse i at forsvare og udvide de demokratiske rettigheder, mens borgerskabet prøver at indskrænke dem. I visse situationer vil visse mindre betydende dele af borgerskabet, f.eks. nogle af dets partier, forsvare bestemte rettigheder. Arbejderbevægelsen kan da lejlighedsvis slå sammen med disse om denne ene sag.

Men arbejderbevægelsen skal ikke sætte noget af sin selvstændighed over styr, begrænse sine kamp-metoder og undlade at mobilisere for at tage hensyn til sådan en midlertidig alliance. Hvis arbejderbevægelsen indordner sig taktisk under borgerlige, svækker det arbejderklassen, styrker det samlede borgerskab — og fører til nederlag.

International solidaritet.

Arbejderne i Danmark har intet at vinde, men alt at tabe, hvis de solidariserer sig med den hjemlige herskende klasse.

Over for dette klasse-samarbejde sætter SAP solidariteten med arbejderne i de øvrige imperialistiske lande, med arbejderne i arbejderstaterne, samt med arbejdere og fattige bønder i de afhængige lande i den 3. Verden.

Arbejderklassens internationale solidaritet er den første betingelse for at samle den arbejdende befolkning i hvert land mod

de herskende kapitalister.

Under krisen prøver kapitalisterne i det enkelte land at få arbejderne til at bære byrderne ved nedskæringerne, så de bedre kan klart? sig i den internationale konkurrence. Kapitalisterne prøver af bilde arbejderne ind. at de to klasser har fælles interesser, - Vi er alle i samme båd, siger kapitalisterne i hvert land. Arbejderne skal ned i løn, og selv skal vi have mere profit. Ellers klarer vi os ikke i konkurrencen.

J realiteten prøver kapitalisterne altså at få arbejderne i de forskelligt; lande til at konkurrere med hinanden om, hvem der kan gå mest ned i løn. Hvis arbejderne — som de nuværende klassesamarbejds-ledere i arbejderbevægelsen går ind for — accepterer denne tankegang, er det skruen uden ende, nedad i levestandard.

Den danske arbejderbevægelse må i første omgang vise sin solidaritet med klasse-søstre og -brødre i andre lande ved at gå imod import-regulering, toldmure., eksport-støtte elier "købdansk-kampagner".

Det er et forsøg på at kaste krisens omkostninger over på arbejderne i andre lande, Når deres kapitalister så gennemfører tilsvarende foranstaltninger i de andre lande, er konkurrenceforholdet mellem kapitalisterne uændret. Men arbejderne i alle lande har fået det dårligere. Det er den reelle forandring.

Desuden vil sådanne protektionistiske forsøg på at indskrænke den internationale handel også sænke arbejderne levestandard på en anden måde.

Udviklingen i den internationale arbejdsdeling er et fremskridt set med arbejderklassens øjne, fordi varerne på den måde fremstilles billigere og bedre, f.eks. på steder, hvor man har råstoffer eller teknisk kunnen og viden til det.

Rigtigt styret af det arbejdende flertal i forskellige lande, vil denne arbejdsdeling kunne planlægges og udvikles efter de behov, befolkningen i alle landene har.

Når store multinationale koncerner i dag planlægger og bestemmer udviklingen i den internationale arbejdsdeling, udnyttes disse muligheder slet ikke. Men derfor har arbejderne i de forskellige lande ingen interesse i at havne tilbage i en situation, hvor alle varer skal fremstilles i hvert land. Det vil kun gøre produktionen mere besværlig og alle varer dyrere. Til skade for arbejderbefolkningen overalt — og til sikring af — og glæde for kapitalisterne i hvert land.

Over for kapitalisternes forsøg på at få arbejderne til at underbyde hinandens løn fra land til land må arbejderbevægelsen svare med international solidaritet og samarbejde.

Den danske fagbevægelse må udbygge det internationale samarbejde, så det ikke længere kun er højtidelige ord på store kongresser. Fagforeningerne må lægge fælles aktions-planer for fælles krav inden for de samme brancher, f.eks. skibsværfter, stå, biler, kemisk industri, elektronik, transport, fødevarer, tekstil osv.

Stilles arbejdsgiverne i de forskellige lande over for samme krav, f.eks. om 35 timers arbejdsuge uden løn-nedgang, kan de ikke længere forhindre, at det bliver gennemført ved at spille arbejderne ud mod hinanden.

Fagforeninger og tillidsfolk, der arbejder i den samme multinationale koncern i forskellige lande, må på samme måde arbejde sammen for at undgå splittelse og sikre deres arbejdsvilkår. Sådan et samarbejde kan f.eks. forhindre, at koncernen kører sin produktion igennem i eet land, mens arbejderne på koncernens fabrikker i et andet land strejker.

Den internationale solidaritet bliver mest effektiv, hvis der dannes komiteer eller iværksættes aktioner på et enheds-grundlag, f.eks. for handels-blokade af en diktatur-stat, frigivelse af politiske fanger eller solidaritet med en bestemt vigtig arbejdskamp. Det kan også være materiel, kontant støtte til arbejdernes organisationer i disse lande.

De danske koncerner deltager også i den imperialistiske udbytning af de afhængige lande. I mange af disse lande har arbejderne slet ingen rettigheder. Deres fagforeninger er forbudt, og de bliver skudt ned, hvis de strejker.

Lønnen er helt i bund og profitten helt i top. „Et gunstigt investerings-klima" kalder kapitalisterne det, mens de tjener tykt på undertrykkelsen.

Danske arbejdere hjælper ikke de super-udbyttede klassefæller i de afhængige lande ved at holde igen med løn-krav herhjemme. Det styrker kun de danske kapitalister, så de kan forstærke undertrykkelsen i de fattige lande.

Det bedste, den danske arbejderklasse kan gøre — både for at hjælpe arbejderne i de andre imperialistiske lande og i de afhængige lande — er at gøre op med den herskende klasse her, smide kapitalisterne ud og reorganisere produktionen — bl .a. ud fra behovene for mad og medicin til de afhængige lande.

Ingen fred under imperialismen.

Arbejderbevægelsen ønsker fred. I dag anvendes utrolige mængder af menneskelig energi og opfindsomhed på at fremstille stadig mere afskrækkende ødelæggelses-våben.

Men SAP støtter ikke kravet om „fred og afspænding“ for enhver pris. Vi er ikke neutrale i kampen mellem undertrykkere og undertrykte.

Det er kapitalismen og imperialismen, som med sin undertrykkelse skaber desperation og spændinger, der fører til farer for konflikter og til krig. Før man kan nå til en varig fred, der ikke betyder håbløshed og sult for et stort flertal på jorden, må kapitalismen og imperialismen derfor afskaffes.

En stor del af jordens befolkning har vredet sig løs fra udbytningen og underudviklingen i det imperialistiske system med oprettelsen af arbejderstaterne i Sovjetunionen, Østeuropa, Kina osv. Selv om disse stater er bureaukratiserede, har de efter at have frigjort sig fra imperialismen alligevel gjort så store fremskridt, at de udgør et eksempel for det store flertal i de afhængige lande, hvor forholdene under imperialismen tværtimod er blevet forholdsvis værre.

Spændingerne og modsætningerne betyder, at imperialisterne er parate til at føre krig både mod arbejderstaterne og folkenes revolutionære befrielseskampe i de afhængige lande. Hidtil har imperialisterne dog ikke turdet tage dette skridt, fordi arbejderklassen internationalt har forhindret dem i det.

Fred og afspænding under disse vilkår er umulig. Helsingfors-aftalerne sikrer f.eks. ikke sikkerhed eller fred. Tværtimod anerkender de imperialisternes ret til fortsat at udbytte det arbejdende flertal i de imperialistiske og afhængige lande.

Bureaukratiet i Sovjetunionen har med disse aftaler prøvet at købe sig fred med imperialismen ved at lade kapitalisterne fortsætte deres undertrykkelse af arbejderne i Vest, mod at pumperne får lov til at fortsætte deres særlige undertrykkebe og bevare magten i Øst.

Bureaukратиernes kontra-revolutionære konkurrence om imperialisternes gunst har udviklet sig så langt, at det kinesiske bureaukrati angriber det vietnamesiske.

SAP arbejder for, at Danmark træder ud af borgerskabets sammenslutninger EF og NATO, som kun er beregnet på at slå arbejderne ned og standse revolutionen.

FN bruges også som et imperialistisk redskab mod revolutionen i de afhængige lande, f.eks. med den militære intervention i Korea i 1950 og i Congo i 1960. Derfor skal den danske regering ikke støtte FN's initiativer. FN kan højest bruges som en talerstol til at afsløre imperialismens og bureaukratiet i arbejderstaterne over for det arbejdende flertal af jordens befolkning.

SAP vender sig imod enhver styrkelse af imperialisternes krigs-maskine. Derfor skal Danmark ikke give en kanon, et ge-

vær eller een raket til NATO.

I en væbnet konflikt mellem de imperialistiske lande og arbejderstaterne støtter SAP ubetinget de sidste. Vi forsvarer de landvindinger, som den nationaliserede økonomi udgør for arbejderne og flertallet i befolkningen i disse lande.

Men vi har ingen tillid til de bureaukratier, som i dag har magten over arbejderne i disse lande. Derfor støtter vi samtidig arbejderne kamp for at vælte bureaukrationerne gennem en politisk revolution, hvor de selv overtager ledelsen og kan udnytte den nationaliserede økonomi.

I solidaritets-arbejdet med den undertrykte befolkning i arbejderstaterne afviser SAP alliancer med borgerskabet og deres partier. De har nemlig kun det mål at få genindført kapitalismen.

Vi støtter arbejderne kamp for demokratiske rettigheder for at vælte bureaukratiet og gennemføre den politiske revolution.

På samme måde støtter SAP ubetinget folkenes kamp for national selvbestemmelse i de afhængige lande, hvor flertallet kæmper for at frigøre sig fra imperialismen.

Selv om denne frigørelseskamp ofte foregår under en småborgerlig ledelse, som ikke kan føre frigørelsen til bunds, skal imperialisterne ikke blande sig i det. USA og andre imperialistiske magter intervenserer for at bevare deres økonomiske interesser og fastholde landets afhængighed.

Selvbestemmelse for Færøerne og Grønland.

Den danske arbejderbevægelse må kæmpe for, at befolkningen i de nuværende danske kolonier, Grønland og Færøerne, får fuld ret til at bestemme over deres eget land.

Argumenterne om, at „de ikke kan klare sig selv“, holder ikke. Deres problemer er netop skabt af flere århundreders udbytning fra danske kapitalister.

Løber befolkningen ind i økonomiske problemer, når de har valgt at gøre sig selvstændige, har den danske regering derfor pligt til at hjælpe, fordi den har skabt problemerne.

Betingelsen for at de to lande kan klare sig selv, er netop, at deres økonomi frigøres fra den danske og internationale imperialisme.

Arbejderklassens enhedsfront.

Om de krav, SAP stiller og prøver at få arbejderbevægelsen til at kæmpe for, er realistiske — det afgøres kun af een ting:

Kan arbejderne sætte tilstrækkelig styrke og mobilisering bag

kravene? Kapitalisterne giver sig ikke frivilligt Over for deres magt må arbejderklassen sætte en mod-magt: klassens samlede styrke,

Hele arbejderbevægelsens historie frem til i dag viser, at kun en front, der omfatter virkelig brede dele af arbejderklassen kan slå borgerskabet og nå resultater. F.eks. sejrede fascismen og borgerskabet i 1933 i Tyskland, fordi arbejderne var splittede og ikke kæmpede samlet mod den „brune fare“

Enhedsfronten er midlet til at fastholde og forbedre arbejderklassens tilkæmpede styrke-positioner. SAP søger hele tiden at få alle dele af arbejderklassen til at gå sammen i en enhedsfront, der går på tværs af opdelingen efter fag eller efter, hvilket parti man støtter.

Den største hindring for, at arbejderklassen i dag kan kæmpe samlet som en klasse mod borgerskabet, er den splittelse, der faktisk eksisterer. Denne splittelse overvindes hverken med trusler eller bønner, men kun gennem en udvikling, hvor arbejderklassen i fælles kamp får fælles erfaringer.

Enhedsfronten må bygge på de krav, der objektivt forsvare arbejderne interesser. Dens grundlag må være de til enhver tid mest presserende spørgsmål og krav i klassekampen. Det kan være alt fra kampen for en krone mere i timen til kampen om magten i samfundet.

Enhedsfronten opstår i kampen, på et arbejdermøde, i en strejke-komite, i en komite mod nedskæringer. Den kan udvikle sig til en landsdækkende bevægelse mod den borgerlige nedskærings-politik.

Den mest udviklede form for enhedsfront har arbejderne i en revolutionær situation, hvor der dannes arbejderråd, der står over for og kæmper mod det gamle borgerlige stats-apparats magt og autoritet.

Når SAP agiterer for en arbejder-enhedsfront, foreslår vi alle arbejderklassens partier at gå med ind i kampen. Vi henvender os både til de arbejdere, der stadig er medlemmer af de store reformistiske partier eller tror på deres ledere. Vi henvender os også til disse ledere.

Ikke fordi vi har tillid til, at disse klassesamarbejds-pampere, der traditionelt forråder arbejderne interesser, pludselig vil stoppe deres tætte samarbejde med arbejdsgiverne og borgerlige partier og i stedet lede en kamp, der kan forsvare arbejderne interesser.

Det store flertal af arbejdere har imidlertid endnu tillid eller en vis *tro* på, at deres reformistiske ledere trods alt er en slags garant mod borgerskabet. Vi kan ikke springe uden om denne

kendsgerning og appellerer derfor til disse ledere om at forsvare arbejderne interesser.

SAP opfordrer disse ledere til at bryde klasse-samarbejdet og båndene til borgerskabet. Vi opfordrer dem til at tage deres egne løfter til arbejderne alvorligt og vise i praksis, at de vil gøre noget for arbejderne krav.

Måske kan det pres, som en mobilisering blandt arbejderne for en enhedsfront lægger på de reformistiske ledere, få disse til at gå med i kampen. Mere sandsynligt er det dog, at de reformistiske ledere modarbejder enhedsfronten. Denne vil nemlig føre til, at deres traditionelle samarbejde med borgerskabet bliver sværere eller umuligt.

I en sådan situation, hvor mange arbejdere erkender, at det er nødvendigt med en enhed i kampen, og hvor der er bevægelse for at opbygge enhedsfronten, vil de reformistiske lederes forræderi så vise i praksis over for en stor del af arbejderklassen, at den reformistiske ledelse har spillet fallit. At denne ledelse må erstattes af et revolutionært alternativ, en ny ledelse, som er parat til at føre den nødvendige kamp mod borgerskabet.

Enhedsfronten er altså også en politisk kamp mod det reformistiske bureaukrati i fagforeninger og arbejderpartierne. Den er netop nødvendig, fordi det store flertal af arbejdere først bryder med deres reformistiske ledere i det øjeblik, de ser, at disse gamle ledere i praksis svigter den kamp, som arbejderne selv er gået igang med at føre. Arbejderne havde regnet med, at de gamle ledere ville støtte dem i kampen.

Før flertallet bryder med den gamle reformistiske ledelse, må der være et revolutionært alternativ inden for fagbevægelsen og på arbejdspladserne. Sådan et revolutionært parti kan holde fast, hvor reformisterne svigter.

Tendensfrihed i enhedsfronten.

Enhedsfronten forudsætter altså ikke enighed om en politisk strategi, men netop kun om de umiddelbare kamp-krav.

SAP's eneste betingelse for at gå ind i enhedsfronten er, at vi stadig har ret til at eksistere som et selvstændigt parti, der kæmper for at vinde tilslutning til sine synspunkter. Lige så konsekvent som vi forsvare vores ret til at have vores egen mening, støtter vi andre arbejderpartiers ret til det samme.

Uden denne tendens-frihed bliver aktions-enheden umulig. Arbejderklassen er rent faktisk delt politisk op, så forskellige arbejdere støtter forskellige arbejderpartier med hver sit program.

Hvis nogen forhindrer de forskellige opfattelser at kunne

komme frem, vil hver politisk retning uvægerligt prøve at gøre netop deres program til det fælles grundlag. Det vil føre til splittelse, til at arbejder-enhedsfronten opløses, og dermed svækkes arbejderklassen over for borgerskabet,

Det er altså kun muligt at kæmpe for et fælles minimumsgrundlag, når de forskellige partier frit. kan stille deres forslag om kampens krav og mål.

Desuden kan kun en åben diskussion og en demokratisk kamp mellem de forskellige opfattelser i arbejderklassen sikre, at alle erfaringer kommer frem, at man drager de rigtige konklusioner og bruger dem i den videre kamp. Den åbne diskussion styrker arbejderklassens kamp

Nej til folkefront.

I modsætning til arbejdernes enhedsfront, der er en samling af forskellige strømninger i arbejderklassen om fælles kampkrav i arbejdernes interesse, er folkefront samarbejde mellem arbejderpartier og borgerlige partier, der politisk repræsenterer klassefjenden.

Når arbejderpartier danner en fast alliance med borgerlige partier, bliver det på de sidstes betingelser. De borgerlige samarbejds-partnere kræver naturligvis, at alle krav og aktioner, som svækker borgerskabet, ikke kan komme med i det politiske grundlag for sådan en folkefront.

Folkefronter har altid ført til, at arbejderklassen indordnede, sig politisk under borgerskabets interesser. Arbejdernes krav blev droppet, og når borgerskabet på den måde havde bremset arbejdernes mobilisering og truslen mod det kapitalistiske system, smed det arbejderpartierne ud igen. Sådan gik det i Spanien, og Frankrig i 30'erne. og det skete igen i Italien og Frankrig lige efter krigen.

Borgerskabet bruger ofte folkefronten som en sidste udvej når deres magt er truet af et opsving i arbejdernes kamp. Dens funktion har været at lede mobiliseringen ind i blindgyder.

SAP vender sig imod folkefronter og regeringsalliancer med borgerlige partier. Tværtimod ønsker vi altid at trække skillelinjen mellem klasserne i den politiske kamp op.

Arbejderklassen har ikke noget at samarbejde med klassefjenden om.

Arbejderregering.

Kun arbejderklassens magt-overtagelse kan løse problemerne. Allerede mens borgerskabet endnu har magten, må arbejderklassen begynde at kæmpe for en arbejderpolitik, der er et alterna-

tiv til borgerskabets politik. En sammenhængende arbejderpolitik kan først gennemføres, når hele arbejderklassen og dens allierede kæmper samlet.

Skal arbejderne vinde en strejke, er det nødvendigt, de står sammen. Skal lejere hindre, at huslejen stiger, nytter det ikke, hvis hver enkelt individuelt boykotter eller ikke. Lejerne må i fællesskab afgøre sådan en aktion. Overalt hvor folk kæmper mod systemet og dets følger, må de stå samlet i kampen.

Imidlertid er det ikke nok at stå sammen i kampen på den enkelte fabrik, i hver bolig-blok eller på hver uddannelses-institution. Under den nuværende krise foregår kampen om fordelingen af byrderne og goderne i høj grad også på det politiske plan, gennem regeringerne.

F.eks. har regeringerne i de seneste år gennemført lovforslag, som stillede arbejderne, lejerne og uddannelsessøgende dårligere. Dette angreb kan enkelte grupper af arbejdere ikke kæmpe imod på en fabrik. De må sammen med andre ramte grupper svare på det politiske plan.

Derfor kræver SAP, at de arbejderpartier, som arbejderne har stemt på for at de skal forsvare deres interesser, går sammen og danner en *arbejderregering*. Den må føre en arbejder-politik, som på alle punkter forsvare arbejderne interesser.

Kampen for en arbejderregering er nødvendig, fordi krisen kræver samlede politiske svar. Lokale strejker eller husleje-boykot er ikke noget reelt svar på at regeringen rammer arbejdere og lejere, når den f.eks. devaluerer eller sætter afgifterne en ekstra tand op.

Har vi da ikke haft arbejder-regeringer, vil man indvende? Socialdemokratiet har da haft regerings-magten i mange år.

Det er rigtigt. Den magt har Socialdemokratiet brugt til at føre borgerlig politik. Det viser blot, at det ikke er noget værd, at et arbejderparti danner regering, hvis det arbejder for at hjælpe borgerskabet.

En arbejder-regering vil ikke bygge på den borgerlige stats-magts undertrykkelse af arbejderne, men tværtimod bygge på den styrke, som masseorganisationerne, først og fremmest fagbevægelsen, har, hvis de mobiliserer til kamp.

Er det overhovedet muligt at regere til fordel for arbejderklassen i et folketing, der er skabt af den herskende klasse?

Nej, ikke hvis regeringen bygger på den magt, der ligger i hænderne på storbanker og monopoler, på generaler, departements-chefer og politi-mestre.

Men hvis regeringen konsekvent forsvare arbejderbefolk-

ningens interesser, vil den få aktiv opbakning og støtte. Hvis den opfordrer masse-organisationerne til at være med til at kæmpe sådan en arbejder-politik igennem ,så vi! den få al den hjælp, den kan ønske sig fra masserne. Det kan ske ved punkt-strejker, ved at blokere kapitalisternes penge-udførsel fra landet og kontrollere alle deres bevægelser, og denne støtte kan også f.eks. komme i form af en generalstrejke.

Inden for arbejderklassens organisationer og i andre bevægelser foreslår SAP, at disse rejser deres vigtige krav over for arbejderpartierne og kræver af dem, at de går sammen i en regering for at gennemføre kravene.

Og vi viser, hvordan der gennem f.eks. de faglige organisationer, tillidsmands-bevægelser eller aktionsenhed mellem partierne kan skabes den enhedsfront, som har styrke til at gennemføre kraven¹.

På den måde binder kravet om en arbejderregering — og kravene til den arbejderpolitik, der skal gennemføres — de vigtigste krav fra de forskellige organisationer og bevægelser sammen i en fælles kamp. Kravet om en arbejder-regering centraliserer de forskellige bevægelsers kampe og giver dem fælles politisk retning over for borgerskabet.

Socialistisk Arbejderparti tror ikke, at disse partier i sig selv vil begynde at føre en arbejderpolitik. Men vi opfordrer de tilhængere og medlemmer af disse partier, som vi til daglig kæmper sammen med i fagbevægelsen og andre organisationer, til at kræve af deres parti-ledere, at de bryder med de borgerlige og går sammen om en arbejderregering.

Det har ingen mening at gætte på om dette pres vil tvinge de reformistiske ledere til at føre arbejderpolitik. Under alle omstændigheder svarer parolen om en arbejderregering til de forventninger, tilhængerne af de reformistiske partier har til deres parti-ledere.

Parolen for en arbejderregering, har den vigtige virkning at vise, hvad der er galt med reformismens politik, og hvad der er nødvendigt, hvis arbejderne skal forsvare deres interesser. Dermed kan medlemmer i de reformistiske partier stille de rigtige spørgsmål til deres ledere om: hvorfor de ikke tager regeringsmagten og regerer til fordel for arbejderne. Når disse ledere stadig nægter at leve op til deres ansvar, vil medlemmerne kunne se deres forræderi.

Socialistisk Arbejderparti påstår ikke, at arbejderne kan forsvare deres interesser ved at stemme på de reformistiske og centrisme partier, Tværtimod. Men det gør flertallet i arbejder-

klassen, når de giver disse partier deres stemme ved valgene.

SAP opfordrer blot arbejderne til at tage konsekvensen af deres støtte til disse partier og sammen med os kæmpe for en regering, der ikke blot af navn, men også af gavn er arbejdernes regering.

IV. KAMPEN FOR ARBEJDERKLASSENS MAGT

Kan det lade sig gøre?

— Det kapitalistiske system burde erstattes af et socialistisk. Sådan tænker mange i hele den kapitalistiske verden, også i Danmark. •- Men kan det lade sig gøre?

Langt ind i de socialdemokratiske og stalinistiske partier er grundholdningen blandt medlemmerne, at socialismen ville være bedre, og at deres parti skal arbejde for kapitalismens afskaffelse. Ofte tvinger radikaliseringen i disse partiers medlemsbasis lederne til at gøre et stort nummer ud af en socialistisk målsætning.

Men de selvsamme ledere er den afgørende årsag til, at omvæltningen af dette samfund ikke er sket i et stort antal lande, og at den for mange mennesker synes usandsynlig og urealistisk. Arbejderbevægelsens internationale historie mangler ikke eksempler på, at arbejdere har kæmpet så konsekvent for deres interesser, at de har rystet det borgerlige samfund og kapitalistklassens magt.

Efter 2. Verdenskrig havde arbejderklassen store forventninger til et helt nyt og bedre samfund, efter at Hitler var besejret. I lande som Frankrig og Italien var arbejderne ikke

umiddelbart parat til at give magten tilbage til kapitalistklassen.

Et mere aktuelt eksempel er den kæmpemæssige generalstrejke i Frankrig i maj 68. I Danmark har den borgerlige orden ikke været truet i samme grad, men de danske arbejderes proteststrejke i 1974 mod Hartling-regeringen og mod arbejdsløsheden antydede, hvilken magt arbejderklassen har, hvis den bruger den. Disse kampe indvarslede en ny periode, hvor borgerskabet stilles over for både økonomiske og politiske problemer.

Disse kampe, som vi kun har nævnt enkelte eksempler på her, har ikke alene truet det kapitalistiske samfund. For millioner af arbejdere har de været en direkte lejlighed til at ryste hele det borgerlige samfunds direkte og indirekte påvirkninger af sig og til i glimt at se, at den kapitalistiske orden ikke er uundgåelig, og at arbejderklassen har styrken til at tage magten i samfundet.

Når arbejderklassen ikke har bragt disse kampe det afgørende skridt videre til et endeligt opgør med den kapitalistiske udbytning, skyldes det lederne af de store partier i arbejderklassen, der har bremset klassens kamp og ledt den ind i et samarbejde med borgerskabet i stedet for et opgør med det. Disse misledere har ført arbejderklassen tilbage til det borgerlige samfunds daglige undertrykkelse, og det klasseløse samfund er atter blevet til en fjern utopi, et uopnåeligt ideal.

Men klassekampens historie beviser, at det kan lade sig gøre. Ikke alle vegne er det lykkedes bureaukratiske arbejderledere at standse revolutionære omvæltninger. Over en tredjedel af verdens befolkning har frigjort sig fra det kapitalistiske system. Revolutionerne fra Rusland, over Cuba, til Vietnam og mange andre lande, hvor de arbejdende masser har smidt imperialismen og de lokale udbytterklasser på porten, taler deres tydelige sprog.

Men de viser også, at den revolutionære udvikling ikke må stoppe fra det øjeblik, kapitalismen er fjernet i et enkelt land. Når inspirationen fra disse revolutioner har manglet politisk gennemslagskraft over for arbejderne i de højt-industrialiserede lande, skyldes det først og fremmest, at et bureaukrati har tiltaget sig den politiske magt og misbrugt den i næsten alle disse lande efter opgøret med de gamle herskende klasser.

Samtidig har de stalinistiske ledere i og uden for disse arbejderstater forsøgt at bedrage masserne til at tro, at degenererede og deformerede overgangssamfund mellem kapitalisme og socialisme er socialistiske samfund, hvor de arbejdende udøver den fulde politiske magt.

Trods dette er afskaffelsen af sult og analfabetisme i en lang

række stater et stærkt argument for, at kapitalismen *kan* fjernes. Enhver sammenligning mellem de kapitalistiske lande i Centralamerika og arbejderstaten Cuba falder klart ud til arbejderstaternes fordel og viser, at der er sket fundamentale ændringer i disse lande.

Staten — et redskab for den herskende klasse

Konstant støder arbejderne i et, kapitalistisk samfund som det danske på den borgerlige stat. Denne institution gør sig på mange måder gældende i den almindelige hverdag, og den gør sig gældende i de kampe arbejdere tvinges ud i.

Den borgerlige stat er opstået sammen med den borgerlige revolution, og den har haft som formål og funktion at sikre borgerskabets magt mod alle andre klasser i samfundet.

Denne overordnede funktion betyder naturligvis, at staten står i modsætning til arbejderklassen og dennes interesser. Mod-sætningen mellem arbejderklassens interesser og den borgerlige stat skyldes ikke blot særlige historiske omstændigheder, som f. eks. tiltrædelsen af en konservativ regering eller lignende. Denne modsætning vil altid gøre sig gældende så længe vi har kapitalisme, så længe vi har en klasse af kapitalister der udbytter arbejderklassen. I det øjeblik forskellige befolkningsgrupper begynder at kæmpe for krav, der kan true den borgerlige orden - krav som strider imod indretningen af samfundet efter kapitalisternes profitinteresser — kommer den åbent til udtryk.

Når kapitalisterne er utilfredse med profitten, træder staten til og forhindrer fagbevægelsen i at kæmpe og forhandle sig til højere løn og bedre arbejdsforhold. Og så snart arbejdere eller andre gør bare den mindste smule oprør mod arbejdsløshed, mod faldende realløn, mod høje huslejer, mod forurening, mod atomkraft, så er staten på pletten med politi, med embedsmænd, med advokater og dommere •- og med hæren.

Det har strejkende arbejdere oplevet, når de med blokader ville forhindre skruibrækkere i at arbejde videre. Det har lejere oplevet, når de ville forhindre bolighejere i at fupmodernisere og udstykke i ejerlejligheder. Hver gang har arbejdsgivere, spekulanter og andre udbyttere, der lever af andres arbejde, kunnet benytte de forskellige dele af staten som villige redskaber.

Sådan er det ikke kun i Danmark! I England er soldater blevet brugt som skruibrækkere. I andre lande er hæren sat direkte ind mod strejkende og demonstrerende arbejdere.

Derfor kalder SAP staten for en borgerlig stat, uanset hvilket parti der regerer. Staten er en del af det kapitalistiske samfund. Den er uundværlig for den klasse., der lever af at udbytte andre.

Var samfundet ikke delt i klasser, var der heller ikke brug for en stat.

Bortset fra sådanne tilspidsede situationer viser modsætningen mellem arbejderklassen og den borgerlige stat sig ikke så markant. På mange områder kan det endda se ud som om statens funktioner og indgreb stemmer overens med arbejderklassens interesser.

Det har f.eks. været muligt for arbejderklassen i en lang række af højt-udviklede kapitalistiske lande, herunder Danmark, at tilkæmpe sig vigtige positioner indenfor det borgerlige samfund. Man har tilkæmpet sig politiske demokratiske rettigheder, man har tilkæmpet sig vigtige socialpolitiske indrømmelser, og man har tilkæmpet sig muligheden for at tage del i forskellige aktiviteter af kulturel art.

Men også indenfor de områder, hvor arbejderklassen har opnået forbedringer, sætter den borgerlige stat sit umiskendelige præg på dem. Borgerskabet forandrer så vidt muligt indrømmelserne til nye kontrolforanstaltninger. I skolen lærer man f.eks. nogle brugbare færdigheder, man bliver i lige så høj grad indpødet normer om at acceptere kapitalismen. De pædagogiske normer, der skal opdrage børnene til lydig arbejdskraft, gør enhver skolegang til en pestilens.

Gennem bistandskontorer, sygekasser og arbejdsløhedskasser udbetales sociale ydelser, arbejderklassen har tilkæmpet sig. Men borgerskabet har mere og mere fået gjort dem til en registrering og kontrol overfor dem, der modtager ydelserne. Ydelserne gøres afhængige af, om de pågældende nu også tilstrækkeligt villigt påtager sig ethvert lønarbejde, der bydes dem.

Modsat de reformistiske partiers opfattelse har staten således ikke aflagt sit borgerlige væsen, heller ikke selv om der er blevet udviklet et parlamentarisk demokrati og heller ikke selv om der dermed er åbnet mulighed for at arbejderpartierne får flertal i folketinget.

Umiddelbart kunne det se ud som om det var de forskellige beslutninger i folketinget, der bestemte samfundsudviklingen, men de vigtigste områder i samfundet, nemlig hele produktionen og dennes udvikling, er unddraget folketingets indflydelse. Her gælder kapitalens enevælde.

Skulle et flertal i folketinget beslutte noget, der går kapitalisterne på tværs, så ignorerer de det blot, omgår beslutningerne eller modarbejder dem direkte.

Folketinget kan nok så mange gange vedtage, at alle danskere har ret til arbejde. Virksomhedsejerne fyrer fortsat folk og fastholder en høj arbejdsløshed.

Folketinget kan vedtage, at olieselskaberne skal betale skat. Men de flivtter bare rundt på beløbene i regnskaberne, så de går fri.

Folketinget kan vedtage, at de mest åbenlyse, spekulantvenlige skattefradrag skal afskaffes. Men så truer trusserederne med at undlade at bestille flere skibe, og værfterne truer med at fyre endnu flere.

Folketinget kan iværksætte beskæftigelsesarbejder eller hæve folkepensionen. Men hvis de internationale kapitalejere, der låner staten penge, mener det er en uklog økonomisk politik, kan de lukke for nye lån.

Det ved embedsmændene og de indretter sig efter det. Det samme gør de borgerlige politikere og de fleste af dem, der hævder at repræsentere arbejdernes interesser. Derfor undlader de som regel at vedtage forslag som kapitalisterne virkelig er imod. I stedet bruger de staten til at gennemføre borgerskabets krisepolitik.

Det er den kapitalistiske økonomi og udviklingen i denne, der i det væsentlige fastlægger rammerne for folketingets beslutninger. Selvom arbejderklassen naturligvis kan presse ting igennem i folketinget, vil mulighederne for dette være begrænset af hele det klassegrundlag folketinget er skabt til at forsvare. I det øjeblik arbejdere ad denne vej begynder at true kapitalens magt, så er hærens officerer ubetinget loyale overfor kapitalisterne, og ikke overfor arbejderbefolkningen.

Det skete bl.a. i Chile i 1973, hvor generalerne garanterede kapitalisternes magt ved hjælp af et blodigt kup.

Skønt det parlamentariske demokratis institutioner først og fremmest er en del af det kapitalistiske herredømme, så giver det samtidig næring til illusionen om, at befolkningen selv vælger det system den vil leve under. Borgerskabets magt får derved et skær at retfærdighed.

Få trods af at folketinget er bundet til det borgerlige retssystem, spiller det en vigtig politisk rolle. De beslutninger, der daglig træffes her får betydning for 1000'er og atter 1000'er af mennesker. Og det spiller en vigtig rolle i forsøgene på at få arbejderklassen til at acceptere den borgerlige orden. Lederne af de socialdemokratiske og stalinistiske partier bruger det til at aflede og bremse arbejderklassens kamp og som et organ hvor de kan organisere klassesamarbejdet.

Selvom folketinget og alt hvad dertil hører er helt igennem borgerligt, betyder det ikke, at det er udelukket, at arbejderklassen kan slå borgerskabets kriseangreb tilbage. Erfaringerne fra klassekampen i 70'erne viser, at det i høj grad er muligt.

F.eks. lykkedes det aldrig for borgerskabet gennem indkomstpolitikken at holde lønglidningen indenfor de afstukne rammer. Ved at holde sammen og gå i aktion på arbejdspladserne, i gaderne, i boligkvartererne, overalt hvor den arbejdende befolkning er sammen i dagligdagen, kan der opbygges en styrke, en magt, der kan tvinge borgerskabet på tilbagetog.

Skal dette forsvar mod arbejdsløshed, høje huslejer og meget mere være effektivt, og skal arbejderklassen endelig gøre sig fri af udbytning og undertrykkelse, bliver det afgørende imidlertid, at arbejdsgiverne fratages magten over produktionsmidlerne, at deres stat ødelægges, og at arbejderklassen opbygger sine egne organisationer, der kan blive en alternativ statsmagt til den, vi kender i dag.

Et revolutionært folketingsarbejde kan bidrage positivt til denne proces, og kan være med til at fremme det socialistiske demokrati, der er det borgerlige langt overlegent. Det kan lade sig gøre hvis de forventninger og den autoritet, som store dele af arbejderklassen tillægger folketetinget, bruges til at pege på nødvendigheden af radikale indgreb overfor kapitalistklassen, som det eneste der effektivt kan forsvare arbejderklassen.

Folketinget er derfor en vigtig politisk talerstol hvorfra SAP vil stille de reformistiske arbejderpartier til ansvar. Kræve af dem at de konsekvent forsvare arbejderklassens interesser. Kræve af dem, at de kæmper for dannelsen af en arbejder-regering, der tager beslutninger til gavn for arbejderklassen og som støtter arbejdernes kamp og organisationer.

Vi kan ikke spå om hvornår illusionerne om folketetinget endelig bryder sammen i bredere dele af arbejderklassen, og hvornår den begynder udelukkende at fæste lid til de institutioner og kamporganer den selv har udviklet. Men så længe forestillingerne om det borgerlige demokrati stadigvæk eksisterer, kan et taktisk rigtigt revolutionært folketingsarbejde have en meget vigtig betydning.

Hvis klassekampen skulle udvikle sig således, at der blev dannet en arbejderregering med udgangspunkt i folketetinget, ville dette markere begyndelsen til enden for det borgerlige demokrati. En sådan arbejderregering må vende sig imod hele det klassegrundlag hvorpå det borgerlige parlament har hvilet. En arbejderregering må bryde borgerskabets bastioner. Kapitalens herredømme over produktionen må brydes og den borgerlige stat må nedbrydes. En arbejderregering må sikre arbejderklassen og dens allierede større og større magt og indflydelse over produktionen og over samfundet i øvrigt. Og den må

støtte sig på disse bastioner i opgøret med borgerskabet.

På denne måde vil en arbejderregering pege fremad mod et egentligt opgør med det borgerlige samfund, og den vil pege frem mod et nyt politisk system, hvor de afgørende beslutninger træffes direkte af de involverede parter, af producenterne, af beboerne selv osv. En arbejderregering vil således åbne for dannelsen af en ny type stat, en arbejderstat.

Arbejderkontrol og arbejdderråd

Arbejderklassens stat i stedet for kapitalistklassens — det kan lyde noget fjernt. Mange vil spørge — og det med rette — hvordan opbygger arbejderklassen sin egen stat? Det hænger sammen med spørgsmålet: Hvordan får arbejderklassen styrken til at overtage produktionsmidlerne og dermed grundlaget for al magt i samfundet?

Heldigvis er vi ikke overladt til gætterier og spekulationer. Ud fra de revolutionære bevægelser, der har eksisteret i kapitalismens historie, tegner der sig et klart mønster for, hvordan arbejderklassens kampe udvikler sig frem mod det endelige opgør med det kapitalistiske samfund. Ved at lære både af de mislykkede og de succesrige revolutioner kan vi forudse -- i hovedtrækkene — hvordan revolutionen vil udvikle sig, og hvilke fejl arbejderklassen må undgå. Ikke mindst det sidste er vigtigt.

Allerede en minister i det gamle Preussen sagde: „Enhver strejke bærer revolutionens sæd“. Og det er rigtigt.

De fleste strejker opstår af simple grunde:

- Arbejdere vil have mere i løn eller forhindre lønnedgang.
- Arbejdere vil ikke finde sig i diktatoriske og åbenbart urimelige ordrer fra arbejdsgiveren eller hans håndlangere.
- Arbejdere vil forhindre fyringer.

Strejker opstår altså fordi arbejdere vil have helt elementære krav opfyldt, men samtidig angriber en strejke noget helt afgørende for arbejdsgiverne og for det kapitalistiske system: retten til enerådigt at afgøre alt, hvad der foregår på fabrikken, retten til at lede og fordele arbejdet.

Men ikke alle strejker bærer i samme grad „revolutionens sæd“ i sig. Har en bureaukratisk fagforenings-ledelse dikteret strejke uden om medlemmerne, og får de besked på at gå hjem og vente på at pumperne afgør, at arbejdet skal genoptages, er strejken mindre effektiv. Og den forbereder på ingen måde arbejderklassen på den afgørende styrkeprøve med kapitalistklassen. Sådan er mange overenskomststrejker i Danmark foregået.

Men der findes en helt anden slags strejker, hvor arbejderne

fra starten har været med til at formulere kravene, hvor arbejdermøder dagligt diskuterer udviklingen, tager beslutningerne, vælger en strejke-ledelse og fordeler opgaverne, og hvor alle er aktive for at styrke kampen. Nogle steder har arbejderne desuden besat fabrikken for at sikre at produktionen ikke fortsættes af skruibrækkere eller for at forhindre arbejdsgiverne i at flytte maskinerne.

De sidste fire-fem år har der været en del af den slags strejker i Danmark.

Arbejderne, der har deltaget i dem, har — ligesom tusinder af arbejdere i andre lande — erfaret:

- et nyt fællesskab mellem arbejderne og med deres familier opstår,

- folk der aldrig har stået på en talerstol, holder taler på fabrikker rundt om i landet, for at fortælle om aktionen,

- faglige og politiske spørgsmål, som mange tidligere har været ligeglade med, får pludselig en helt ny betydning,

- folk bliver mere lydhøre over for socialistiske løsninger,

- man begynder at gennemskue pressens, radioens og TV's borgerlige propaganda,

- og først og fremmest erkender mange, at den daglige passivitet, underkastelse og lydighed over for arbejdsgiveren, over for politi og dommer, over for alle former for påvungne autoriteter, ikke er naturgiven, men kan modstås, når man står sammen.

Strejkende arbejdere oplever i praksis, hvem der er venner, og hvem der er fjender, og at arbejderklassen har både styrken og evnen til selv at bestemme og styre.

Men ikke alene bliver det tydeligt, at arbejderklassen *kan* tage beslutningerne. De får også for første gang *muligheden*. I „normale“ tider bedriver kapitalisterne politik gennem deres daglige brug af den magt, de har som ledere af samfundsøkonomien. Derimod tvinges arbejderne til at være faglige og politisk aktive uden for arbejdstiden.

Det ændrer sig under strejker og andre konflikter. De ansatte begynder at handle fagligt og politisk sammen i arbejdstiden og i arbejdsituationen.

Heller ikke alle krav, arbejderklassen rejser, udfordrer kapitalisterne i samme grad. Almindelige lønkrav, protester mod husleje-stigninger, sociale nedskæringer og den slags krav kan arbejdsgiverne til tider vælge at acceptere. Bagefter henter de det tabte hjem via prisforhøjelser og andre nedskæringer.

Demokratiske rettigheder var kapitalistklassen selv med til at

indføre - i kamp mod det gamle godsejervælde. De priser højt beTolkningens ret til at vælge et folketing hvert fjerde år, samtidig med at de forsøger at fjerne arbejdernes indflydelse på egne løn og arbejdsforhold. Og under alle omstændigheder betydningen af disse formelle demokratiske rettigheder begrænset af, at kapitalisterne sidder på de store værdier Vi ved alle, at y-trigsfriheden er lige for alle, men at det koster millioner at købe en rotationspresse.

Derfor slår krav om højere løn eller krav om demokratiske rettigheder ikke til. Slet ikke i den slags krisetider, Danmark og resten af den kapitalistiske verden befinder sig i. Disse krav er vigtige. Mange kampe starter omkring den slags krav. Men skal reallønnen virkelig fastholdes, skal de demokratiske rettigheder forsvares effektivt, er det nødvendigt at rejse krav, der direkte angriber det kapitalistiske systems grundpiller og kapitalistklassens magt.

Overgangskrav er den traditionelle betegnelse for den slags krav i den internationale revolutionære bevægelse. Disse krav udgør en vigtig del af den arbejderpolitik, vi har opstillet i et tidligere kapitel.

Nogle af de centrale er: 1) 100% automatisk og øjeblikkelig dyrtidsregulering, også kaldet en glidende lønskala, kontrolleret af priskomiteer valgt på arbejdspladser og i boligkvarterer. 2) Fordeling af det eksisterende arbejde ved nedsættelse af arbejdstiden med fuld løn, også kaldet en glidende arbejdstidsskala. 3) Ophævelse af forretningshemmeligheden og åbning af virksomhedens regnskabsbøger.

Helt afgørende i rækken af overgangskrav er kravene om *arbejderkontrol* med alt, hvad der foregår på arbejdspladsen, og *arbejderveto* over for arbejdsgiverens initiativer.

Gang på gang rejser arbejdere disse krav under en eller anden form: for at sikre, at en arbejdstids-nedsættelse ikke bruges til at øge tempoet — for at sikre, at bestemmelser om arbejdsmiljøet overholdes — for at standse tyranniske arbejderledere — for at forhindre kapitalisten i at udsulte virksomheden eller forberede en flytning af den.

Kravet om arbejderkontrol — og andre overgangskrav -- opstar altså ud fra de daglige problemer, som arbejdere møder på fabrikken, men samtidig peger de frem mod en situation, hvor arbejderklassen styrer samfundet. De angriber arbejdsgivernes magt, og de forbereder arbejderne på at styre produktion og samfund.

Strejker og arbejderkontrol på enkelte virksomheder støder straks på en modstand, der er stærkere end virksomhedens ejere.

Arbejdsgiverne slutter sig sammen for at bekæmpe de strejkende arbejdere, og de tager statens forskellige organer i brug: Arbejdsret, politi, bistandskontorer, o.s.v.

Presset fra kapitalistklassen tvinger arbejderne til at udvide strejke-aktionerne og til at udvide arbejder-kontrollen ud over den enkelte fabriks rammer.

Under omfattende kampe som storstrejker, vil det være nødvendigt at sikre at strejken rammer arbejdsgiverne hårdt muligt. Derfor må arbejderne overtage dele af produktionen og distributionen.

Det skete f.eks. under en generalstrejke i Liege i Belgien i 1960-61. Strejkeledelsen regulerede trafikken i byen og forbød lastbiler, som ikke havde passer-seddel fra strejkekomiteen, at komme ind i byen. Borgerskabet bøjede sig og begav sig til fagforenings-kontorerne, som de plejede at henvende sig til rådhuset.

Under generalstrejken i maj 1968 i Frankrig organiserede strejke-ledelsen i byen Nantes forsyningen af fødevarer i samarbejde med bønder, der støttede strejken. Butikker fik lov til at holde åbent på betingelse af, at de handlede uden om storegrossisterne og holdt sig til de normal-priser, som strejke-ledeksen havde fastlagt.

På samme måde blev alt andet fra elektricitet og brændsel til børnepasning organiseret af strejke-ledelsen.

Samtidig med at strejkerne udvides til at gælde større og større dele af samfundet, udvikler arbejderne en bedre og mere demokratisk organisering. Arbejdermøder på fabrikkerne vælger strejkekomiteer og sender delegerede til møder for hele branchen og for hele byen.

Vi kalder disse organer for *arbejderråd*, I den russiske revolution blev de kaldt for sovjetter. Lignende organer er også opstået i revolutionære opsving, der ikke har nået deres mål: omvæltningen af kapitalismen. I den spanske borgerkrig blev de kaldt militser, og i Chile var man inden kuppet ved at opbygge arbejdermagtsorganer under betegnelsen cordones industriales.

Kernen i arbejderrådene vil altid være de direkte valgte repræsentanter for arbejderne i industrien. De udgør den stærkeste del af den arbejdende befolkning og andre allierede i kampen.

Disse grupper vil derfor også være repræsenteret i arbejderrådene via valg på arbejdspladser, i boligkvarterer eller på kasernerne.

På den måde opbygger arbejderklassen i kampen mod arbejdsgiverne organer, der kan være grundlaget for den stat, som skal afløse den borgerlige. Startende med magten på

fabrikken udvider kampen sig til magten i byen eller regionen, hvor arbejderrådene påtager sig opgaver, som normalt hører under den borgerlige stat eller den private kapital: fordeling af fødevarer, transport o.l. Fra det tidspunkt må arbejderklassen enten gå videre til kampen om magten i hele samfundet eller lade sig slå tilbage.

Gennem hele denne udvikling, denne stadige konfrontation med arbejdsgiverne og deres stat, erfarer flere og flere arbejdere i praksis, at den socialistiske revolution både er nødvendig og mulig.

Der er opsving og tilbageslag i denne kamp. Vi ved alle, at generalstrejken i Frankrig i 1968 ikke udviklede sig til et opgør om magten. Men ud af disse kamp opstår der et nyt lag af arbejderledere, Arbejderklassens flertal ser i praksis, hvem der forråder kampen, og hvem der fører den frem til nye resultater. Og gennem en stadig mere udviklet arbejderkontrol, der nogle gange bliver til arbejderstyring, forbereder og uddanner arbejderklassen sig til at overtage magten i samfundet.

Dobbeltmagt og revolution,

Arbejdsgiverne ser ikke passivt til, mens arbejderklassen erobrer stadig flere rettigheder, opbygger arbejderkontrol på fabrikkerne og i perioder kontrollerer hele byer. Det viser al historisk erfaring,

I et hvilket som helst land, hvor de arbejdende masser har rejst sig mod den herskende klasse, har den svaret igen med alle mulige former for sabotage: Den neddæmper produktionen, standser fabrikker, lukker transport-forbindelser og sender kapital ud af landet. Sådan skete det bl.a. i Rusland i 1917, Cuba 1959, Portugal 1974 og Iran 1978/79.

Samtidig forsøger de på een gang at inddrage de bureaukratiske ledere i arbejderklassens partier i et folkefronts-samarbejde, der skal holde kampen tilbage, — og opbygger væbnede bander, der angriber arbejderne enkeltvis, deres møder, deres fagforeninger og deres demonstrationer.

Eet af en truet herskende klasses sidste våben er et kontra-revolutionært kup ved hjælp af den borgerlige stats hær. Vi så det skete i Chile, og lignende planer — udarbejdet af NATO — er afsløret i Grækenland og Italien.

Denne sabotage kan kun modarbejdes ved at udvide og forstærke arbejderkontrollen og arbejderrådene. Samtidig kræver den, at arbejderklassen bevæbner sig for at forsvare sig mod de højreorienterede bander.

I det øjeblik arbejderrådene er centraliseret for hele landet,

de er støttet af arbejdarmilitser, og befolkningen har tillid til dem, eksisterer der en *dobbeltmagts-situation*. Borgerskabets — svækkede — magt, som den udøver gennem den borgerlige stat, står konfronteret med arbejderklassens magt i form af demokratisk valgte og centraliserede arbejderråd.

Sådan en dobbeltmagts-situation eksisterede i Rusland umiddelbart inden oktoberrevolutionen i 1917.

Denne situation kan ikke vare ved ret længe. Den er uhyre ustabil. Ingen af de to klasser vil affinde sig med den andens magt. En del af produktionen er standset på grund af kapitalisternes sabotage, en anden er sat under arbejderstyring.

På det tidspunkt er det nødvendigt, at arbejderklassens store flertal forstår, at det ikke længere er nok at rejse krav til den borgerlige stat. Nu må den knuses og erstattes af arbejderklassens egen.

Om det lykkes, afhænger af mange forhold: Er borgerskabet og dets stat i tilstrækkelig dyb krise? Er anti-militaristisk arbejde inden for hæren og opbygningen af arbejder-militsen så udviklet, at borgerskabet ikke kan benytte hæren til en kontrarevolution? Har arbejderklassen tillid til sin egen styrke? Har den samlet andre lag i samfundet omkring sig? Eksisterer der et revolutionært parti, der er rodfæstet i og har vundet tillid hos arbejdermasserne, og som kan pege på de nødvendige initiativer i det afgørende øjeblik?

Er alle disse forudsætninger opfyldt, kan arbejderklassen vinde den endelige konfrontation, nedbryde alle den borgerlige stats vigtigste organer og indsætte sin egen regering, der bygger på arbejderrådene. Denne regerings første opgaver vil bestå i at fortsætte mobiliseringerne, ekspropriere alle afgørende industrier, banker, forsikrings-selskaber og indføre statsmonopol på udenrigs-handlen.

Når det er sket, har arbejderklassen frigjort sig fra kapitalismen og skabt en arbejderstat, hvor det kapitalistiske marked ikke længere dirigerer produktionen, men er erstattet af de arbejdendes demokratisk udviklede planøkonomi. Og staten er ikke længere et redskab for et herskende mindretal — kapitalistklassen — til at holde et flertal ned, men tværtimod de arbejdendes redskab til at holde den gamle kapitalistklasse nede og forhindre den i at gennemføre en kontrarevolution. Derfor kaldes det arbejdende flertals demokratiske klasse-herredømme i den revolutionære marxistiske tradition for *proletariatets diktatur*.

Fredelig revolution?

Socialister bliver ofte spurgt, om de går ind for en fredelig eller

en voldelig revolution. Til det svarer Socialistisk Arbejderparti for det første: En af de vigtigste grunde til at bekæmpe det kapitalistiske system er den vold, som det skaber.

Det 20. århundredes imperialistiske borgerskab er uden tvivl historiens mest voldelige, terroristiske klasse. Det fremgår ikke mindst af, at det er netop denne klasse, der har skabt risiko for menneskehedens udslettelse gennem en kernevåben-krig.

De to verdenskrige og USA's langvarige krigsførsel i Sydøstasien har demonstreret borgerskabets formidable evne til at ødelægge¹ ikke blot „fjendens“ militære slagkraft, men hele civilbefolkninger samt jorden, skovene og fabrikkerne.

Dertil kommer den daglige vold, som det borgerlige system frembringer: volden fra politiet, volden i skolen, volden på arbejdspladserne, volden i familien, volden på værtshusene — kort sagt i alle de institutioner, klasse-samfundet bygger på og som dets forsvarere er stolte af.

Den socialistiske revolution vil derfor have som en hovedopgave at sætte en stopper for den fantastiske grad af vold, masserne udsættes for.

De arbejdende masser kendetegnes i vidt omfang af den „voldsmentalitet“, der er en naturlig del af den bredere ideologiske påvirkning fra den borgerlige orden. Ikke desto mindre eksisterer der en klar forbindelse mellem en klassebevidst holdning og en vilje til at kæmpe for sine egne interesser uden at anvende muskel-argumenter.

Derfor er arbejderbevægelsens vold altid af *defensiv* karakter. Den finder kun sted, hvor den er absolut påkrævet. Aktionerende, solidariske arbejdere, der forsvarer deres klasseinteresser, står således moralsk milevidt over det borgerskab, som ved mindste påskud står parat med alt fra schæferhunde til kernevåben,

Stillet over for spørgsmålet, om vi er for vold, svarer SAP utvetydigt nej! Men samtidig svarer vi også nej på spørgsmålet, om vi anbefaler masserne at bøje sig for trusler om vold.

4. Internationale støttede vietnamesernes kamp mod den tilsyneladende overmægtige USA-imperialisme. 4. Internationale deltog i den masse-mobilisering, der vältede Shah-diktaturet i Iran, skønt dette diktatur prøvede at drukne modstanden i blod. På samme måde støtter SAP de blokader, arbejdere organiserer, og vi opfordrer til, at bredere dele af arbejderbevægelsen støtter dem, når de overfaldes af politiet.

Henne klasse-holdning til vold gælder også i den revolutionære situation. Som tidligere nævnt viser alle historiens erfaringer, at borgerskabet i en kritisk situation vil kaste alle „de-

mokratiske" spilleregler over bord og gribe til vold for at hindre, at arbejderne tager magten. Og lige så mange erfaringer viser, at de reformistiske arbejder-parti-ledelser benytter deres indflydelse til at hindre, at masserne forbereder et forsvar.

Det skete, da fascismen truede i 30'erne, da den såkaldte fre-delige, parlamentariske vej til socialismen i Chile i 1973 blev en blodig og uparlamentarisk vej tilbage til diktaturet.

I Rusland i 1917 derimod havde arbejderklassen under ledelse af Bolsjevikpartiet bevæbnet sig og vundet de menige i hæren til deres side. Derfor var selve den russiske revolution en af de mindst blodige omvæltninger. Først da de imperialistiske lande begyndte at indvadere Sovjetunionen kostede det tusinder af menneskeliv.

V. OVERGANGSSAMFUND, SOCIALISME, KOMMUNISME.

Arbejderstaten vokser ud af kapitalismen

Socialistisk Arbejderparti har ikke en fuld færdig og smuk tegning af samfundet efter revolutionen. Det er ikke muligt, og det villie heller ikke være ønskeligt. Det afgørende er, at når arbejderklassen har taget magten i samfundet, kan den indrette det, som den arbejdende befolknings store flertal ønsker. Efter at have afskaffet kapitalismen, er det muligt at planlægge efter masserne;; behov i stedet for at lade samfundet styre af markedskræfterne,

Hvad vi kan sige om samfundet efter kapitalismen, er dels, at det bygger på det kapitalistiske samfund, det er udsprunget af, dels kan vi vise, hvilke muligheder arbejderklassen har, når den har taget magten over produktionsmidlerne og underlagt dem en demokratisk plan.

Det er vigtigt at forstå at arbejderstaten umiddelbart efter en revolution ikke starter med „en blank tavle“. Vi vil stå med de fabrikker, de mennesker, de arbejdsmidler, den forurening, som kapitalismen skabte, og det er på det grundlag, vi skal opbygge et nyt socialistisk samfund. Og det er ud fra den forståelse, at vi kan forudsæ nogle hovedlinier i den udvikling, arbejderstaten må gennemgå

Opgaven er altså ikke løst, fordi den private ejendomsret til produktionsmidlerne er afskaffet, og staten har fået monopol på udenrigshandlen. Foran os står på det tidspunkt en fortsat gradvis udvikling af samfundet frem mod kommunismen, hvor alle „yder efter evne og nyder efter behov“. Denne gradvise udvikling med stadige ændringer af samfundet er en del af den *permanente revolution*.

Øjeblikkelige forbedringer for de arbejdende

Uanset hvilke problemer en arbejderstat står overfor, straks efter at kapitalismen er smidt på porten, vil den umiddelbart kunne gennemføre enorme forbedringer af arbejderklassens levestandard. Arbejdstiden vil umiddelbart kunne nedsættes. Alle unge vil kunne få en uddannelse og en løn, så de kan leve imens. Ingen vil behøve at frygte materiel nød, hverken nu eller i fremtiden.

Arbejderstaten vil udbygge dag-institutioner, folke-køkkener, kollektive vaskerier osv. På den måde vil en væsentlig del af det materielle grundlag være skabt for, at kvinden kan frigøre sig fra dobbelt-arbejde på arbejde og i hjemmet.

Ligesådan vil der blive bygget boliger i tilstrækkeligt omfang og i varierende former, så der bliver muligheder for at eksperimentere med andre samlivsformer end familien.

Vi vil have mulighed for at hjælpe sultende og nødlidende i de halv- og hel-koloniale lande i en helt anden målestok end i dag. Et eksempel, som kan antyde, hvilke uanede muligheder inden for dette felt vi vil have: Arbejderstaten Cuba, der må leve under konstant trussel fra USA, og som opstod på et væsentligt lavere økonomisk niveau end Danmark i dag, sender flere læger ud i verden for at hjælpe fattige lande end FN's Verdenssundhedsorganisation, WHO.

Alle disse forbedringer og mange flere, sådan som arbejderklassen nu vælger at fordele produktions-resultatet, vil være mulige, først og fremmest fordi det umådelige spild af ressourcer, som kapitalismen er skyld i, kan afskaffes.

På utallige måder misbruger det kapitalistiske system råstoffer og menneskelige ressourcer, fordi produktionen bliver bestemt af, hvad der giver profit, og ikke af, hvad befolkningen har brug for.

I arbejderstaten vil varer ikke blive destrueret, fordi de ikke kan indbringe tilstrækkelig profit. Der vil ikke blive forsket på fabrikkerne i, hvordan man fremstiller varer, der *hurtigt forrådes*. Tværtimod vil videnskabsmænd kunne bruge deres viden til gavn for menneskeheden og forske i, hvordan vi kan fremstille de mest holdbare produkter.

Alle mennesker og alle de penge, der idag bruges til fordummende reklame og luksus-produktion, vil kunne frigøres til andre formål. En stor del af dem, der idag beskæftiges i det juridiske system, salgs-agenter, reklamefolk, kontrollanter og formænd vil kunne afskaffes.

Stort dele af det sociale system vil kunne nedlægges, fordi profit-produktionen ikke længere slider folk op og invaliderer dem. i stedet vil en demokratisk planlægning sikre, at en stor del af de mennesker, som kapitalismen har ødelagt, kan indgå i produktionen så meget, som deres kræfter tillader.

Et af de mest kostbare træk ved kapitalismen er de jævnlige kriser, hvor maskiner står stille, og arbejdere går arbejdsløse. Når „kræfternes frie spil“ er erstattet med en planøkonomi, vil de økonomiske kriser ikke opstå

Når arbejderne selv bestemmer, frigøres der enorme skabende kræfter, både i produktionen og i alle andre dele af samfundslivet.

Mange tror ikke, det er muligt at opnå alle disse forbedringer på een gang. For kapitalismens misbrug af ressourcerne har opdraget dem til at tro på at det er nødvendigt at betale med forringelser på et område for at få forbedringer på et andet.

De materielle fremskridt, som en socialistisk revolution åbner for, behøver vi ikke kun gætte om. De fremgår af enhver sammenligning mellem to lande, hvis økonomiske tilstand har været nogenlunde ens, men hvoraf det ene land har gjort det af med kapitalismen gennem en revolution.

Sådanne to lande er Indien og Kina. Frem til den kinesiske revolution i 1949 var de begge tilbagestående koloni-lande, som blev udplyndret af kapitalismen, hærgede af krig, sult, sygdom og analfabetisme.

Revolutionen i Kina medførte, at en helt ny økonomisk udvikling kunne startes. Befolkningens elementære behov kunne blive udgangspunktet for en økonomisk vækst. I dag eksisterer sult ikke i Kina, og der er sket en kolossal forbedring af befolkningens sundhedstilstand.

Derimod er Indien, som ikke endnu har haft en revolution, plaget af hungersnød og epidemier.

En tilsvarende sammenligning mellem Spanien og Rusland, før og efter revolutionen i 1917, giver samme resultat:

Mens Spanien forblev et tilbagestående land i hele perioden mellem de to verdenskrige, gjorde Sovjetunionen store økonomiske fremskridt. På en række områder nåede Sovjet en plads blandt verdens førende industri-nationer.

Mens de fleste kapitalistiske lande oplevede en faldende industri-produktion, steg den i Sovjetunionen i ti-året -

mere end ti gange.

Et samfund, der er tusind gange så demokratisk.

De materielle forbedringer, det arbejdende flertal i befolkningen vil opnå, hænger tæt sammen med den demokratiske styring af det nye samfund. Nedsættelse af arbejdstiden vil gøre det muligt for alle arbejdere at deltage i det politiske liv, at være med i alle beslutninger fra den enkelte fabrik til samfundet som helhed.

Og omvendt er en betingelse for virkelige fremskridt, at arbejderne deltager i planlægning, beslutning og udførelse. I de arbejderstater, hvor et bureaukrati har tilranet sig den politiske magt, spildes umådelige ressourcer på grund af bureaukratisk fejlplanlægning, og fordi arbejderne ikke føler et ansvar over for en plan, de ikke selv har haft indflydelse på.

Som beskrevet i et tidligere kapitel vil arbejderstatens styrende organer udspringe af kampen mod kapitalismen. Gennem en struktur af arbejdderråd vil arbejderne diskutere, beslutte og vælge repræsentanter til højere organer. For det store flertal af befolkningen vil dette system være tusinde gange så demokratisk som det mest demokratiske kapitalistiske samfund.

For det første fordi demokratiet ikke længere er en slags pynt på lagkagen, men udstrækker sig til alle dele af samfundet, først og fremmest produktionen.

For det andet splitter det parlamentariske system arbejderklassen op i enkelt-individer og giver den derfor ingen mulighed for at udnytte sin styrke, som består i kollektive beslutninger og handlinger der, hvor klassen rent faktisk *arbejder, bor, lever*, og hvor grundlaget for samfundets aktiviteter er: i produktionen. Også derfor er arbejdderråds-systemet mere demokratisk end folketings-„demokratiet“.

Arbejder-rådene vil hurtigt afskaffe hele embedsmands-systemet. I arbejder-staten vil den falske opdeling mellem lovgivende, dømmende og udøvende magt ikke eksistere. Fabriksråd vil tage beslutninger om den enkelte virksomhed og selv udføre dem. De vil vælge delegerede til lokale og nationale arbejder-råd, som skal tage beslutningerne og udføre dem — og lige sådan på regerings-plan.

Forskellen til den borgerlige stat og dens embedsmænd vil bestå i, at mange af de opgaver vil blive løst af arbejderne selv. Og de, der i kortere eller længere tid må frigøres fra produktionen til særlige administrative opgaver, *vælges* og kan øjeblikkelig trækkes tilbage, hvis arbejderne er utilfredse med dem. Disse stillinger vil også gå på skift.

Der vil ikke følge privilegier med disse administrative opgaver. De vil blive aflønnet med en gennemsnits-arbejderløn.

At have ret, er under kapitalismen at have penge. Den herskende klasse af kapitalister har udformet rets-væsenet, lovene, ordens-væsenet og straffe-systemet, så deres egen magt og ejendom forsvares mod arbejderklassen og andre undertrykte grupper, der skal afskrækkes fra at røre kapitalisternes værdier og privilegier.

Under en socialistisk revolution vil ordens- og rets-myndigheden allerede blive flyttet ud til de folkelige magt-organer, hvori det arbejdende flertal begynder at styre samfundet. Disse opgaver skal ikke længere løses af særlige korps, der betales af en stat, og som er vendt mod almindelige arbejdende mennesker. Dette var netop kun nødvendigt i det gamle kapitalistiske samfund, fordi det var mindretallets diktatur over flertallet.

Selv om befolkningens flertal har overtaget magten over samfundet, vil holdningerne fra det gamle samfund ikke forsvinde med et eneste slag. Forbrydelser, f.eks, tyveri, vil stadig forekomme, omend i mindre omfang.

Alene det forhold, at vi stadig vil befinde os i en vis mangel-situation, så alle ikke kan få alt, gør det nødvendigt at fortsætte med en personlig ejendoms-ret — ikke til produktions-midlerne længere, men til personlige forbrugs-goder, man stadig skal købe og betale for. Tyveri vil derfor ikke ophøre.

Sådanne lov-overtrædelser skal opklares og dømmes af det nye socialistiske ordens-væsen, som består af grupper, der er valgt til denne opgave af de nye folkemagts-organer på en fabrik, i et bolig-kvarter eller i en anden enhed. Disse grupper vil netop nemmere kunne opklare og forstå sådanne lov-overtrædelser, fordi de til daglig lever og arbejder sammen med de folk, der har begået overtrædelsen.

For at undgå at den samme forbrydelse behandles forskelligt i forskellige lokal-områder, vil den nationale sovjet fastlægge en fælles straf-ramme. Alle kan anke en dom til et nationalt råd, der også vælges direkte af befolkningen.

De bedste sider af den borgerlige rets-pleje skal stadig gælde: Anklageren har bevisbyrden, den anklagede er uskyldig indtil det modsatte er bevist, og den anklagede vælger frit sin forsvarer.

De mest udstrakte demokratiske rettigheder vil sikre den bedste og hurtigste udvikling af produktiv-krafterne under proletariatets diktatur og dermed fremme den permanente revolutions pros mod det socialistiske og det kommunistiske samfund.

Derfor afviser SAP den politiske undertrykkelse, bureaukratiet i de degenererede og deformerede arbejdstater, Kina. Sov-

jet, Jugoslavien o.s.v. opretholder. Den passivitet og umyndiggørelse, som arbejderklassen fastholdes i, svækker arbejderstaten og kompromitterer socialismen over for arbejderklassen i de kapitalistiske lande.

I arbejder-rådene må det derfor være tilladt at organisere sig i forskellige partier, grupper, tendenser o.l. for alle, der retter sig efter beslutningerne og lovene i arbejderstaten, men som har forskellige synspunkter om, hvordan den videre udvikling skal forløbe.

Arbejderstaten kan og må sikre, at alle tendenser i arbejderbevægelsen får *reelle* muligheder for at komme til orde. De må have adgang til trykkerier, aviser, forsamlings-lokaler, til radio og TV.

Egentlige borgerlige strømninger og i det hele taget tendenser, der i handling forsøger at svække arbejderstaten, bekæmpes bedst og mest effektivt ved en åben politisk diskussion. Samtidig vil den økonomiske og sociale udvikling fjerne grundlaget for alle ideer om at give fabrikkerne tilbage til kapitalisterne og husene tilbage til bolighajerne.

Overgangssamfundet og verdensrevolutionen.

Selv om afskaffelsen af kapitalismen i Danmark umiddelbart vil skabe grundlaget for store fremskridt, eksisterer der måske store kapitalistiske lande, et imperialistisk system, rundt om Danmark, der sætter grænser for, hvor store skridt fremad vi kan tage i udviklingen og udvidelsen af levestandarden og af arbejderdemokratiet.

Et af de fremskridt, kapitalismen har bragt verden i forhold til de feudale samfund, er udviklingen af en international arbejdsdeling. Kapitalismen har via verdensmarkedet skabt et internationalt økonomisk system, som er uretfærdigt, irrationelt, og som hele tiden trues af protektionistiske foranstaltninger, fordi det er baseret på profit-interesser. Men i forhold til de isolerede feudale samfund er det et fremskridt.

En arbejderstat i Danmark vil ikke kunne udnytte denne internationale arbejdsdeling, så længe væsentlige industrilande er underlagt kapitalismen. Planøkonomiens fordele vil blive hæmmet.

Tværtimod risikerer arbejderstaten Danmark, at de kapitalistiske lande bevidst isolerer os økonomisk og handelsmæssigt i et forsøg på at slå revolutionen tilbage.

De imperialistiske lande vil ikke nøjes med økonomisk krig. De vil også forsøge direkte militære angreb. Derfor må en arbejderstat i et kapitalistisk verdenssamfund „spilde“ ressourcer på

et militært forsvar. Det vil være en kvalitativ anden hær, fordi den vil hygge på arbejderklassens egen bevæbning, men det vil kræve moderne våben og dermed koste dyrt,

Så længe arbejderstaten ikke kan indgå i en verdens-omspændende plan-økonomi, og så længe den konstant må forberede et forsvar mod den internationale kontra-revolution, vil den ikke kunne udnytte alle planøkonomiens fortrin. Den vil ikke kunne opbygge et *socialistisk* samfund.

Den risikerer også i kritiske situationer at måtte indskrænke demokratiet for de partier og personer, der i handling organiserer kontra-revolutionen, dvs. ikke anerkender den nye sovjetmagts lovlighed.

Arbejderklassen må via sine demokratiske arbejdsråd tage de forholdsregler den finder nødvendige for at forsvare arbejderstaten.

På det økonomiske område kan arbejderstaten i denne fase, som vi kalder *overgangs-samfundet*, blive tvunget til at give midlertidige 'indrømmelser' til rester af den gamle kapitalistklasse. Arbejderstaten må indgå handels-aftaler med de imperialistiske lande for at sikre tilførsel af råvarer og teknologi, selv om det øger imperialismens muligheder for at undergrave revolutionen.

Hvis bureaukratier stadig hersker i de andre arbejderstater, vil også indrømmelser til dem være nødvendige.

Mer, uanset hvilke indrømmelser arbejderstaten må give til imperialismen, uanset hvilke begrænsninger i de demokratiske rettigheder den midlertidigt må indføre, uanset hvilke tilbageskridt i den revolutionære proces man må affinde sig med, er det, nødvendigt, at disse forholdsregler bliver kaldt ved deres rette navn.

Det må siges lige ud, at det er *indrømmelser og kompromisser*, og at det er *midlertidige og unormale* indgreb i demokratiet.

Og alle arbejderstatens love, dekreter og initiativer må ses i lyset af en altafgørende opgave: at udbrede revolutionen til resten af verden. Ikke af moralske eller velgørende grunde, men fordi *kun* afskaffelsen af kapitalismen på verdensplan kan sikre arbejderstatens fortsatte eksistens og forhindre en kontra-revolution.

Derfor må handels-aftaler med imperialistiske lande eller økonomisk hjælp fra diktatoriske bureaukratier støtte den anti-kapitalistiske kamp i de imperialistiske lande eller den politiske revolution i de degenererede og deformerede arbejderstater.

Det verdens-socialistiske samfund

Når den socialistiske revolution er gennemført på verdensplan, vil arbejderstaten Danmark være en del af en føderation af socialistiske republikker. Fra da af vil arbejderne kunne udnytte planøkonomiens fordele på et kvalitativt højere stade end i overgangs-samfundet. Danmark vil på linie med andre socialistiske republikker indgå i en demokratisk besluttet international arbejdsdeling, der sikrer, at verdens materielle og menneskelige ressourcer anvendes til størst mulig gavn for menneskeheden.

Samtidig vil vi kunne spare alle udgifter til militæret. Når den internationale kapitalist-klasse ikke har magten i noget vigtigt land længere, vil der heller ikke være brug for en hær. Grundlaget for krige overhovedet vil være fjernet.

Når man samtidig tager højde for den teknologiske og videnskabelige udvikling, der allerede er sat igang i overgangs-samfundet, betyder det, at det nødvendige antal arbejdstimer vil blive endnu mindre. Arbejdet vil få en helt anden betydning end i det kapitalistiske samfund. Det meste af det snavsede, ubehagelige arbejde udføres af maskiner. Arbejdsdelingen mellem håndens og åndens arbejde kan lidt efter lidt ophæves, fordi alle har mulighed, tid og råd til at udvikle deres evner på begge felter.

Indgreb i de demokratiske rettigheder vil sandsynligvis slet ikke være nødvendige og i hvert fald uhyre sjældne. De kontrarevolutionære kræfter vil stå langt svagere, når de ikke bliver bakket op af stærke kapitalist-klasser, der har magten i nogle lande.

På alle felter får den permanente revolution altså et afgørende skub fremad, når den sidste herskende klasse er fjernet. Den vigtigste proces, som verdens-revolutionens sejr sætter igang, er det, revolutionære marxister kalder *statens bort-døen*".

Som beskrevet andre steder i programmet er staten et redskab for en herskende klasse. Staten er nødvendig, fordi og kun fordi der i et samfund hersker modstridende klasse-interesser. I det feudale samfund var staten et redskab for adelen. Under kapitalismen et redskab for det kapitalistiske borgerskab. I overgangs-samfundet og under socialismen et redskab for det store flertal, arbejderklassen.

I det øjeblik, der ikke eksisterer klasser, er der heller ikke længere behov for en stat. Derfor begynder staten at *dø bort* i det socialistiske samfund.

Den bliver ikke fjernet med et slag. I det socialistiske sam-

fund er alle rester af kapitalistklassen ikke fjernet. Arbejderklassen er stadig påvirket af det kapitalistiske samfund, mange er vokset op i. Det gamle samfund sætter på mange måder sit stempel på det nye. Derfor må arbejderklassen have sin egen stat.

Når arbejderrådene har bestemt, hvor stor en del af den samlede produktion, der skal gå til fælles fordeles resten til hver arbejder, efter hvor meget den pågældende har ydet. I denne fase vil der med andre ord være rester af „borgerlig ret“.

Vi må kalde det borgerlig ret, fordi der ikke er tale om nogen egentlig retfærdighed. Det er en ret, som bygger på ulighed. Alle mennesker er ikke ens, og derfor vil ens fordelingskriterier heller ikke være den fuldgyldige løsning. Et retfærdigt samfund, hvor menneskelige og materielle ressourcer udnyttes, så alle yder efter evne og nyder efter behov -- d.v.s. *kommunismen* — kan først skabes efter en overgangsperiode, hvor arbejderklassen går i spidsen for en oprydning efter den borgerlige elendighed.

VI. SOCIALISTISK ARBEJDERPARTI OG 4 INTERNATIONALE

De objektive betingelser for en socialistisk revolution har været tii siede i store dele af dette århundrede. Kapitalismen er gået fra den ene økonomiske, sociale og politiske krise til den anden. Det kapitalistiske system kan ikke længere sikre den fortsatte udvikling af produktiv-kræfterne til gavn for menneskeheden.

Som Trotskij skrev i 1938 i *„overgangsprogrammet“*: „De objektive forudsætninger for den proletariske revolution er ikke blot „modne“. De er begyndt at blive noget rådne.“

Og til tider har der også været: omfattende massekampe, og arbejderklassen har været organiseret i effektive kamp-organisationer, i arbejdersråd. Alligevel har det ikke været tilstrækkeligt ti! at sikre arbejderklassens sejr.

Det er, hvad man kan lære af de nederlag, arbejderklassen har lidt på forskellige tidspunkter af historien, F.eks.: Tyskland 1922-23, Spanien 1936, Frankrig 1968 og Portugal 1974.

Kapitalismens kriser tvinger gang på gang arbejdermasserne ti! kamp for at forsvare leveforhold, demokratiske rettigheder, til tider endog retten til at overleve. Men den socialistiske re-

volutions opgaver er store. En spontan kampvilje og en spontan kamp er af mange grunde ikke tilstrækkelig.

For det første er modstanderen stærk. Kapitalistklassen sidder på den økonomiske magt, fordi den råder over produktionsmidlerne. Hele statsapparatet med dets utallige væbnede enheder er i den herskende klasses hænder, som også råder over pressen, skolen, kultur-medierne og mange andre midler til at påvirke arbejderklassen ideologisk. For slet ikke at tale om den passivitet og umyndiggørelse, selve det daglige arbejde tvinger arbejderne ind i.

Netop fordi det er så stærke kræfter, arbejderklassen er oppe imod, har det bl.a. i de historiske eksempler, vi nævnte ovenfor, været katastrofalt, at den ikke har haft en revolutionær ledelse. Tværtimod har arbejderklassen været domineret af partier, hvis bureaukratiske ledere for enhver pris vil sikre roen og stabiliteten i det kapitalistiske samfund, så de kan fastholde deres privilegier på bekostning af dem, de repræsenterer.

Derfor er den socialistiske revolution svær at gennemføre.

De forskellige kampe, som dele af arbejderklassen fører, skal forenes politisk og organisatorisk i et afgørende slag mod borgerskabets magt. Arbejderklassens allierede i andre lag af samfundet skal samles bag arbejderklassen i det afgørende øeblik. Borgerskabets magt-midler, herunder hæren, skal lammes samtidig, såder kan etableres en revolutionær regering, der baserer sig på arbejderrådene og den kæmpende massebevægelse.

Det er en langstrakt og modsætningsfyldt affære for arbejderklassen at tilkæmpe sig revolutionær bevidsthed. I klasse-samfundet opdeles og splittes befolkningen på tusinde måder. De lever under vidt forskellige betingelser, på forskellige økonomiske og politiske udviklingstrin. Det er vanskeligt at overskue mere end sin egen kamp for at overleve og at sætte sig ud over det omgivende samfunds påvirkninger.

Ganske vist opstår der til stadighed klassebevidsthed og organisering som følge af spontane sammenstød med borgerskabet og dets repræsentanter. Men flertallet vil fortsat nære illusioner om det nuværende samfund, sålænge de daglig ser det fungere og ikke umiddelbart øjner noget troværdigt alternativ.

Derfor opnår arbejderklassen ikke på een gang og i samme grad en tilstrækkelig forståelse for sin reelle stilling i samfundet og en politisk kurs, den må følge for at gøre en ende på undertrykkelsen og bane vejen for et bedre samfund.

Det er umuligt for hele arbejderklassen at fastholde de erfaringer, den som klasse har gjort siden kapitalismens barndom.

Kun det revolutionære parti, der er opbygget omkring et

revolutionært program, og som organiserer de mest bevidste og energiske arbejdere, kan løse denne opgave. Dette parti må være et avantgarde-parti i den betydning, at dets medlemmer er de arbejdere, der bedst er i stand til at opsummere og fastholde hele klassens erfaringer.

Det revolutionære partis opgaver.

Socialistisk Arbejderparti ser det som sin opgave at opbygge et sådant parti.

Partiet kan ikke *skabe* de betingelser, der er nødvendige for, at arbejderklassen kan tage magten. Tværtimod bygger det revolutionære program på den kendsgerning, at det kapitalistiske systems kriser og massernes spontane kampe af sig selv sætter revolutionen på dagsordenen.

Men det er en central politisk opgave for partiet at *forberede* arbejderklassen på dens magtovertagelse. Partiet kan igennem sin virksomhed få en afgørende indflydelse på hvor hurtigt tilliden til systemet undergraves, hvor godt arbejderklassen står forberedt på de opgaver, revolutionen stiller, hvor stærke alliancen arbejderklassen formår at etablere med andre dele af befolkningen, og således arbejde for, at den afgørende styrkeprøve falder ud til arbejderklassens fordel.

Gold propaganda om socialismens velsignelser vil ikke bringe det store flertal frem til den nødvendige revolutionære bevidsthed. Men en konsekvent kamp for selv de mest defensive krav, vil uvægerligt føre til konfrontation med systemet og med den borgerlige stat. Det, er i denne kamp, masserne kan udvikle klassebevidsthed.

Det revolutionære parti kan løse sine opgaver, hvis det er rodfæstet i arbejderklassen og deltager i dens kampe. Hvis det er i stand til at opsamle erfaringerne fra disse kampe, kombinere dem med arbejderbevægelsens generelle historiske erfaringer og analysere det kapitalistiske systems og klassekampens udvikling ved hjælp af den videnskabelige marxistiske metode.

Det revolutionære parti må anvende disse konklusioner til at pege på de centrale politiske krav, der kan samle klassen til kamp. og de kampskridt, arbejderklassen må tage for at bevæge sig fra de spontane forsvarskampe til offensive kampe, som angriber det kapitalistiske system, og helt frem til en samlet kamp om magten i samfundet.

I løbet af disse kampe må partiet udvikle sig og vokse ved at rekruttere de aktive arbejdere, som viser sig som ledere i kamp mod borgerskabet.

Som en fast del af det revolutionære partis strategi er kampen

for arbejderklassens klasseselvstændighed. Derfor arbejder partiet for, at masserne opnår organisatorisk selvstændighed ved at samle alle arbejdere i fagforeninger, strejke- eller arbejdermøder.

Men organisatorisk selvstændighed sikrer ikke politisk uafhængighed af andre klassers, først og fremmest borgerskabets, ideer. Også derfor har arbejderklassen brug for det revolutionære parti, som repræsenterer klassens politiske selvstændighed. Først i den revolutionære situation antager arbejderklassens masseorganisationer det revolutionære partis program og opnår dermed også politisk selvstændighed.

Af samme grund deltager det revolutionære parti og dets medlemmer på een gang i massernes daglige liv og kamp og fører samtidig uforsonlig politisk kamp mod de arbejderledere, der fører borgerskabets ideer ind i arbejderklassen, og som vil binde klassen til et samarbejde med kapitalistklassen fra den enkelte fabrik og til regeringen.

Den demokratiske centralisme.

Den organisatoriske form, som SAP anvender, udspringer af disse opgaver. Alle medlemmer tilslutter sig partiets program, er skolet i det, og arbejder effektivt for at udbrede det ud fra de retningslinier, partiet lægger.

Partiets politik afgøres efter diskussion blandt alle partiets medlemmer. Diskussionen fører frem til en demokratisk afgørelse, hvor flertallet bestemmer, hvilken linie partiet følger, og vælger en ledelse for partiet. Fra det øjeblik en afgørelse er truffet, fører *alle* partiets medlemmer den vedtagne linie ud i livet.

Sådan fungerer den *demokratiske centralisme*.

Kun denne form kan sikre, at alle de erfaringer, som dele af partiet eller enkeltmedlemmer gør i klassens daglige liv og kampe, kommer hele partiet til gode og bliver opsamlet i en fælles erfarings-pulje, hvorudfra politikken bliver besluttet og udført.

Og kun ud fra den demokratiske centralisme kan det revolutionære parti virkelig udfylde sin rolle som arbejderklassens politiske ledelse, der på det rigtige tidspunkt med den nødvendige kraft peger på de næste fremskridt. Det betyder ikke at partiet ikke kan begå fejl. Men fælles erfaringer i at udføre den *samme* politiske linie er en betingelse for, at partiet kan justere eller ændre den, hvis det er nødvendigt.

At ikke alle uden videre kan blive medlemmer, betyder ikke, at partiet begrænser sig fra arbejderklassen som helhed. Den demokratiske centralisme bygger på, at arbejderklassens frigørelse må være arbejdernes eget værk. Det vil sige, at partiet indretter sig på at skulle være et redskab for *hele* arbejderklassen,

selv om det kun omfatter dens mest klassebevidste del.

Det, er ikke muligt på forhånd at fastlægge en bestemt organisatorisk form for partiet i detaljer. Betingelserne for arbejdernes kampe ændrer sig bestandigt, og på samme måde må partiet være i stand til at ændre både taktik og organisatorisk form.

F.eks.. er der forskel på at arbejde under et borgerligt demokrati og et fascistisk diktatur. Partiets organisatoriske struktur og herunder den demokratiske centralisme vil udelukkende blive udformet efter eet eneste kriterium: dets evne til at fremme den proletariske revolution.

Socialistisk Arbejderparti forsvare arbejderklassens ret til at danne lige så mange partier, den mener at have brug for, og partiernes ret til at være til stede og udtrykke sig.

Vi har ikke nogen muligheder for eller lyst til at tvinge arbejderklassen til at følge os, men vi vil ikke desto mindre med ideologiske og politiske midler og ved at være de bedste vejledere og organisatorer af kampen gøre, hvad vi formår for at drive de kontra-revolutionære parti-ledere ud af arbejderklassen.

Indadtil forsvare vi ligeledes arbejderdemokratiet. Partiet kan kun benytte sig af den kollektive arbejdsstil, hvis medlemmerne har de videst mulige demokratiske rettigheder, når beslutningerne tages. Det betyder ikke blot, at medlemmer, som har noget at fremføre, har ret og pligt til at deltage i diskussionen, men også at de har ret til at organisere sig i tendenser og fraktioner ud fra deres opfattelser.

Ved enhver ny udvikling i den politiske og økonomiske situation vil der opstå muligheder for forskellige fortolkninger. Det betyder ikke nødvendigvis, at den ene eller anden part har en fejlagtig opfattelse, men lige så vel, at man lægger vægt på forskellige elementer i udviklingen.

Kun gennem en fri og åben diskussion, hvor alle medlemmer får lejlighed til at undersøge alle standpunkter, er det muligt for partiet som helhed at nå frem til det rigtige standpunkt og korrigere begåede fejl.

Tendens- og fraktionsfriheden er også nødvendig for at sikre medlemmernes kontrol med ledelsen, så denne ikke begynder at optræde som (den eneste tilladte) fraktion, som vi kender det fra socialdemokratiske og stalinistiske partier.

For at gøre tendens- og fraktionsfriheden reel har tendenser også materielle ressourcer til rådighed, så de får mulighed for at få deres synspunkter fremført blandt alle medlemmerne. For at sikre sig mod splittelse og om nødvendigt at sikre en fortsat diskussion på alle planer gives der også tendenser og fraktioner repræsentation i alle kompetente organer i forhold til deres

støtte hos medlemmerne og vigtigheden af det politiske spørgsmål, der er uenighed om.

Samtidig er det et ubetinget krav, at fraktioner og tendenser, der er i mindretal bøjer sig for flertallets beslutninger og medvirker aktivt til deres udførelse.

Det revolutionære verdensparti.

Imperialismen er et internationalt system. Der eksisterer ikke noget, der hedder en særlig dansk kapitalisme, ikke engang en særlig EF-kapitalisme. På alle planer er det danske kapitalistiske system en uadskillelig del af verdens-kapitalismen.

Det samme gælder for alle andre kapitalistiske lande. Ikke engang verdens største kapitalistiske magt, USA, kunne fungere, hvis den blev isoleret fra resten af verden.

Systemet er afhængigt af verdens-handlen. En virksomhed i eet land henter een slags råstoffer i et andet land, en anden slags råstoffer i et tredje land og sælger sine produkter i et helt fjerde land. De store kapitalistiske virksomheder er ikke placeret i kun eet land. Deres ejere har ikke samme nationalitet. De væsentligste koncerner i den moderne kapitalisme er multinationale.

Derfor er også de økonomiske kriser internationale og ligesålan efterhånden de politiske kriser. Krige, der opstår i den ene ende af verden, skaber straks fare for krig på den anden side af kloden. Og den internationale kapitalistklasse organiserer kontra-revolutionen på verdensplan.

Det er kapitalismens internationale karakter, der medfører at den internationale kapitalistklasse organiserer kontra-revolutionen på verdensplan.

Det er kapitalismens internationale karakter, der medfører, at den anti-kapitalistiske kamp må være international, at socialismen ikke kan gennemføres i et enkelt land, men må spredes til hele verden for at kunne overleve. Og det er derfor, at det revolutionære parti må være et verdensparti.

Kun et verdensparti kan udnytte de objektive muligheder for revolution, kapitalismen selv skaber. Kun sådan et parti kan udvikle et internationalt program, som tilpasses de enkelte lande. Et internationalt parti har muligheden for at udnytte de situationer, hvor kapitalismen er særlig svag et bestemt sted i verden, og det er et nødvendigt redskab, hvis revolutionen skal udbredes fra nogle få arbejdstater til hele jordkloden.

4. Internationale er i dag den eneste organisation, der forsvare dette perspektiv, og som kæmper for at opbygge en revolutionær internationale, der er forankret blandt arbejdere og undertrykte folk i alle lande. Derfor er SAP 4. Internationales

sektion i Danmark.

Resterne af 2. og 3. Internationale — de socialdemokratiske og stalinistiske partier — har forlængst opgivet at fungere som verdensparti for den socialistiske revolution. De er historiens vraggods,

Som den direkte arvtager af det revolutionære indhold i Første, Anden og Tredje Internationale har Fjerde Internationale et program, der har stået historiens prøve.

Det hygger på de fire første kongresser i Lenin og Trotskijs (3.) Kommunistiske Internationale, på den Internationale Venstreoppositions programdokumenter, på de programmatisk dokumenter fra Bevægelsen for Fjerde Internationale, på Overgangsprogrammet vedtaget på Fjerde Internationales grundlæggelseskongres i 1938: *Kapitalismens døds kamp og Fjerde Internationales opgaver*, og på de nøgledokumenter, som den trotskistiske verdensbevægelse har vedtaget siden dag.

4. Internationale fungerer som et; demokratisk centralistisk verdensparti. På baggrund af demokratiske diskussioner og beslutninger i de enkelte lande vælger sektionerne delegerede til jævnlige verdenskongresser, som vedtager politiske resolutioner og vælger en international ledelse.

Trods sit internationale indhold er revolutionen national i sin form. Det betyder, at Internationalen ikke kan påtage sig at lede sine sektorer i alle detaljer.

Internationalen skal følge udviklingen på internationalt plan, samle erfaringer, også fra de kampe, de enkelte sektioner fører, og formidle dem og indbygge dem i det revolutionære program. Ikke mindst skal Internationalen uddanne kadrer, som kan tilpasse dette program til det enkelte land.

For at kunne gennemføre sin opgave, at lede den internationale revolution i sit eget land, må de enkelte sektioner kunne optræde selvstændigt inden for rammerne af det internationale program og have muligheder for at drage deres egne erfaringer.

Vi opfordrer alle klassebevidste arbejdere og andre, som vil arbejde for at erstatte det kapitalistiske samfund med det kommunistiske, til at være med til at opbygge Socialistisk Arbejderparti,

SAP kan ikke tilbyde fine kontorer, dyre middage og luksusrejser til udlandet. Vi kan ikke engang garantere sikre resultater. Til gengæld kan vi tilbyde dig en opgave, som har den historiske udvikling med sig i stedet for mod sig. Vi kan tilbyde dig at være med til at løse menneskehedens største problem, krisen i arbejderklassens politiske ledelse.

Løser vi ikke denne opgave, vil kapitalismen føre verden ud i barbari, hvilken form det så end får. Lykkes det at gennemføre, hvad vi har sat os for, har vi givet vores afgørende bidrag til at afskaffe krig, sult, nød, udbytning og fremmedgørelse og til at åbne vejen for en tilværelse, hvor menneskeheden udnytter alle sine egne og naturens ressourcer til menneskehedens fælles bedste.

klasse- kampen

UGEAVISEN KLASSEKAMPEN udgives af Socialistisk Arbejderparti. Med interviews, analyser og debatindlæg giver den et bidrag til den nødvendige diskussion om, hvordan arbejderne og andre undertrykte grupper kan standse de overgreb og nedskæringer, borgerskabet for tiden vælter ned over dem. Men KLASSEKAMPEN og det parti, der udgiver den, vil mere end det: Vi vil være med til at bane vejen for en socialistisk revolution i Danmark — en revolution, der vælter kapitalistklassen og dens statsmagt, så frihed og menneskeværdige livsvilkår bliver en ret for alle.

UGEAVISEN KLASSEKAMPEN kan benyttes som et våben af dem, der er aktive på arbejdspladserne, i fagforeningerne og i andre massebevægelser mod den borgerlige ordens svineri og undertrykkelse.

UGEAVISEN KLASSEKAMPEN indeholder altid en fyldig orientering om udviklingen i andre lande. Socialistisk Arbejderpartis tilknytning til 4. Internationale gør det ofte muligt, at bringe materiale, som andre aviser ikke har. Hvadenten vore korrespondenter skriver direkte til os eller indirekte til blade, der udgives af andre af 4. Internationales sektioner, er der tale om aktivister, som selv deltager i massernes kampe.

UGEAVISEN KLASSEKAMPEN kan du læse regelmæssigt, hvis du tegner abonnement, — ring til 01 - 39 79 48. Adressen er: Blegdamsvej 28-32, opg. C, 2200 Kbh. N. Giro 6 28 38 45,

Elektronisk reprint af: Socialistisk program
for 80'erne, 1980.

Copyright: Arbejderbevægelsens Bibliotek
og Arkiv.

Pris 15,-kr. SOCIALISME OG KVINDERNES FRIGØRELSE

De grundlæggende marxistiske standpunkter vedrørende kvinders undertrykkelse er en del af Fjerde Internationales programmatisk grundlag. Imidlertid er det første gang i Internationalens historie, at vi diskuterer og antager en hel resolution om kvindernes undertrykkelse. På grundlag af dette har følgende resolution til formål at fastlægge vores grundlæggende analyse af kvindeundertrykkelsens karakter, samt hvilken plads kampen mod denne undertrykkelse indtager i vores perspektiv for alle tre sektorer af verdensrevolutionen: de avancerede kapitalistiske lande, de hel- og halvkoloniale lande og arbejderstatene.

Denne resolution koncentrerer sig imidlertid om de mere grundlæggende spørgsmål om analyse og politisk orientering, som adskiller revolutionære marxister fra de forskellige borgerlige, socialdemokratiske, stalinistiske og centraltistiske strømninger vi bekæmper. Dens formål er at sikre en grundlæggende orientering for Fjerde Internationale, verdenspartiet for den socialistiske revolution.

Resolutionen blev vedtaget på Fjerde Internationales 11. Verdenskongres i november 1979.

ISBN 87-87602-10-5

Leo Trotskij

Om fagforeninger

Fagforeningerne ei i centrum for klassekampen i disse år. Borgerskabet og dets partier ved det og retter kraftige angreb på fagforeningernes forhandlings- og aktionsmuligheder. Indgreb i overenskomsten, arbejdsretsdomme mod aktive fagforeninger, blokade-cirkulæret, forslag om støtte

Bureaukraterne i Socialdemokratiets ledelse og i LO-toppen og mange forbundsledelser ved det, fordi det er fagforeningernes medlemmer, der skaber bureaukraternes magt, det er fagforeningerne, der giver dem muligheder for at lave studehandler med borgerskabet.

Derfor må der føres en kamp i fagforeningerne for en konsekvent anti-kapitalistisk linie, for en revolutionær linie der forsvare arbejderklassen uden at tage hensyn til arbejdsgivernes profitinteresser.

Den kamp har foregået længe. Fagforeningsaktivister i dag må tage ved lære af de erfaringer, der er skabt gennem årtiers revolutionært fagforeningsarbejde. En vigtig del af disse erfaringer er opsamlet i denne pjece, der indeholder en række artikler skrevet af Leo Trotskij i 20'erne og 30'erne. Igennem disse artikler, der var en del af det revolutionære fagforeningsarbejde i mange lande, var Trotskij med til at udvikle en række fundamentale udgangspunkter for arbejdet i fagforeningerne.

10 kr.

Bogen er på 130 side

**Ernest
Mandel:**

Indføring i marxismens økonomiske teori

I 1963 holdt Ernest Mandel tre foredrag om marxismens økonomiske teori på en kadre skole i Parti Socialiste Unifié i Frankrig. Disse tre foredrag blev samlet og udgivet som "Indføring i marxismens økonomiske teori".

I de forløbne 16 år er bogen blevet oversat til næsten alle europæiske sprog, og dens oplagstal har for længst overskredet 100.000. I Danmark har den længe været udsolgt. Bestillinger har hobet sig

op. Nu er det igen muligt at få den. 5. oplag er kommet friskt fra trykkeren. Den er nu ialt trykt i 13.000 eksemplarer i Danmark.

Bogen er på 64 sider og er velegnet både til individuel læsning og studiekredse.

Send 11,50 kr. på Giro 308 26 52 til RSF-Pressen, Blegdamsvej 28-32, opg. C 3. sal. 2200 København N - så vil du automatisk få bogen tilsendt.

Frede Jakobsen, Kim Tverskov og Søren Søndergaard

Metalarbejdere slog igen

Fra Dansk Metalivrhc/itet forbunds kongres i september, 1979,

I marts '78 udsendte forbundsledelsen i Dansk Metalarbejderforbund forslag til, som skulle indskrænke medlemsindflydelsen. I månederne efter lykkedes det at samle tusinder omkring kravet om en urafstemning. Forbundsledelsen satte alle sejl ind for at stoppe denne urafstemning. På forbundets kongres i september 78 afviste forbundsledelsen de godt 13500 underskrifter med krav om urafstemning. Denne debat og kampen for et demokratisk og kæmpende Metalarbejderforbund er beskrevet udførligt i bogens 106 sider. Pris 10. kr.

Elektronisk reprint af: Socialistisk program for 80'erne, 1980.
Copyright: Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv.

"Det skulle næppe være nødvendigt at gå ind i en drøftelse af bogens indhold.

Det er et opkog af synspunkter og vurderinger som fremkom fTM visse sider allerede under forbunds kongressen september 1978. Dertil kommer så nu nogle forkødede angreb på noglr af den daglige ledelse? medlemmer og forsøg på at "hænge dem ud". Georg Poulsen i cirkulære til samtlige afdelinger i Dansk Metalarbejderforbund.